

AJALEHE "TARTU RIIKLIK ÜLIKOOL"
PÕHILISE LUGEJASKONNA SOTSIoloogILINE JA
SOTSIAAL-PSÜHHOLOGILINE UURIMINE

Töö tellija: ajalehe "Tartu Riiklik
Ülikool" toimetus

Töö teostaja: TRÜ Sotsioloogia-
laboratoorium

Töö juhendaja: filosoofiakand.
v.õp. Ü. Vooglaid

Töögrupi juht: n.tead.töötaja
R. Timak

Töö teostamise aeg: 1. november 1970
kuni 15. mai 1972

Tartu 1972

S a a t e k s

Uurimus "TRÜ ja "TRÜ"" on teostatud TRÜ Sotsioloogialaboratooriumi poolt ühiskondlikus korras vastuseks ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" toimetuse sellesisulisele palvele. Uurimus peegeldab TRÜ üliõpilaskonna ja teatud osa õppejõudude hinnanguid ülikooli ajalehele seisuga aprill 1971. a. Need hinnangud, võrrelduna mõningate andmetega üliõpilassauditooriumi struktuuri ning üldisemat laadi orientatsioonidega võimaldavad meie arvates teha ka teatud järeldusi ülikooli lehe üliõpilastest lugejaskonna sotsiaal-psühholoogiliseks iseloomustamiseks.

Alljärgnevas aruandes oleme püüdnud esile tuua olulisemaid tendentse, rõhutada selgemini ilmnevaid vastuolusid, millele meie uurimistulemused viitavad.

Toodud andmete põhieesmärgiks on aidata tõhustada ülikooli ajalehe kaudu tehtavat kommunistlikku kasvatustööd. Seetõttu nägime küsitluse ühe olulisema ülesandena 1971. a. kevadel valitsenud olukorra võimalikult objektiivsemat väljaselgitamist. Selles ilmes paljugi positiivset ja rõõmustavat, kuid mõistagi ka vajakajäämisi ja muretekitavaid fakte. Leiame, et üksikute, üldpildist eral-

S i s u k o r d .

SAATEKS

AJALEHE "TARTU RIIKLIK ÜLIKOO" AUDITTOORIUMI

UURIMISE PROGRAMM 1

I. KÜSITLETUTE ÜLDISELOOMUSTUS. UURIMISTULEMUSTE

ANALÜÜSI METOODIKA 8

1. Valiku representatiivsus 8

2. Mõned üldised küsitlust iseloomustavad jooned ...14

3. Uurimistulemuste analüüsi ja esitamise võtetest 15

II. ARVAMUSED JA HINNANGUD AJALEHELE

"TARTU RIIKLIK ÜLIKOO" 20

1. Ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" üldine loetavus 20

2. Ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" rubriikide ja artiklite loetavus 29

3. Hinnangud ajalehele "Tartu Riiklik Ülikool" temaatilisele mitmekülgsusele 54

4. Ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" arvatavad puudused 70

5. Kaastöö ajalehele "Tartu Riiklik Ülikool" 86

6. Ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" koht TRÜ üliõpilaste ja õppejõudude informatsioonivaljas 92

III. AJALEHE "TARTU RIIKLIK ÜLIKOOI" ÜLIÕPILAS-	
AUDITOORIUMI ANALÜÜS	107
1. Õppeedukus	107
2. Vaba aja veetmine	112
3. Seev muuta oma senist elukorraldust	120
4. Üliõpilaskonna huvid	124
5. Viinavõtmisega sejuvide	141
6. Sotsiaalne kriitilisus	144
7. Suhtlemisektiivsus	146
8. Üliõpilaskonna suunitlused	147

IV. AJALEHE "TARTU RIIKLIK ÜLIKOOI" AUDITOORIUMI	
ISEÄRASUSED TEADUSKONNITI	154
1. Ajaloo-Keeleteaduskond	154
2. Arstiteaduskond	162
3. Bioloogia-Geograafiateaduskond	166
4. Füüsika-Keemiateaduskond	171
5. Kehakultuuriteaduskond	174
6. Majandusteaduskond	180
7. Matemaatikateaduskond	185
8. Õigusteaduskond	188

V. MÕNINGAID JÄRELDUSI	194
------------------------------	-----

LISA 1: ankeedi "TRÜ ja "TRÜ"" üliõpilaste variant

LISA 2: ankeedi "TRÜ ja "TRÜ"" õppejõudude variant

LISA 3: ülikooli ajalehe sisu analüüs 1969./70. ja
1970./71. õ.a.-. lõikes

LISA 4: korrelatsioonimeetrikaid

Ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" auditooriumi uurimise

P R O G R A M M

I. Uurimuse aine.

Ajalehes "Tartu Riiklik Ülikool" viimastel aastatel ilmunud materjalide loetavus ja ajalehe üliõpilasauditooriumi huvid, ootused ja sotsiaal-psühholoogiline struktuur.

II. Küsitluse objekt.

TRÜ üliõpilaskond, õppejõud, teaduslikud töötajad ja kõrgema haridusega abipersonal kui ajalehe põhiline auditoorium.

III. Uurimuse ülesanne.

Selgitada ajalehes "Tartu Riiklik Ülikool" viimasel ajal ilmunud materjalide ja rubriikide loetavus ning vastavus lugejaskonna ootustele teaduskondade ja kursuste lõikes, samuti õppejõudude, teaduslike töötajate ja abipersonali osas. Kindlaks teha ajalehe lugemise erinevus auditooriumi erinevais osades. Anda toimetuse käsutusse ülevaade lugejaskonna (üliõpilaste) tüpoloogiast kursuste ja õpitava eriala lõikes vastavalt huvidele, ühiskondlikule

aktiivsusele jms.

Välja selgitada üliõpilaskonna ja õppejõudude ootuste kokkulangevus ja erinevus ajalehe suhtes.

Selgitada, milline on ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" spetsiifika teiste ülikoolisisesest informatsioonikanalitega võrreldes ning anda lähtematerjali õppeasutuse sisese informatsioonisüsteemi edasiseks täiustamiseks.

Võimaldada ülikooli ühiskondlikele organisatsioonidele mõningane tagasiside nende tegevuses ülikooli ajalehe kasutamisel, üliõpilaste kommunistlikul kasvatamisel.

IV. Uurimuse põhimõisted.

Põhimõisteteks, mille empiirilisele mõõtmisele ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" lugejaskonna hulgas on antud töö suunatud, on mõisted "suunitlus", "huvi", "ootus", "loetavus". **S u u n i t l u s e** all mõistame me antud uurimuses lugejaskonna erinevates huvides ilmnevat üldist orientatsiooni.

H u v i d väljenduvad antud töös lugeja eelistustena teatud teemadele, rubriikidele, materjalidele ajalehes "Tartu Riiklik Ülikool", aga samuti käsitletavate osavõtu intensiivsusega mitmesugustest tegevustest. Huvisid vaatleme uurimuses ühest küljest nende sisu järgi, teiselt poolt mõõdame ka huvi intensiivsuse astet.

O o t u s t käsitleme kui lugeja poolt otseselt väljendatud soovi või hinnangut selle kohta, mida tahetakse ja mida ei taheta ajalehes näha.

L o e t a v u s e all mõistame antud töös ühelt poolt ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" ja tema üksikute materjalide

jälginise regulaarsust, teiselt poolt nendele materjalidele osutatud tähelepanu ja hinnangut neile.

Suunitluste, huvide ja ootuste põhjal püüame anda üliõpilaslugejaskonna iseloomustuse, eeskätt õpitavate erialade ja kursuste lõikes.

V. Hüpoteesid.

1. Suunitlusi on nende sotsiaalsuse astmelt võimalik jagada 4 põhiliseks grupiks (tasemeks):
  - a) ühiskonna nähtused ja probleemid;
  - b) laiem keskkond (ülikool);
  - c) kitsam keskkond (väike grupp);
  - d) indiviid.

Vastavalt suunitluse nelja põhitüübi (taseme) esinemistugevusele on võimalik võrrelda erinevaid üliõpilaste gruppe.

2. Lugejaskonna (üliõpilaste) põhihuvid: huvi eriala probleemide vastu, teadusehuvi, huvi välispoliitika vastu, huvi komsomoliprobleemide vastu, kultuurihuvi, meelelahutusehuvi, spordihuvi - esinevad enamikul lugejaist, kuid erinevais üliõpilasgruppides erinevail suunitluse tasemel ja erineva intensiivsusega.
3. Suunitluse esinemistugevus, samuti ka huvide intensiivsus sõltuvad, kuigi mitte eriti olulisel määral, teaduskonnast (õpitavast erialast).
4. Olulisem on suunitluse ja huvide intensiivsuse sõltumine kursusest. Võib oletada, et vanematel kursustel kasvab erialahuvi ja isikliku elu probleemide vastu tuntava

huvi intensiivsus, tugevneb ka suunitlus kitsamale keskkonnale.

5. Võib eeldada, et huvi ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" vastu on suurem nooremate kursuste üliõpilaste hulgas, nende antud hinnangud ajalehe tööle on ka üldiselt positiivsemad.
6. Võib eeldada, et ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" loetavus sõltub üsna tugevasti teaduskonnast. Eeldatavasti on see kõige suurem Ajaloo-Keeleteaduskonnas, kõige väiksem Kehakultuuriteaduskonnas.
7. Ajalehe loetavus ei ole võrdelises sõltuvuses hinnanguga ajalehe kohta. Võib eeldada, et ajalehe regulaarsed lugejad hindavad lehte ka nõudlikumalt. Kõige kriitilisemalt hindavad lehte selgelt väljakujunenud üldsotsiaalse suunitlusega ja vastavate intensiivsete huvidega lugejad. Seevastu intensiivse erialahuvi ja teadusehuviga lugejate hinnangud lehele on leebemad, kuna nad lehelt ka vähem ootavad.
8. Võib eeldada, et õppejõudude huvi lehe vastu on väiksem ja hinnangud vähem kriitilised kui üliõpilastel.
9. Oletatav on üliõpilaste küllalt suur ootus, et ajalehes "Tartu Riiklik Ülikool" käsitletakse ka ülikoolist väljapoole ulatuvaid probleeme ja sündmusi.
10. Ajalehe "TRÜ" osa üliõpilaste, samuti õppejõudude informatsiooniväljas ei ole kuigi suur, seda ka ülikoolis toimuvate sündmuste osas.

VI. Uurimismeetodid ja valik.

Uurimuse põhimeetodiks on ankeetküsitlus. Sellele lisaks kasutatakse ka toimetuse dokumentatsiooni kvalitatiivset analüüsi ja temaatika ning esinenud autorite statistilist analüüsi viimastel aastatel ilmunud materjalide lõikes. Intervjuuerimine toimub suunatud valiku alusel. Küsitletakse iga neljandat TRÜ eesti õppekeelega osakondade statsionaarset üliõpilast. Suunatud valiku eesmärgiks on tagada küsitluse sooline esinduslikkus, samuti representatiivsus teaduskonna ja kursuse lõikes. Õppejõududest, teaduslikest töötajatest ja abipersonalist küsitletakse iga viiendat inimest, kellel kõrgema kooli lõpetamisest on möödunud vähemalt 5 aastat. Suunatud valikuga tagatakse representatiivsus teaduskonna ja kvalifikatsioonijärgu lõikes. Kontrollgruppidega intervjuueritakse kõiki TRÜ Teadusliku Nõukogu, EKP TRÜ Komitee ja ELKNÜ TRÜ Komitee liikmeid. Küsitletavate koguarvuks on ligikaudu 1000. Küsitlejatena kasutatakse TRÜ Ajaloo-Keeleteaduskonna (eriti psühholoogiaosakonna) üliõpilasi, kes on selleks saanud spetsiaalse instruktaaži. Küsitlejate töö on tasuline. Alandmete töötlemine toimub TRÜ Arvutuskeskuses.

VII. Uurimistöö läbiviimine.

Kogu uurimusega seotud teaduslik töö - uurimuse programmi ja meetodikate koostamine, uurimistulemuste analüüs ja interpretatsioon, aruande koostamine uurimistulemuste põhjal - teostatakse ühiskondlikus korras. Küsitlejate töö

tasustamiseks on vajalik rektoraadi-poolne rahaline toetus 500 rubla ulatuses, samuti uurimusega seotud tehnilisteks töödeks (küsitusandmete ettevalmistamine elektronarvutile, masinakirja-, joonestus- ja köitetööd) 500 rubla ulatuses. Uurimistöö kogumaksumuseks on seega 1000 rubla.

VIII. Ajakava.

november - detsember 1970	Programmi väljatöötamine. Ankeedi koostamine.
jaanuar 1971	Ankeedi paljundamine masin- kirjas. Ankeedi pilotaaz.
veebruar 1971	Ankeedi kooskõlastamine ja paljundamine TRÜ rotaprintil.
jaanuar - veebruar 1971	Küsitletavate valimine. Kodee- rimisjuhendi väljatöötamine. Arvutusülesannete koostamine elektronarvutile.
veebruar 1971	Küsitlejate instrueerimine.
märts - aprill 1971	Küsitus.
mai - juuni 1971	Algandmete kodeerimine ja perfereerimine.
juuli 1971	Arvutustööd.
august - september 1971	Andmete interpreteerimine.

oktoober - november 1971

Aruande koostamine, töö vormistamine masinakirjas.

detsember 1971 ¹

Töö esitamine tellijale.

---

¹ Selletõttu, et uurimisgrupp sai esimesed andmed TRÜ Arvutuskeskusest alles oktoobri keskel, mitte juulis, nagu planeeritud, samuti töö ühiskondlikus korras läbi- viimisest tingitud raskustestõttu nihkus aruande tegelik üleandmine viie kuu võrra edasi.

I. KÜSITLETUTE ÜLDISELOOMUSTUS. UURIMISTULEMUSTE ANALÜÜSI METOODIKA.

Käesoleva uurimistöö aruande esimeses peatükis võrdleme teatud tunnuste osas meie poolt küsitletud üliõpilasi ja õppejõude küsitluse alla kuuluvate üldkogumiga, et otsustada küsitluse representatiivsuse (esinduslikkuse) üle. Seega on vaatluse all ka küsimus järelduste ülekandmise võimalikkusest k o g u eesti rahvusest üliõpilaskonnale, õppejõududele, teaduslikele töötajatele ja abipersonalile. Seejärel anname küsitletute üldise iseloomustuse mõningate objektiivtunnuste alusel ja tutvustame lühidalt uurimistulemuste analüüsi ja esitamise võtteid.

1. Valiku representatiivsus.

Küsitluse alla kuulusid kõik 1970/71. õ.-a. kevadsemestril TRÜ statsionaarsete eesti õppekeelega osakondades I - IV kursuseni (välja arvatud Majandusteaduskonna IV kursus) õppinud üliõpilased. Viienda kursuse küsitlemine oli raskendatud diplomitöö ja riigieksamite periooditõttu ja seetõttu jätsime nad küsitlusest kõrvale, välja-

arvatud Arstiteaduskonna V kursuse.

Viimaste kursuste ja vene õppekeelega osakondade väljajätmisega üldkogumist kuulus küsitluse alla 2 878 üliõpilast. Suunatud juhusliku valiku alusel, võttes valiku aluseks teaduskonna, kursuse ja soo, valiti küsitluseks välja iga neljas üliõpilane.

Valiku korrigeerimise tulemusena küsitluse käigus ja seetõttu, et küsitluse alla kuulus kontrollgrupina kogu ELKNÜ TRÜ Komitee, suurenes tegelik küsitletud üliõpilaste arv 28,8 protsendini üldkogumist, küsitleti 829 üliõpilast.

Küsitletute jagunemist ja valiku esinduslikkust teaduskonniti iseloomustab tabel 1.1.1.

Tabel 1.1.1.

Küsitletute valik teaduskonniti

	üld- kogum	% TRÜ üld- kogu- mist	vali- ku sua- rus	% vali- kust	üld- vali- ku erine- vus
1	2	3	4	5	6
Ajaloo-Keeleteaduskond	599	20,8	187	22,6	+1,8%
Arstiteaduskond	786	27,3	199	24,0	-3,3%
Bioloogia-Geograafiateadus- kond	275	9,6	86	10,4	+0,8%
Füüsika-Keemiateaduskond	359	12,5	88	10,6	-1,9%
Kehakultuuriteaduskond	190	6,6	48	5,8	-0,8%
Majandusteaduskond	263	9,1	85	10,3	+1,2%
Matemaatikateaduskond	247	8,6	64	7,7	-0,9%

1	2	3	4	5	6
Õigusteaduskond	159	5,5	57	6,9	+1,4%
Vastamata			14	1,8	
Kokku	2878	100	829	100	

Erinevused teaduskondade osakaalu vahel üldkogumis ja valikus mahuvad lubatava 5-protsendilise vea piiridesse ja seega võime öelda, et küsitlus on esinduslik TRÜ üliõpilaste küsitlusaluse osa jagunemise suhtes teaduskonniti.

Tabel 1.1.2. toob andmed valiku esinduslikkuse kohta kursuste lõikes.

Tabel 1.1.2.

Küsitletute valik kursuste lõikes.

	üld- kogum	% TRÜ üld- kogu- mist	valiku suurus	% üld- valikust	valiku erine- vus
I kursus	810	28,1	209	25,2	-2,9%
II kursus	712	24,7	222	26,8	+1,9%
III kursus	679	23,6	189	23,7	+0,1%
IV kursus	525	18,3	143	17,3	-1,0%
V kursus	150	5,4	43	5,2	-0,2%
Vastamata			22	2,8	
Kokku	2878	100	829	100	

Hoolimata väikestest erinevustest kursuste osakaalu vahel üldkogumis ja valikus võime küsitlust pidada esinduslikuks ka kursuste lõikes.

Kolmandaks valiku aluseks olnud tunnuseks oli sugu - vt. tabel 1.1.3.

Tabel 1.1.3.

Küsitletute sooline valik.

	üld- kogum	% TRÜ üld- kogumist	valiku suurus	% üld- vali- kust	valiku erine- vus
mehed	1066	37,0	281	33,9	-3,1%
naised	1812	63,0	525	63,3	+0,3%
Vastamata			22	2,8	
Kokku	2878	100	829	100	

Ka küsitletute soolise jagunemise erinevused üldkogumi soolisest jagunemisest ei ületa lubatud vea piire, uurimus on esinduslik meeste-naiste suhteliselt osakaalult.

Seega on küsitlus kõigi valiku aluseks olnud tunnuste osas esinduslik üldkogumi suhtes ja küsitluse tulemused ülekantavad kogu TRÜ eesti õppekeelegra üliõpilaskonnale, välja arvatud viimased kursused.

Kui üliõpilaste küsitlus viidi läbi küllalt väikes-

datud andmete või mõne üksiku ilmnenu tendentsi eraldi-
seisev rõhutamine ja ületähtsustamine uurimistulemustest
järelduste tegemisel ei tule kasuks nende kasutamisel kas-
vatustöös.

Peame vajalikuks lisada, et saadud andmed peegel-
davad vaid mõnda aspekti üliõpilaskonna hulgas tehtava kas-
vatustöö probleemidest ning objektiivselt olukorrast. See-
tõttu on tõsisemate järelduste tegemiseks vajalik nende
kõrvutamine muude üliõpilaskonna hulgas tehtud uurimuste-
ga ning edasine süvendatud kompleksne uurimistöö.

TRÜ Sotsioloogialaboratoorium tänab TRÜ rektor
prof. A. Koopi, prorektor dots. J. Tammeorgu, EKP TRÜ
Komitee sekretäri K. Kogerit, ELKNÜ TRÜ Komitee sekretäri
M. Kubo, TRÜ õppejõude ja teaduslikke töötajaid dots.
H. Palametsa, dots. J. Peeglit, L. Karu, EPA õppejõudu
P. Vihalemma, ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" toimetust
uurimuse läbiviimisel osutatud abi ja nõuannete eest.

Täname ka TRÜ Arvutuskeskuse kollektiivi ning
TRÜ üliõpilasi J. Allikut, M. Heidmetsa, R. Kudu, E. Kun-
gurit, M. Laheranda, H. Rahuoja, S. Ruutsood (Kiini),
A. Tõeväljat; kõiki anketeerijaid; pilotaažist ja uuri-
mistulemuste analüüsiks ettevalmistamisest osavõtnuid;
samuti aruande vormistamisest osavõtnuid uurimisanndete
kogumisel, töötlemisel, analüüsil ja vormistamisel tehtud
suure töö eest.

te kõrvalekaldumistega valikunimekirjadest ja küsitlus seetõttu esinduslik üldkogumi suhtes, siis õppejõudude ja teadusliku abipersonali küsitlemisel seda läbi viia ei õnnestunud sagedaste vastamata jätmistest ja vastamisest keeldumistest tõttu.

Üldkogum - õppejõud ja teaduslik abipersonal, kellel kõrgema kooli lõpetamisest on möödunud vähemalt 5 aastat - oli 1090 inimest. Juhusliku suunatud valiku tulemusena (valiku aluseks teaduskond ja teaduslik kvalifikatsioon) kuulus küsitlemisele 218 inimest. Rohkete vastamata jätmistest tõttu eeskätt õppejõudude ja teaduslike töötajate poolt õnnestus neist küsitleda vaid 132 inimest.

Võrreldes meie ankeedile vastanute objektiivseid näitajaid planeeritud valiku omadega (vt. tabel 1.1.4), näeme, et vastamata on jätnud eeskätt just doktori- ja kandidaadikraadi omavad õppejõud ja ülikooli töötajad ning eeskätt vanusegrupp kuni 30 a. ja üle 46 a.

Tabel 1.1.4.

Planeeritud ja tegelik valik teadusliku kvalifikatsiooni ja vanuse lõikes.

	Teaduste doktor	Teaduste kandid.	Kraadita	kuni 30 a.	31-45 a.	üle 46 a.
planeeritud valik	8,3%	42,5%	49,2%	32,6%	30,8%	36,6%
tegelik valik	4,6%	32,6%	62,9%	22,6%	55,4%	22,0%

Seega ei ole küsitlus ei teadusliku kvalifikatsiooni osas ega vanuse osas representatiivne, küsitletute hulgas on teadusliku kraadita inimeste osakaal mõnevõrra suurem kui valikualuses kogumis tegelikult. Suurem on ka 31-45.a. vanusegrupi osakaal ja seda eeskätt just üle 46 a. vanusegrupi kahjuks.

Raskuste tõttu küsitluse läbiviimisel tuli loobuda ka kavatsusest küsitleda kontrollgrupina kogu TRÜ õpetatud Nõukogu ja parteikomiteed.

Küsitluse ebaõnnestumine õppejõudude, teaduslike töötajate ja kõrgema haridusega abipersonali hulgas annab tunnistust märkimisväärsest passiivsusest ülikooli ajalehe suhtes, millest on palju räägitud, aga mis ulatub sellest hoolimata veelgi kaugemale kui vähene kaastöö ajalehele.

Siinjuures ei saa ühele või teisele teaduskonnale rohkem etteheiteid teha, teaduskonniti on ka praegune valik ülikooli suhtes esinduslik.

Tabel 1.1.5.

Küsitletute planeeritud ja tegelik valik teaduskonniti (%-des üldkogumist ja valikkogumist)

	A-K	Arstit.	B-G	F-K	KKT	Maj.	Matem.	Õigus	Üleülik. kateed. ja lab.
planeeritud valik	14,2	25,5	7,3	14,6	7,3	8,3	10,1	3,2	9,7
tegelik valik	13,6	21,2	6,1	13,6	7,6	8,3	12,9	5,3	11,4

Sellest esinduslikkusest hoolimata ei saa me õppejõudude, teaduslike töötajate ja abipersonali küsitlust lugeda esinduslikuks kogu ülikooli suhtes. Seetõttu kasutame saadud tulemusi üksnes võrdlusmaterjalina üliõpilastele, analüüsime ka vastuste jaotust parteilisuse, vanuse ja teadusliku kvalifikatsiooni lõikes, kuid ei tee kokkuvõtvaid järeldusi ja üldistusi selle osa kohta ülikooli ajalehe auditooriumist.

2. Mõned üldised küsitletuid iseloomustavad jooned.

8,2% küsitletutest hindab oma õppeedukuse ülikooliaja kestel väga heaks, 45,9% heaks ja 40,8% rahuldavaks. Kahjuks puuduvad andmed nende vastuste võrdlemiseks õppeedukusega I - IV kursusel eesti õppekeelega osakondades. Võrreldes vastuseid talvise eksamisessiooni tulemustega 1970/71. õ.-a. võib neid aga pidada küllalt usaldusväärseteks.

81,2% küsitletutest kuulus ÜLKNÜ-sse, et üldkogumi puhul oli 1. jaan. 1971 ÜLKNÜ liikmeid 82,4%, võime me küsitlust pidada esinduslikuks ka selle tunnuse osas. NLKP liikmeid või liikmekandidaate oli küsitletute hulgas 2,1% (17 inimest).

Kuna komsomolikomitee puhul võime vaadeldud tunnuste osas täheldada kogu üliõpilaskonnast tunduvalt kõrgemaid näitajaid - väga hea õppeedukusega 32,4% komsomolikomitee

liikmetest, hea õppeedukusega 55,2%, rahuldavaga 10,5%, NLKP liikmeid või liikmekandidaate 26,4% -, võime pidada põhjendatuks komsomolikomitee vaatlemist üliõpilaste kõige eesrindlikumat osa esindava kontrollgrupina.

85,8% küsitletutest olid vallalised. 90% küsitletutest olid lõpetanud päevakooli. Üks kuuendik on pärit Tartust. Ülejäänutest ligemale veerand on Tartu õppima tulnud Tallinnast, samapalju alevist ja maalt ning pooled mõnest teisest Eesti linnast.

23,4% küsitletutest on pärit töölisperekonnast, 12,1% talupoja perekonnast ja 53,4% teenistujate perekonnast. Küllalt suur hulk küsitletuid, 6,4% ei oska öelda, millise klassi hulka ülaltoodutest nende perekond kuulub.

3. Uurimistulemuste analüüsi ja esitamise võtetest.

Ankeediga "TRÜ ja "TRÜ"" (vt. lisa 1) fikseerisime üliõpilastest küsitletute juures vastusena 37 küsimusele 403 tunnust, mis lisaks ülikooli lehele hõlmasid ka mitmeid õppetöö aspekte ja vaba aja tegevusi. Õppejõudude puhul piirdus küsitlus ülikooli ajalehega, 20 küsimuse abil fikseeriti 241 tunnust (vt. lisa 2).

Uurimistulemuste analüüsi alustame enamiku tunnuste osas vastuste protsentuaalse jaotumuse äratoomisega, vastusevariantide valimise sagedusega protsentides küsit-

letute üldarvust.

Seejärel vaatame üliõpilaste puhul vastuste jaotust lugejagruppide lõikes - teaduskonniti, kursuste ja soo lõikes, õppejõudude ja teadusliku abipersonali puhul vastuste jaotust parteilisuse, teadusliku kvalifikatsiooni ja vanuse lõikes. Selleks kasutame nn. kahedimensioonilisi tabeleid, mis näitavad vastusevariantide valimise sagedust mitte enam ainult käsitletavate koguhulga, vaid ka teatud lugejagruppide lõikes. Kuna analüüsitavad lugejagrupid on erineva arvu- lise koosseisuga, on nende omavaheliseks võrdlemiseks võetud igaks neist loo protsendina ja uurimisanalüüs teatud vastuste protsentuaalse jaotumisena võrreldavate gruppide siseselt. Siinjuures on vastuste jaotumine esitatud protsentides **v a s t a n u t e s t** (mitte käsitletutest) vastavas lugejagrupis.

Nii vastuste üldise jaotumise puhul kui lugejagruppide võrdlemise puhul on analüüsis lisaks protsentjaotusele kasutatud **j a o t u s e k e s k m i s i**, kaalutud aritmeetilisi keskmisi antud sagedusrea jaoks. Keskmiste ära- toomise ja võrdlemise juures ei ole iga juhu jaoks eraldi välja arvutatud keskmiste erinevuse olulisuse piire. Eeskätt praktilise suunitlusega tööna ja ühiskondlikus korras teostatud tööna ei pretendeeri käesolev uurimus maksimaalsele teaduslikule täpsusele. Oleme üliõpilaste puhul kõigi käsitletute vastuste keskmisi võrreldes vastavalt statisti- lise usaldusvaarsuse reeglitele oluliseks pidanud 0,1 - skaalajaotuselist erinevust. Üliõpilaste ja õppejõu- dude jaotuse keskmisi võrreldes, samuti

kõigi üliõpilaste ja Arsti- ja Ajaloo-Keeleteaduskonna jaotuse keskmisi võrreldes, samuti meeste ja naiste keskmisi võrreldes oleme oluliseks pidanud 0,15-skaalajaotuselist erinevust, teiste teaduskondade võrdlusel ülikooli keskmisega ja kursuste omavahelisel võrdlusel 0,2-skaalajaotuselist erinevust. Võrreldes teaduskondi omavahel ja erinevaid õppejõudude gruppe omavahel oleme 3-pallise skaala puhul oluliseks pidanud 0,2-skaalajaotuselist ja 4-pallise skaala puhul 0,3-skaalajaotuselist erinevust. Olenevalt küsitletute arvust teaduskonnas ja olenevalt vastuste hajuvusest võib siin kuni 0,1-skaalajaotuselisi muutusi erinevuste usalduspiirides ühes või teises suunas ette tulla.

Lineaarseid sõltuvusi vastuste jagunemiste vahel erinevate tunnuste puhul iseloomustavad korrelatsioonimatriksi töö lisas. Meie küsitletute arvu juures näitab lineaarse seose olemasolu koefitsient üle 0,08. Matriksitas oleme toonud korrelatsioonid koefitsientidega üle 0,10.

Korrelatsioonide abil kontrollisime ühtseks summaarseks tunnuseks (indeksiks) kokkuvõetavate tunnuste kokkukuuluvust. Selleks, et saada töökindlaid ja usaldusväärsemaid näitajaid üliõpilastest lugejate huvide, suuniste jm. sotsioloogiliste ja sotsiaal-psühholoogiliste näitajate kohta pidasime üliõpilaste puhul otstarbekaks lisaks uurimistulemuste analüüsile üksiktunnuste kaudu läbi viia ka analüüs teatud summaarsete tunnuste kaudu,

ühendades vastused paljudele sisuliselt lähedastele küsimustele ühtseks tervikuks. See tervik, summaarne tunnus peegeldab meie arvates mitmeid isiksust iseloomustavaid näitajaid täpsemalt ja usaldusväärsemalt kui üksikvastused.

Uurimistulemuste analüüsimisel moodustasime 26 uut summaarset tunnust (indeksit).

Vastavalt paljusid erinevaid vastuseid ühendavatele joontele, andsime summaarsetele tunnustele järgmised nimetused:

- erialahuvi, moodustatud 11 üksiktunnusest;
- teadusehuvi, 8 üksiktunnusest;
- huvi välispoliitika vastu, 10 üksiktunnusest;
- huvi komsomoliprobleemide vastu, 11 üksiktunnusest;
- kultuurihuvi, 18 üksiktunnusest;
- meelelahutushuvi, 8 üksiktunnusest;
- spordihuvi, 5 üksiktunnusest;
- viinavõtmisega ajaviide, 10 üksiktunnusest;
- sotsiaalne kriitilisus, 12 üksiktunnusest;
- suunitlus ühiskondlikele probleemidele, moodustatud 30 üksiktunnusest;
- suunitlus ülikooli probleemidele, 21 üksiktunnusest;
- suunitlus kitsamale keskkonnale (tegevusele väikeses grupis), 17 üksiktunnusest;
- suunitlus isikliku elu korraldamisele, 13 üksiktunnusest;
- soov muuta oma elukorraldust, moodustatud 10 üksiktunnusest (26. küsimusest);

- perekonnavajadus, moodustatud 4 üksiktunnusest;
- aktiivsus ja mitmekülgsus vaba aja veetmisel, 24 üksiktunnusest (20. küsimuse esimesest poolest);
- tegevuste arv, millele tahetakse kulutada senisest rohkem aega, 24 üksiktunnusest (20. küsimuse teisest poolest);
- aktiivsus suhtlemises, 33 üksiktunnusest (24. küsimusest);
- prestiiž suhtlemises, 8 üksiktunnusest (25. küsimusest);
- lugejaaktiivsus, moodustatud 31 üksiktunnusest (13. küsimusest);
- lugejahuvide mitmekülgsus, 21 üksiktunnusest (12. küsimusest);
- kriitilisus "TRÜ" suhtes, 20 üksiktunnusest;
- mitteinformeeritus ülikooli elust, 10 üksiktunnusest (5. küsimusest);
- kaasüliõpilased informatsiooniallikana, 20 üksiktunnusest (5. küsimusest);
- huvideringi laienemine, 9 üksiktunnusest (23. küsimusest, esimesed vastusevariandid);
- huvideringi kitsenemine, 9 üksiktunnusest (23. küsimusest, kolmandad vastusevariandid).

Kõik indeksid on moodustatud 7-pallisel skaalal, seega on antud võimalus 7 vastajate rühma moodustumiseks iga summaarse tunnuse puhul, I gruppi iseloomustab antud näitaja minimaalne ja VII gruppi maksimaalne esinemine. Sealjuures ei ole mitte kõigi summaarsete tunnuste juures kõik intensiivsusrühmad esindatud ja skaala mõnikord sisuliselt 5 või 6 palliline. Kuna küsitletute jagunemine indeksi skaalal iseloomustab ainult antud summaarse tunnuse esinemise intensiivsust, toome indekseid pehul ära ainult

jaotuse keskmised, ei kasuta protsentuaalseid jaotusi. Võrreldes teaduskondade keskmisi ülikooli keskmisega oleme siinjuures oluliseks pidanud 0,3-skaalajaotuselisi erinevusi, osakondade võrdlusel ülikooli keskmisega ja teaduskondade omavahelisel võrdlusel 0,4-skaalajaotuselisi erinevusi. Osakondade omavahelisel võrdlusel oleme oluliseks pidanud 0,6-skaalajaotuselisi erinevusi. Need usalduspiirid kehtivad eeskätt huvindeksite ja suunitluste kohta, teiste indeksite puhul võib jaotuse hajuvusest olenevalt teatud erinevusi ette tulla (viinavõtmisega ajaviite puhul näiteks oleme oluliseks pidanud teaduskondade omavahelisel võrdlemisel 0,2-skaalajaotuselisi ja osakondade omavahelisel võrdlusel 0,4-skaalajaotuselisi erinevusi).

Töö loetavuse huvides oleme tabelites ringikestega ära märkinud olulised erinevused ülikooli keskmistest: punaste ringidega need, mida võib pidada erinevusteks positiivses suunas, mustadega erinevused negatiivses suunas. Roheliste ringidega oleme märkinud erinevused, mille puhul on raske otsustada, kas erinevust positiivseks või negatiivseks pidada.

Selleks et võimaldada käesoleva aruandega tutvujail võrrelda hinnanguid ajalehele "Tartu Riiklik Ülikool" lehe tegeliku sisuga aastail 1969-1971, toome töö lisa (vt. lisa 3) ära analüüsi ajalehe sisu kohta neil aastail.

II. ARVAMUSED JA HINNANGUD AJALEHELE
"TARTU RIIKLIK ÜLIKOOI".

Otseseid hinnanguid ajalehele "Tartu Riiklik Ülikool", temas käsitletavaile teemadele, ilmuvaile rubriikidele ja artiklitele mõõtsid ankeedis 12 küsimust, lisaks neile mõõtsid kaks küsimust ajalehe "TRÜ" tegelikku ja soovitava osa TRÜ üliõpilaste ja õppejõudude informatsiooniväljas. Neile küsimustele antud vastuste analüüsi juurde asumegi alljärgnevalt.

1. Ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" loetavus.

Tabel 2.1.1.

Kas olete lugenud sel aastal "TRÜ"-d?
(%-des küsitletutest)

	üliõpilased õppejõud koms. komitee		
iga numbrit	25,7	33,3	68,4
enam-vähem kõiki numbreid	57,7	43,9	31,6
ainult üksikuid numbreid	14,0	21,2	-
ei ole üldse lugenud	0,5	1,5	-
Vastamata	2,1	-	-
Jäotuse keskmine ($\bar{x}$)	1,89	1,81	1,32

Nagu nähtub tabelist 2.1.1., võib ülikooli lehe loetavust üliõpilaste seas pidada rahuldavaks, kuid kaugeltki mitte heaks. Ilmselt võib ka neid vastajaid, kes loevad enam-vähem kõiki numbreid, pidada lehe alalisteks ja järjekindlaiks lugejaks, nii saame ülikooli lehe pidevaiks lugejaks 83,4% eesti rahvusest üliõpilastest. Muret teeb aga see, et 14%, mis moodustab ligi 500 üliõpilast ülikoolist, ei jälgi pidevalt ülikooli ajalehte. Vaadeldes lehe loetavust teaduskonniti (tabel 2.1.2.), nähtub et suure osa neist lehe mitteljälgi jaist moodustavad Kehakultuuriteaduskonna (KKT) ja ^majandusteaduskonna üliõpilased. Nendes teaduskondades ei loe ülikooli lehte pidevalt rohkem kui iga neljas üliõpilane. Siinjuures on KKT-s vaid 6,4% neid, kes on lugenud "TRÜ" iga numbrit (ülikooli keskmine 25,7%). Kõige suurema protsendi - 90,1% lehe pidevaid lugejaid annab Ajaloo-Keelteaduskond, selles osas leidis uurimuse programmis püstitatud hüpotees täielikku kinnitust. Analüüsidest saadud tulemusi, tahaks juhtida tähelepanu asjaolule, et lehe lugemuse tabel teaduskonniti (eriti lehte mittelugejate osas) langeb peaaegu täiesti kokku teaduskonna üliõpilaste põhiliste õppetöö paikade kaugusega TRÜ peahoonest - ainukesest ajalehe müügi punktist. Nimetatud asjaolu juhib tähelepanu sellele, et ilmselt pole ülikooli ajalehte tehtud kättesaadavaks igale üliõpilasele, see kehtib eriti Kääriku õppe-

spordibaasis ja Vanemuise tn. õppehoones viibivate üliõpilaste kohta. Muidugi pole see kaugeltki ainus tegur, mis tingib lehe loetavuse küllaltki suure diferentsi teaduskondade lõikes, olulisem on siin ehk põhihuvide ja orientatsioonide erinevus teaduskonniti ja osakonniti, mida analüüsime hiljem. Küll tahaks aga siinkohal ärg märkida Majandusteaduskonna üliõpilaste küllalt terava polariseerumise juba esimesele küsimusele vastamisel, milline tendents ilmneb ka paljude teiste küsimuste puhul.

Tabel 2.1.2.

Kas Te olete sel õppeaastal lugenud
ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool"
(%-des vastanutest teaduskonniti)

	A-K	Arstit.	B-G	F-K	KKT	Maj.	Matem.	Õigus	TRÜ keskm.
iga numbrit	36,5	19,0	28,9	29,4	6,4	21,4	23,4	29,8	26,2
enam-vähem kõiki numb- reid	53,6	69,2	53,0	56,5	66,0	50,0	64,1	57,9	59,0
ainult ük- sikuid numbreid	9,4	11,8	18,7	12,9	27,7	27,4	10,9	12,3	14,4
ei ole üld- se lugenud	0,6			1,2		1,2	1,6		0,5
actuse keskmine	1,74	1,92	1,89	1,85	2,21	2,08	1,90	1,82	1,89

Kursuste osas (vt. tabel 2.1.3.) ilmneb tendents, et vanematel kursustel loetakse lehte pisut järjekindlamalt ja sagedamini kui noorematel kursustel, olulisi erinevusi siin aga pole.

Tabel 2.1.3.

Kas olete lugenud sel aastal "TRÜ"-d?
(%-des vastanutest)

	Kursus				mehi	naisi
	I	II	III	IV		
iga numbrit	25,5	24,7	27,2	27,9	32,1	22,4
enam-vähem kõiki numbreid	58,3	56,6	61,9	58,6	51,1	63,4
ainult üksikuid numbreid	15,7	18,3	10,9	12,9	15,7	14,0
ei ole üldse lugenud	0,5	0,5	-	0,7	1,1	0,2
Jaotuse kesk- mine ($\bar{x}$)	1,91	1,94	1,83	1,86	1,85	1,92

Soolise analüüsi osas näeme, et iga numbrit lugejaid on meeste hulgas mõnevõrra rohkem (32% naiste 22% vastu), mittelugejaid on aga võrdselt mõlema soo hulgas.

Õppejõudude osas tuleb samuti pöörata tähelepanu faktile, et 22,7% küsitletud õppejõududest ei kuulu ülikooli lehe pidevate lugejate hulka. Sellest ei saa aga veel järeldada, et õppejõudude huvi lehe vastu oleks mõnevõrra väiksem kui üliõpilastel. Neid, kes on lugenud iga "TRÜ" numbrit, on õppejõudude hulgas mõnevõrra rohkem kui üliõpilaste hulgas. Tähelepane ka õppejõudude suuremat polariseerumist "TRÜ" jälgimise regulaarsuselt.

Tabel 2.1.4.

Mitmendat aastat loete "TRÜ-d"
(%-des vastanutest kursuste lõikes)

	I kursus	II kursus	III kursus	IV kursus
Esimest	83,9	2,3	1,6	2,8
Teist	12,2	83,1	4,9	2,1
Kolmandat	2,9	8,7	77,8	7,1
Neljandat	0,5	4,1	11,4	78,0
Viiendat	-	0,9	2,7	6,4
Kuuendat	-	-	0,5	2,1
Üle 6 aasta	0,5	0,9	1,1	1,4

Vastus sellele, mitmendat aastat üli-
kooli lehte loetakse, sõltub mõiste-
tavalt otseselt kursusest. Enamus üliõpilasi loeb lehte
vastavalt kursusele. Kuid tuleb siiski märkida, et esi-
mese kursuse üliõpilaste hulgas on üle 15% neid, kes loe-
vad lehte kauem kui üks aasta, näeme ka, et igal kursusel
on üliõpilasi, kes on lehte lugenud enne oma stuudiumi-
aastaid. Oma osa moodustavad neist kindlasti nn. kursuse-
kordajad ja akadeemilisel puhkusel olnud üliõpilased,
kuid andmed annavad siiski tunnistust ka lehe tea-
tud levikust vabariigi kesk-
koolide õpilaste hulgas.

Mis puutub lehe lugemise põhja-
likkusse, siis siin on andmed üsna röömustavad.

Tabel 2.1.5.

Kas loete tavaliselt läbi
(%-des küsitletutest)

	üli- õpilased	õppe- jõud	koms. komitee
kogu lehe	16,0	22,0	31,6
enam-vähem kõik artiklid	69,5	64,4	65,7
ainult üksikud artiklid	11,9	12,9	2,6
ainult teadaanded	0,5	-	-
tavaliselt tutvun ainult pealkirjadega	-	-	-
Vastamata	2,1	0,8	-

Selgub, et 85,5% lugejaist-üliõpilastest ja 86,4% õppe-
jõududest loeb läbi enam-vähem kogu lehe. Teatav diferents
on siin teaduskondade osas, kust nähtub, et iga viies
Kehakultuuriteaduskonna, Majandusteaduskonna ja Füüsika-
Keemiateaduskonna üliõpilane tutvub lehes vaid üksikute
artiklite ja teadaannetega.

Tabel 2.1.6.

Kas Te loete tavaliselt läbi
(%-des vastanutest teaduskonniti)

	A-K	Arstit.	B-G	F-K	KKT	Maj.	Matem.	õigus	TRÜ keskm.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
kogu lehe	20,6	17,3	16,7	11,8	14,6	12,1	10,9	21,1	16,3	
enam-vähem kõik artiklid	71,7	71,6	71,4	67,1	64,6	68,7	76,6	70,2	70,1	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ainult üksikud artiklid	7,8	11,2	11,9	17,7	18,8	19,3	12,5	8,8	12,2	
ainult teadaanded				3,3	2,1					0,5
Jactuse keskmine	1,87	1,93	1,95	2,12	2,08	2,07	2,01	1,87	1,97	

Põhjalikult tutvuvad lehega aga 92,3% Ajaloo-Keeleteaduskonna ja 91,3% Õigusteaduskonna üliõpilastest. Kui Kehakultuuriteaduskonna ja Majandusteaduskonna vähest lehega tutvumise põhjalikkust võib seostada nende väiksema lugemisregulaarsusega ja siit tuleneva veidi väiksema huviga "TRÜ" vastu üldse, siis Füüsika-Keemiateaduskonna mõnevõrra suurem pealiskaudsus vajab edasist seletust, mida me ka analüüsi käigus püüame anda.

Kursuste lõikes selle küsimuse juures olulisi erinevusi ei esine. Seega ei leitud uurimuse programmis toodud hüpotees nooremate kursuste suuremast huvist lehe vastu vähemasti lehe jälgimise regulaarsuse ja lugemise põhjalikkuse osas kinnitust.

Komsomolikomiteed iseloomustab niihästi keskmisest tunduvalt suurem järjekindlus "TRÜ" lugemisel kui ka suurem põhjalikkus lehes avaldatud materjalidega tutvumisel.

Mis puutub ülikooli ajalehe praegusesse ametlikku nimetusse, siis võime teha järelduse, et see rahuldab valdavat enamust ülikooli kollektiivist.

Tabel 2.1.7.

Kas ajalehe praegune nimetus rahuldab?
(%-des küsitletutest)

	üliõpilased	õppejõud	koms.kom.
Jah	84,3	83,3	81,5
Ei	13,0	13,6	18,4
Vastamata	2,7	3,0	-

Teistest veidi kriitilisemad on Ajaloo-Keeleteaduskonna (ei rahulda 18,3%) ja Majandusteaduskonna (18,1) üliõpilased, täielikku rahulolu olemasolevaga demonstreerib aga Matemaatikateaduskond (96,8%). Veidi kriitilisemad nimetuse suhtes on I ja II kursuse üliõpilased, neist ei rahulda lehe nimetus vastavalt 16,8 ja 14,3% lugejaid, vanematel kursustel kasvab aga ilmselt harjumuse jõud. Huvitav on vastuseid sellele küsimusele võrrelda toimetuse prognoosiga. Kui lehe loetavuse osas langes toimetuse prognoos tege- likkusega enam-vähem kokku, siis nimetuse osas arvab toi- metus, et 25% õppejõududest ei pea praegust nimetust sobi- vaks (üliõpilaste osas prognoos puudub). Ilmselt probleem siiski nii terav pole.

Õppejõude palusime ka võr- relda praegust ülikoolilehte nende üliõpilasaastate aegse lehega. Selgub, et 34,9% õppejõududest peab praegust

lehte huvitavamaks ja sisukamaks, 20,5% enam-vähem sama-suguseks ja vaid 4,6% vähem huvitavaks ja sisuvaesemaks. Kolmandik õppejõude ei oska sellist võrdlust teha. Siin on toimetus oma prognoosides olnud enesekriitiline ja arvanud, et vaid 10% õppejõududest hindavad praegust lehte paremaks omaaegsest, 70% aga ei tule võrdlusega toime. Huvitavad tähelepanekud saame, kui analüüsime vastusi sellele küsimusele seoses õppejõudude vanusega.

Tabel 2.1.8.

Õppejõudude vanus ja arvamus
omaaegse ülikoolilehe võrdlusest praegusega
(%-des küsitletutest)

	"TRÜ" praegu			
	huvitavam	sama-sugune	vähem huvitav	ei oska öelda
kuni 30 a.	21,4	32,1	7,1	35,7
31-45 a.	41,1	20,6	2,7	31,6
üle 46 a.	34,5	10,3	6,9	31,0

Kuni 30 a. õppejõudude ja teadusliku abipersonali hulgas, kelle üliõpilasaastad langevad umbes aastasse 1960-66, on suhteliselt vähem (21,4%) neid, kes praegust ülikooli lehte peavad huvitavamaks kui oma üliõpilasaegset. Mõnevõrra rohkem on praegust lehte huvitavamaks pidajaid 31-45 a. hulgas, kellel on tõenäoliselt võrdluse aluseks "TRÜ" aastail 1948-63.

2. Ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" rubriikide ja artiklite loetavus.

Pakkusime ankeedis nii üliõpilastele kui õppejõududele välja 1969-71. a. ajalehes "Tartu Riiklik Ülikool" ilmunud 31 rubriiki või pidevamat materjalide sarja. Täpsed andmed vastuste jaotumuse kohta sellele küsimusele leiame juuresolevalt tabelilt 2.2.1. Analüüsi kergendamiseks annaksime aga alljärgnevalt pingereana k u u s l o e t a v a m a t j a k u u s v ä h e m l o e t a v a t r u b r i i k i , seda võrdlevalt üliõpilaste ja õppejõudude osas.

Alati loeb

üliõpilased		õppejõud	
1. Teated	76,2%	1. Nädala kroonika Acta diurna	75,0%
2. Räägime ühiselamutest	75,1%	2.-3. ülikooli ajaloo- loost	67,4%
3. Ilukirjanduslik oma- looming	69,2%	2.-3. Teated	67,4%
4. EÜE lood	62,1%	4. Verbum habet pro- fessor	65,2%
5. Puhh	60,3%	5. Rektori käsk- kirjad	62,9%
6. Nädala kroonika Acta diurna	58,9%	6. Meil on külas	59,1%

Seega täidab "TRÜ" enamuse üliõpilastest lugejate jaoks eeskätt informatsiooni ja meelelahutuse andmise ja igapäevase elu-olu probleemide kajastamise funktsiooni.

Tabel 2.2.1.

Kuivõrd olete lugenud või loete järgmisi rubriike ja teemasid?
(%-des küsitletutest)

1	Vastamata			Loen alati, kui ilmub			Iga kord ei loe (ei lugenud)			Ei loe (ei lu- genud) üldse			Ei mäleta sellist			Σ		
	üli- õpil.	koms. kom.	õppe- jõud	üli- õpil.	koms. kom.	õppe- jõud	üli- õpil.	koms. kom.	õppe- jõud	üli- õpil.	koms. kom.	õppe- jõud	üli- õpil.	koms. kom.	õppe- jõud	üli- õpil.	koms. kom.	õppe- jõud
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Ars	6,3	-	12,9	31,7	47,3	28,8	42,5	44,7	37,1	5,1	-	5,3	14,5	7,9	15,9	2,02	1,69	2,10
Littera	8,3	-	12,1	21,7	39,5	28,0	35,0	44,7	34,9	3,2	-	6,1	25,8	15,8	18,9	2,40	1,89	2,18
Kirjanduslikud tõlked	6,5	-	6,1	53,4	47,3	34,1	30,4	49,9	46,2	3,7	-	11,4	5,9	2,6	2,3	1,59	1,84	1,81
Ilukirjanduslik omalooming	5,7	-	6,1	69,2	60,5	51,5	20,9	39,5	38,6	2,5	-	3,0	1,7	-	0,8	1,33	1,39	1,50
Puhh	5,9	-	12,9	60,3	63,1	34,9	21,5	26,3	28,8	5,4	5,3	3,8	6,9	5,3	19,7	1,56	1,53	2,10
V.I. Lenin 1870 - 1970	6,4	-	9,1	4,7	18,4	16,7	31,4	47,3	46,2	43,4	28,9	22,0	14,1	5,3	6,1	2,72	2,21	2,19
Leninlik arvestus	5,8	-	10,6	17,5	55,2	18,9	40,5	34,2	43,2	31,2	10,5	25,0	4,8	-	2,3	2,25	1,55	2,12
ELKNÜ TRÜ Komitees	5,2	-	8,3	40,7	92,2	40,9	40,2	5,3	37,1	10,3	2,6	9,1	3,7	-	4,6	1,76	1,10	1,75
Partei elu	5,9	-	7,6	14,7	47,3	49,2	45,0	44,7	31,8	28,8	7,9	8,3	5,6	-	3,0	2,27	1,60	1,62
Oma nätta otsesest	7,8	-	9,9	39,3	81,5	46,2	20,3	10,5	22,7	4,1	-	3,0	28,5	7,9	18,2	2,24	1,34	1,92
Nädala kroonika. Acta diurna	6,0	-	9,9	58,9	84,2	75,0	26,8	15,8	10,6	4,5	-	0,8	3,9	-	3,8	1,50	1,16	1,26
Hommikust õhtuni. Päevast päeva	7,8	-	15,2	36,1	68,4	30,3	21,1	18,4	23,5	5,0	2,6	0	30,0	10,5	31,1	2,31	1,55	2,37
Rektori käskkirjad	4,8	-	5,3	51,9	57,9	62,9	35,5	34,2	27,3	6,2	5,3	3,8	1,7	2,6	0,8	1,56	1,53	1,39
Ülikooli ajaloost	5,7	-	8,3	45,4	55,2	67,4	42,8	31,6	23,5	4,0	7,9	0	2,2	5,3	0,8	1,61	1,63	1,28

Tabel 2.2.1. järg

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Verbum habet professor	7,7	-	8,3	52,0	71,0	65,2	29,3	26,4	18,2	7,4	-	3,3	23,6	2,6	4,6	2,25	1,31	1,43
Vene lehekülg	7,0	-	11,4	4,3	10,5	7,6	12,4	21,0	28,2	50,9	60,5	43,2	25,3	7,9	9,1	3,05	2,66	2,61
EÜE lood	4,5	-	10,6	62,1	63,1	31,1	26,8	26,3	49,2	5,1	10,5	7,6	1,6	-	1,5	1,44	1,49	1,77
Toimetuse postist	6,2	-	9,1	46,9	63,1	44,7	35,8	34,2	37,1	4,0	-	5,3	7,1	2,6	3,8	1,69	1,42	1,65
TRÜ Rahvakontrolligrupi tööst	6,3	-	7,6	11,9	15,8	37,9	37,8	42,1	40,9	27,9	34,2	9,9	16,2	7,9	3,8	2,51	2,34	1,78
IP	8,8	-	13,6	18,0	49,9	11,4	18,9	28,9	22,0	8,7	2,6	6,1	45,6	18,4	47,0	2,90	1,89	3,03
Meil on külas	6,5	-	8,3	42,5	71,0	59,1	35,1	23,7	25,0	6,2	-	3,0	9,8	5,3	4,6	1,82	1,39	1,49
Teadus ja tänapäev. Teadus ja üli- kool	5,9	-	9,1	39,1	73,6	57,6	40,3	18,4	28,8	3,6	-	0	11,1	7,9	4,6	1,86	1,42	1,47
RÜL, teiste maade üliõpilaste elust	6,6	-	9,1	55,1	65,7	56,1	21,6	26,3	27,3	3,5	2,6	1,5	13,2	5,3	6,1	1,73	1,47	1,5
RSR-press	7,0	-	11,4	35,6	81,5	28,0	34,3	13,2	42,4	7,5	5,3	6,8	16,2	-	11,4	2,05	1,23	2,02
Variatsioonide vilistlasteemadel	6,5	-	8,3	27,5	42,1	53,0	42,9	47,3	25,8	9,5	5,3	6,8	13,4	5,3	6,1	2,10	1,73	1,63
Looduskaitseringi lood	6,2	-	8,3	25,3	39,5	35,6	40,9	47,3	40,2	15,8	7,9	10,6	11,8	5,3	5,3	2,15	1,79	1,84
Mis selles majas tehakse	9,1	-	9,9	39,9	47,3	48,5	30,4	47,3	28,8	4,6	-	3,0	16,0	5,3	9,9	1,96	1,63	1,71
Räägime ühiselamust	3,9	-	6,8	75,1	73,6	47,7	17,5	23,7	41,7	1,6	-	3,8	1,9	2,6	0	1,27	1,34	1,53
Sport	4,2	-	7,6	50,8	42,1	28,8	33,8	39,5	46,2	9,2	15,8	16,7	2,1	2,6	0,8	1,61	1,79	1,89
Uut teatmekirjandust Toomel	5,2	-	6,8	43,6	39,5	50,0	37,8	49,9	31,1	11,2	10,5	10,6	2,3	-	1,5	1,71	1,71	1,61
Teated	4,6	-	9,1	76,2	94,8	67,4	16,2	5,2	22,0	2,1	-	0,8	1,0	-	0,8	1,24	1,05	1,28

Ei loe üldse või ei mäleta sellist

üliõpilased		õppejõud	
1. Vene lehekülg	76,2%	1. IP	53,1%
2. V.I. Lenin 1870-1970	57,5%	2. Vene lehekülg	52,3%
3. IP	54,3%	3. Hommikust õhtuni. Päevast päeva.	31,1%
4. TRÜ rahvakontrolli-grupi tööst	44,1%	4. V.I. Lenin 1870-1970	28,1%
5. Leninlik arvestus	36,0%	5. Leninlik arvestus	27,3%
6. Hommikust õhtuni. Päevast päeva.	35,0%	6. Littera	25,0%

Siinkohal tuleb öelda, et "mitteloetavuse rida" peegeldab ehk küll rubriigi efektiivsust, mitte aga otsesest hinnangut vastavale temaatikale, sest tabeleist on ilmne, et IP ja "Hommikust õhtuni" settusid sellesse ritta põhiliselt väga ebaõnnestunud pealkirja tõttu. Nii ei mäleta neid rubriike vastavalt 45,6% ja 30% üliõpilastest ning 47% ja 31,1% õppejõududest, samal ajal on ka vastamata jätmise protsent just nende rubriikide osas kõige suurem. Need, kes rubriiki mäletavad, annavad, eriti "Hommikust õhtuni" osas, küllaltki kõrge pidevalt lugemise protsendi. Tuleb ka tunnistada, et rubriigi "Hommikust õhtuni" (mis tegelikult kujutas meie komсомoliprožektorit uue ühiselamu ehitusel) pealkiri ei peegelda vähimalgi määral rubriigi sisu. Mis puutub rubriigi "V.I. Lenin 1870-1970" loetavusse, siis tuleb silmas pidada et rubriik ilmus vaid 1969/70. õ.-a.,

seega tema lugejaskonna hulka ei saanud kuuluda need I kursuse üliõpilased, kes keskkoolis ülikooli ajalehte ei lugenud (üldse oli küsitluses I k. üliõpilasi 25,2% küsitletute üldarvust).

Lisaks ülaltoodud rubriigile on üliõpilaste seas rahuldavalt loetavad veel rubriigid: "Ülikooli ajaloost", "Rektori käskkirjad", "Sport", "Teadus ja tänapäev", "Toimetuse postist", "ELKNÜ TRÜ Komitees", "Meil on külas", "RÜL, teiste maade üliõpilaste elust", "Uut teatmekirjandust Toomel", millede lugejaskond ületab 3/4 üliõpilastest.

Meeldiva asjaoluna tuleb ära märkida komsomolikomitee märgatavalt suuremat aktiivsust ja põhjalikkust "TRÜ" lugejatena, seda eriti ühiskondlik-poliitilise iseloomuga materjalide puhul (aga ka selliste rubriikide puhul nagu "Verbum habet professor", "Teadus ja tänapäev").

Rubriike, mida alati loeb (luges) enam kui pool komsomolikomiteest, saame 18 kogu üliõpilasauditooriumi 8 vastu. Toome siin ära need rubriigid ja teemad, mida alati loeb (luges) vähemalt kaks kolmandikku komsomolikomiteest.

1. Teated	94,8%
2. ELKNÜ TRÜ Komitees	92,2%
3. Nädala kroonika. Acta diurna	84,2%
4.-5. Oma mätta otsast	81,5%
RSR-press	81,5%
6.-7. Teadus ja tänapäev	73,6%
Räägime ühiselamuist	73,6%

8.-9. Verbum habet professor	71,0%
Meil on külas	71,0%
10. Hommikust õhtuni.	
Päevast päeva	68,4%

Rubriikidena, mille puhul vähemalt üks kolmandik komsomolikomitee liikmetest märgib, et ta ei loe (ei lugenud) neid või neid ei mäleta, tuleb märkida "Vene lehekülge" (68,4%), "TRÜ rahvakontrolli grupi tööst" (42,1%), "V.I. Lenin 1870-1970" (34,2%).

Enam kui 75% õppejõude loeb üldiselt ka rubriike: "Ilukirjanduslik omalooming", "Ilukirjanduslikud tõlked", "Partei elu", "ELKNÜ TRÜ Komitees", "EÜE lood", "TRÜ rahvakontrolligrupi tööst", "Teimetuse postist", "Teadus ja tänapäev", "RÜL", "Variatsioonid vilistlasteemadel", "Mis selles majas tehakse?", "Räägime ühiselamutest", "Sport", "Uut teatmekirjandust Toomel".

Võrreldes rubriikide loetavust nende esinemissagedusega "TRÜ"-s 1969/70. ja 1970/71. õ.-a- (vt. tabel 2.2.2.), võib öelda, et "IP" madalat loetavust ja suurt mittemäletamise protsenti põhjustas lisaks ebaõnnestunud pealkirjale ka asjaolu, et ta 1970/71. õ.-a. ei ilmunud üldse ja eelmiselgi õppeaastal vaid neljal korral. Mitteilumumine 1970/71. õ.-a. on üheks suhteliselt suureks mittemäletamise põhjuseks ka rubriikide "Oma mätta otsast", "Verbum habet professor" ja "Littera" puhul. Siinjuures näeme tabelite 2.2.1. ja 2.2.2. võrdlemisel ka seda, et teatud rubriikide "TRÜ"-s olemasolu mäletamine või mittemäletamine ei lange

Rubriikide (teemade) esinemissagedus "TRÜ"-s
1969 - 1971 (mitmel korral ilmunud)

	1969/70. 0.-8.	1970/71. 0.-8.	Kokku
Ars	9	7	16
Littera	2	-	2
Ilukirjanduslikud tõlked	8	2	10
Ilukirjanduslik omalooming	5	7	12
Puhh	-	14	14
V.I. Lenin	14	1	15
Leninlik arvestus	4	3	7
ELENU TRÜ Komitees	23	15	38
Partei elu (ka "EKP TRÜ Komitees")	11	4	15
Oma mätta otsast	3	-	3
Acta diurna. Nädala kroonika	9	27	36
Hommikust õhtuni. Päevast päeva	9	8	17
Rektori käskkirjed	9	8	17
Ülikooli ajaleest	5	3	8
Verbum habet professor	14	-	14
Vene lehekülg			
EÜE lood	8	9	17
Toimetuse postist	9	1	10
TRÜ Rahvakontrolligrupi tööst	2	1	3
IP	4	-	4
Meil on külas	3	-	3
Teadus ja tänapäev. Teadus ja ülikool	6	-	6
RÜL, teiste maade üliõpilaselust	4	3	7
RSR-press	8	1	9
Variatsioonid vilistlasteemadel	7	-	7
Looduskaitseringi lood	5	3	8
Mis selles majas tehakse?	5	2	7
Räägime ühiselamutest	-	2	2
Sport	16	9	25
Uut teadmekirjandust Toomel	9	10	19
Teated	38	37	75

kokku nende ilmumise sagedusega ja sõltub ilmsesti ka mitmetest sotsiaal-psühholoogilistest asjaoludest.

Küllalt olulist polariseerumist üliõpilaste hulgas peegeldavad järgmistest rubriikide loetavused: "Partei elu" (üldiselt loeb 59,7%, ei loe 28,8% üliõpilastest), "Leninlik arvestus" (üldiselt loeb 58%, ei loe 31,2%), "TRÜ rahvakontrolligrupi tööst" (üldiselt loeb 49,7%, ei loe 27,9%),

õppejõudude hulgas võib nimetamisväärselt vastandlike lugejahuvidega gruppide olemasolust rääkida rubriikide "Leninlik arvestus" (üldiselt loeb 62,1%, ei loe 25%) ja "V.I. Lenin 1870-1970" puhul (üldiselt loeb 62,9%, ei loe 22%). Siinkohal tuleks märkida, et NLKP liikmeid oli küsitletud õppejõudude hulgas 35,6%.

Võrreldes rubriikide loetavust üliõpilaste ja õppejõudude osas jaotuse keskmiste ($\bar{x}$) järgi, näeme, et õppejõudude ja üliõpilaste lugemus langeb kokku järgmistest rubriikide osas: "Ars", "ELKNÜ TRÜ Komitees", "Hommikust õhtuni", "Toimetuse postist" "RSR-press", "Uut teatmekirjandust Toomel" ja "Teated". Seda kokkulangevust analüüsides tuleks märkida fakti, et rubriigi "ELKNÜ TRÜ Komitees" loetavus on suhteliselt kõrge mitte ainult üliõpilaste vaid ka õppejõudude hulgas, meenutades, et küsitluse alla kuulusid vaid õppejõud, teadus-

likud töötajad ja abipersonal, kellel ülikooli lõpetamisest on möödunud vähemalt 5 aastat, tuleks seda fakti hinnata tunnustusena teimetuse tööle komsomolitemaatika käsitlemise osas.

Nimetamisväärselt suurel erinevusel üliõpilaste ja õppejõudude lugemuses ilmesid järgmiste rubriikide puhul: "Puhh", (üliõpilaste huvi tunduvalt suurem kui õppejõududel), "V.I. Lenin 1870-1970", "Partei elu", "Verbum habet professor", "TRÜ rahvakontrolligrupi tööst", ja "Variatsioonid vilistlaste emadel" (kõigil neil õppejõudude huvi tunduvalt suurem kui üliõpilastel). Võrreldes õppejõudude ja komsomoliteemad on erinevused tunduvalt väiksemad, säilivad vaid "Puhhi" ja "TRÜ rahvakontrolligrupi tööst" puhul. Paljude rubriikide ja teemade vastu tunneb komsomoliteemad erinevalt kogu üliõpilaseuditoriumist mõnevõrra suuremat huvi kui õppejõud.

Kuna nii jaotuste keskmiste kui rubriiki pidevalt lugejate osakaalu lõikes on õppejõudude huvi paljude, eriti ideelis-poliitilise suunitlusega rubriikide ja ülikooli probleeme ja sündmusi kajastavate rubriikide puhul oluliselt suurem kui üliõpilastel, tuleb tunnustada, et uurimuse programmis esitatud hüpotees õppejõudude väiksemast huvist ülikooli ajalehe vastu ei pea paika. Kinnitust leiab pigem vastupidine tendents.

Rubriikide lugemuses ilmnevad olulised ja küllaltki huvitavad erinevused teaduskondade

Kas olete lugenud järgmisi rubriike ja teemasid?

(jaotuste keskmised skaalal: 1 - loen alati, kui ilmub;

2 - igakord ei loe (ei lugenud); 3 - ei loe (ei lugenud) üldse;

4 - ei mäleta sellist)

	A-K	Arstit.	B-G	F-K	KKT	Maj.	Matem.	õigus	Koms. kom.	T R Ü üliõp.	Õppej.
Ars	1,76	1,81	2,09	2,35	2,46	2,34	2,12	2,09	1,69	2,02	2,10
Littera	2,31	2,22	2,34	2,70	2,37	2,76	2,69	2,36	1,89	2,40	2,18
Ilukirjanduslikud tõlked	1,47	1,54	1,59	1,61	1,64	1,75	1,67	1,76	1,84	1,59	1,81
Ilukirjanduslik omalooming	1,23	1,24	1,32	1,59	1,31	1,38	1,45	1,36	1,39	1,33	1,50
Puhh	1,54	1,57	1,40	1,59	1,76	1,69	1,52	1,49	1,53	1,56	2,10
V.I. Lenin 1870 - 1970	2,85	2,67	2,59	2,77	2,82	2,82	2,42	2,53	2,21	2,72	2,19
Leninlik arvestus	2,22	2,24	2,09	2,43	2,64	2,28	2,12	1,94	1,55	2,25	2,12
ELKNÜ TRÜ Komitees	1,70	1,75	1,61	1,94	1,91	1,78	1,84	1,57	1,10	1,76	1,75
Partei elu	2,27	2,35	2,20	2,17	2,56	2,35	2,23	1,83	1,60	2,27	1,62
Oma mätta otsast	2,36	2,05	2,26	2,16	2,29	2,52	2,14	2,20	1,34	2,24	1,92
Nädala kroonika	1,46	1,41	1,45	1,75	1,52	1,57	1,59	1,34	1,16	1,50	1,26
Hommikust õhtuni. Päevast päeva	2,60	2,12	2,32	2,29	2,09	2,41	2,14	2,50	1,55	2,31	2,37
Rektori käskkirjad	1,58	1,45	1,58	1,75	1,44	1,47	1,68	1,45	1,53	1,56	1,39
Ülikooli ajaloo	1,62	1,52	1,61	1,71	1,49	1,71	1,60	1,52	1,63	1,61	1,28
Verbum habet professor	2,10	1,89	2,55	2,29	2,36	2,81	2,32	2,39	1,31	2,25	1,43
Vene lehekülj	2,98	2,97	3,07	3,04	3,09	3,13	3,18	3,10	2,66	3,05	2,61
BÜE lood	1,58	1,28	1,60	1,46	1,28	1,34	1,34	1,54	1,49	1,44	1,77
Toimetuse postist	1,75	1,54	1,74	1,89	1,56	1,58	1,86	1,76	1,42	1,69	1,65
TRÜ Rahvakontrolligrupi tööst	2,68	2,38	2,48	2,59	2,52	2,52	2,51	2,34	2,34	2,51	1,78
IP	2,69	3,01	3,06	2,59	2,83	3,16	2,91	3,11	1,84	2,90	3,03
Meil on külas	1,84	1,63	1,81	2,09	1,76	1,90	1,81	1,94	1,39	1,82	1,49
Teadus ja tänapäev, Teadus ja ülikool	2,01	1,75	1,73	1,85	1,72	1,85	1,91	1,92	1,42	1,86	1,47
RÜL, teiste maade üliõpilaste elust	1,70	1,68	1,67	1,91	1,53	1,76	1,75	1,74	1,47	1,73	1,53
RSH-press	1,99	2,11	2,01	2,19	2,06	2,16	1,84	1,89	1,23	2,05	2,02
Variatsioonid vilistlaste teemadel	2,10	1,98	2,11	2,23	2,06	2,31	2,01	1,99	1,73	2,10	1,63
Looduskaitseringi lood	2,30	2,07	1,44	2,26	2,22	2,44	2,12	2,33	1,79	2,15	1,84
Mis selles majas tehakse?	2,14	1,84	2,02	1,90	1,72	2,08	1,89	1,90	1,63	1,96	1,71
Räagine ühiselamutest	1,37	1,18	1,21	1,39	1,21	1,22	1,28	1,30	1,34	1,27	1,53
Sport	1,77	1,55	1,65	1,70	2,06	1,39	1,66	1,74	1,79	1,61	1,89
Uut teatmekirjandust Toomel	1,52	1,65	1,75	1,85	1,78	1,82	1,89	1,78	1,71	1,71	1,61
Teated	1,19	1,20	1,21	1,43	1,32	1,18	1,33	1,21	1,05	1,24	1,28

v a h e l . Kuna me teaduskondi analüüsimis käesolevas aruandes iseseisva peatükina, peatuksime siinkohal vaid neil küllaltki olulistel erinevustel, mida toimetuse peaks oma töös meie arvates silmas pidama (üldpildina vt. jaotumuste keskmiste tabel teaduskonniti 2.2.3.).

Kõik kirjandus- ja kunstipuu-
dutatavad rubriigid leiavad kõige
soodsama vastuvõtu Ajaloo-Keeleteaduskonna ja Arstiteadus-
konna üliõpilaste juures, neis teaduskondades on ka kõige
suurem protsent üliõpilasi, kes alati neid rubriike
jälgivad. See nähtus ei põhine aga mitte ainult nende tea-
duskondade suuremal "humanitearsel huvitatusel", ka see
huvitatus ise on omakorda ilmselt determineeritud ka sel-
le poolt, et 74,7% Ajaloo-Keele- ja 76,7% Arstiteaduskonnas
küsitletuist on naissoost. Ilmneb aga just naiste tundu-
valt suurem huvitatus ülikoolilise kirjandus- ja kunsti-
alastest rubriikidest (eriti mõnevõrra meelelahutusliku-
mest osast, ilukirjanduslikust omaloomingust ja ilukirjan-
duslikest tõlgetest). Ainult soolistele erinevustele aga
kirjeldatud nähtust ilmselt taandada ei saa, sest tütar-
laste arvu poolest kolmas teaduskond - Majandusteaduskond,
on kõigi kirjandus- ja kunstialaste rubriikide osas suhte-
liselt madala huvitatusega (kuivõrd küll rubriikide üldise
populaarsuse juures madalast huvitatusest üldse rääkida
tehib). Tahaks juhtida veel tähelepanu sellele, et rubriik
"Ars" on täiesti mitteloetav 35,6% KKT ja 31,2% Füüsika-
Keemiateaduskonna üliõpilaste poolt (ülikooli keskmine 21%),

ilukirjanduslike tõlgete vastu ei tunne aga huvi 20% õigusteaduskonna üliõpilastest (ülikooli keskmine 10,3%).

Naljanurk "Puhh" leidis kõige üksmeelsemat vastuvõttu Bioloogia-Geograafia teaduskonnas (mittelugejaid 6,1%, ülikooli keskmine (ük) 13,3%), samal ajal jäi see rubriik kaugeks 25,6% KKT üliõpilastest. Arvestades KKT üldiselt suurt huvi meelelahutusliku materjali vastu, võib seda nähtust seletada ehk "Puhhis" tehtud nalja kaugeks jäämisege osa KKT üliõpilaste mõttemaailmast.

Mis puutub ideelises-politilist laadi materjalidesse (rubriigid "Partei elu", "V.I. Lenin 1870-1970" ja "TRÜ rahvakontrolligrupi tööst"), siis siin ilmneb õigusteaduskonna üliõpilaste märgatavalt suurem huvi nende materjalide vastu. (Kui- gi 10,7% Matemaatikateaduskonna üliõpilastest märgib end rubriigi "V.I. Lenin 1870-1970" alalisteks lugejaiks (ük. 5,1%), ja toob sellega Matemaatikateaduskonna jaotu- se keskmise osas selle rubriigi puhul ülikoolis esikohale, ei leia selline suhtumine teiste analoogiliste küsimuste kaudu kinnitust ja ei vääri meie arvates usaldust.) Rub- riigi "Partei elu" suhtes on teistest teaduskohdadest tun- duvalt väiksem huvi KKT-s, kus 54,4% üliõpilastest seda ei loe kunagi (ük. 36,6%) ja vaid 2,2% jälgib pidevalt (ük 15,7%). Rubriiki "V.I. Lenin 1870-1970" ei lugenud 55,3% Füüsika-Keemiateaduskonna üliõpilastest, neile lisandub veel 12,9%, kes seda rubriiki ei mäleta (esimese kursuse üliõpilasi küsitluses sellest teaduskonnast 22,7%). Rub- riigi "TRÜ rahvakontrolligrupi tööst" puhul, kus avalda-

takse põhiliselt materjale ülikooli majandusprobleemidest, ilmneb huvitav polariseerumine Majandusteaduskonnas; kui 56,2% teaduskonna üliõpilastest nimetatud rubriiki üldiselt jälgib, siis 43,6% puudub huvi nende küsimuste vastu ja teaduskonnas keskmine on sellega üsna ülikooli keskmise tasemel. Kõige väiksemat huvi selle rubriigi suhtes ilmutavad Ajaloo-Keeleteaduskonna üliõpilased, kellest 56,7% rubriiki ei jälgi (ük 47,2%).

Rubriikide "Leninlik arvestus" ja "ELKNÜ TRÜ Komitees" juures ilmneb üldiselt sama - juristide suurema huvitatuse tendents. Küll tahaks aga juhtida tähelepanu faktile, et mõlema komsomolitööd puudutava rubriigi osas on küllalt kindlalt tõusnud teasele kohale Bioloogia-Geograafiateaduskond. ELKNÜ TRÜ Komitee materjalide mittelugejaid on selles teaduskonnas koguni vähem kui Õigusteaduskonnas (vastavalt 6% ja 9,3%; ük 14,9%). Kõige kaugemale jäävad komsomolitee materjalid osast KKT ja Füüsika-Keemiateaduskonna üliõpilastest. Tuleks märkida ka, et iga viies majandusteadlane neid materjale ei loe. Üldiselt tundub, et rubriigi "ELKNÜ TRÜ Komitees" loetavus annab küllaltki objektiivse pildi komsomolitöö aktiivsusest TRÜ erinevates teaduskondades. Selliseks pingereaks oleks: Õigusteaduskond, B-G, A-K, Arstiteaduskond, Majandusteaduskond, Matemaatikateaduskond, KKT ja F-K.

Rubriigi "Verbum habet professor" puhul tõrkab olulise diferentsina silma, et

77,3% Arstiteaduskonna ja vaid 58,1% Majandusteaduskonna üliõpilasi jälgib seda rubriiki, veelgi suurem on vahe nende osas, kes nimetatud rubriiki alati loevad (vastavalt 50,8% ja 11,7%). Küllalt kriitiline tendents ülikooli õppejõudude artiklisse suhtumisel ilmneb Majandusteaduskonna juures ka rea teiste küsimuste puhul, millel peatume edaspidi.

V e n e l e h e k ü l g e loeb pidevalt 10% Ajaloo-Keeleteaduskonna üliõpilasi (ük 4,7%), siin tuleb silmas pidades, et küsitlusega olid haaratud ka eesti rahvusest vene filoloogia osakonna üliõpilased.

E Ü E l u g u d e vastu valitseb kõige suurem huvi Arstiteaduskonnas ja KKT-s (üldse ei loe neid lugusid vastavalt 3,1 ja 2,2% üliõpilastest, ük 7,0%, Ajaloo-Keeleteaduskonnas 10,9%).

Ajaloo-Keeleteaduskonnas valitseb teistest märgatavalt suurem huvi r u b r i i g i " I P " vastu (pidevalt lugejaid 31,1%, ük 19,6%). See seletub nii probleemi aktuaalsusega selles teaduskonnas, kui ka sellega, et rubriik algas just individuaalplaani õppivate Ajaloo-Keeleteaduskonna üliõpilaste tutvustamisega. Kõige selgemini väljakujunenud vähest huvi "IP" probleemide vastu ilmutab KKT, kus rubriiki alati loeb vaid 9,3% (ük 19,6%) ja kunagi ei loe 27,8% (ük 9,5%) üliõpilastest.

R S R m a t e r j a l i d e vastu on märgatavalt suurem huvi õigusteaduskonnas. Vastavat rubriiki loeb sealt alati 54,6% üliõpilastest (ük 37,4%). Suhteliselt

madalam huvi nende probleemide suhtes on Füüsika-Keemia-teaduskonnas. Tuleks märkida veel, et Majandusteaduskonna üliõpilastest ei tunne 36,4% huvi viilistlaste matemaatika vastu ja 41% looduskaitse ringi lugude suhtes. (ük vastavalt 24,6% ja 29,3%). Keskmisest tunduvalt suurem huvi looduskaitse ringi probleemide vastu valitseb muidugi Bioloogia-Geograafiateaduskonnas, kus vastavat materjali loeb alati 66,7% üliõpilastest (ük 26,8%, Majandusteaduskonnas 9,0%).

Sportiteematika köidab ootuspäraselt kõige enam KKT üliõpilasi, kus vastavat rubriiki jälgitakse sajaprotsendiliselt (seejuures pidevalt 93,5%, ük 52,9%). Sajale läheneb protsent ka Majandusteaduskonnas, kus rubriiki "Sport" jälgib üldiselt 96,2% üliõpilastest, samal ajal kui Ajaloo-Keelleteaduskonnas iga viies üliõpilane selle rubriigi vastu mingit huvi ei tunne.

Teatmekirjanduse rubriigi puhul tundub, et siin on peatähelepanu pööratud Ajaloo-Keelleteaduskonna huvidele, kust 57,7% üliõpilasi jälgib neid materjale pidevalt (ük 45,9%). Samal ajal on rubriigi pidevate jälgijate hulgas vaid 28,8% matemaatikuid, aga 23,3% Füüsika-Keemiateaduskonna üliõpilastest ei pööra rubriigile mingit tähelepanu (ük 14,2%).

Ülejäänud rubriikide puhul märkimisväärseid ja huvipakkuvaid teaduskondadevahelisi erinevusi ei esine.

RÄÄKIDES RUBRIIKIDE LOETAVUSE

erinevusest kursuste kaupa tuleb silmas pida, et rida rubriike oli ajalehes 1970/71. õ.-a. küllalt nõrgalt esindatud, mõned aga, nagu "V.I. Lenin 1870-1970", "IP", "Verbum habet professor", "Oma mätta otsast", "Variatsioonid vilistlaste emadel, puudusid hoopis. Seda tuleb esimese kursuse arvamust analüüsides osa rubriikide osas kindlasti arvestada. Sellest hoolimata pakuvad erinevused kursuste lõikes küllaltki suurt huvi (tabel 2.2.4). Vaadeldes ainult rubriike, kus need erinevused on nimetamisväärsed (jaotuse keskmise osas üle 0,3 skaalapunkti 4-sel skaalal) ilmneb, et rubriikide "ELKNÜ TRÜ Komitees", "Partei elu", "Oma mätta otsast", "Hommikust õhtuni" ja "RSR-press" loetavus kasvab koos vanemale kursusele jõudmisega. Kuna need on rubriigid, mida lehes kannavad ülikooli konsomollikomitee ja parteikomitee, võib siit järeldada, et need organid kasvatavad ülikooliaastate jooksul huvi oma materjalide ja probleemide suhtes ning õpetavad üliõpilasi neid materjale lehes pidevamalt jälgima. Kui näiteks rubriiki "ELKNÜ TRÜ Komitees" loeb esimese kursuse üliõpilastest alati vaid 26,1%, siis neljandal kursusel teeb seda juba 54%, rubriiki "Partei elu" loeb esimesel kursusel pidevalt 4,8%, neljandal 28,3% üliõpilastest.

Mis puutub rubriiki "V.I. Lenin 1870-1970", siis tõepoolest suhteliselt kõige rohkem esimese kursuse üliõpilasi ei mäleta sellist rubriiki. (mittemäletajaid esimesel kursusel

Tabel 2.2.4.

Kuivõrd olete lugenud või loete järgmisi rubriike ja teemasid?
 (jaotuste keskmised skaalad: - 1 - loen alati; kui ilmub;
 2 - igakord ei loe (ei lugenud); 3 - ei loe (ei lugenud) üldse;
 4 - ei mäleta sellist)

	I kursus	II kursus	III kursus	IV kursus
Arh	2,28	2,05	1,82	1,99
Littera	2,70	2,48	2,18	2,29
Ilukirjanduslikud tõlked	1,60	1,64	1,49	1,61
Ilukirjanduslik omalooming	1,27	1,33	1,31	1,45
Puhh	1,43	1,62	1,49	1,69
V.I. Lenin 1870 - 1970	2,84	2,69	2,72	2,65
Leninlik arvestus	2,53	2,19	2,06	2,17
BLKNÜ TRÜ Komitees	1,99	1,82	1,61	1,56
Partei elu	2,45	2,39	2,15	1,99
TRÜ Rahvakontrolligrupi tööst	2,59	2,68	2,44	2,37
Oma mätta otsast	2,87	2,26	1,91	1,89
Nädala kroonika	1,52	1,54	1,51	1,44
Homnikust õhtuni. Päevast päeva	2,73	2,26	2,20	2,11
Rektori käskkirjad	1,71	1,52	1,48	1,99
Ülikooli ajaloo	1,55	1,63	1,62	1,62
Verbum habet professor	3,0	2,23	1,89	1,92
Vene lehekülg	3,3	3,16	2,97	2,78
EÜE lood	1,38	1,47	1,39	1,48
Toimetuse postist	1,72	1,71	1,66	1,75
IP	3,37	2,84	2,75	2,01
Meil on külas	1,93	1,87	1,79	1,72
Teadus ja tänapäev. Teadus ja ülikool	2,04	1,84	1,83	1,73
RÜL, teiste maade üliõpilaste elust	1,83	1,73	1,67	1,72
RSR-press	2,43	2,03	1,87	1,89
Variatsioonid vilistlasteemadel	2,48	2,06	1,93	1,94
Looduskaitseringi tööd	2,29	2,20	2,07	2,04
Mis selles majas tehakse	2,40	1,88	1,71	1,77
Räägime ühiseleamatust	1,30	1,27	1,28	1,25
Sport	1,49	1,68	1,54	1,71
Uut teatmekirjandust Toomel	1,68	1,71	1,80	1,66
Teated	1,21	1,24	1,20	1,32

24,5%, ük 14,1%). Kuna aga esimese kursuse üliõpilane seda rubriiki ülikooli ajalehes jälgida ei saanud (kui ta just ei kuulunud nende 15% hulka, kes ülikoolilehte juba keskkoolipäevil lugesid), siis tundub, et esimese kursuse vastuste jagunemine sellele küsimusele peegeldab ilmsemalt kui teistel kursustel just suhtumist antud temaatikasse, mitte konkreetse rubriiki ülikooli ajalehes. Toome selle jagunemise

siinkohal ära: alati loeb	- 4,4%
igakord ei loe	- 31,5%
ei loe (ei lugenud üldse)	- 39,7%
ei mäleta sellist	- 24,5%

Üldpildina (väljaarvatud spordirubriik, mõnevõrra ka ilukirjanduslik omalooming ja "Puhh") võib öelda, et rubriikide loetavus ja lugejahuvid lehe suhtes kursuse kasvades suurenevad. Seda nähtust võib seletada nii sellega, et leht õpetab ennast lugema, kui ka lehe vähem huvitavaks muutumisega 1970/71. õppeaastal, a ntud küsimuse analüüsist kumbagi hüpoteesi tõenäosuse määr veel ei selgu. Öelda võib aga, et k i n n i t u s t e i l e i d n u d uurimuse programmis püstitatud hüpotees noorema kursuse üliõpilaste suhteliselt suuremast huvist "TRÜ" vastu.

Loetavuse erinevuse sõltuvus soost ilmneb peale juba eelpoolkirjeldatud

olulise vahe suhtumises kunsti ja kirjanduse materjalidesse märkimisväärselt ka EÜE lugude puhul, mida alati loevad 73,6% naistest ja 48,9% meestest. (Siin ei suutnud aga tütarlaste rohkus siiski viia Ajaloo-Keeleteaduskonda ära EÜE-st suhteliselt kõige vähem huvitatud teaduskonna positsioonilt!) Samuti ka rubriigi "Räägime ühiselamutest" puhul (alati loeb 83,2% naistest ja 68,8% meestest). Ka teatme-kirjanduse jälgimisel on mehed vähem hoolsad, nimetatud rubriiki jälgib pidevalt neist vaid 69,8% naiste 85,1% vastu.

Õppejõudude puhul pakuvad teatud huvi lugemuse erinevused sõltuvuses parteilisusest ja vanusest (vt. tabel 2.2.5).

Ilmneb NLKP liikmete ja liikmekandidaatide oluliselt suurem huvi mitmete ühiskondlike probleemide puudutavate rubriikide vastu: "Partei elule" lisaks "V.I. Lenin 1870-1970" "Leninlik arvestus", "ELKNÜ TRÜ Komitees", "Oma mätta ot-sast", "TRÜ rahvakontrolligrupi tööst", samuti ka "Vene lehe-külg". Parteituid iseloomustab mõnevõrra madalam huvi lehe vastu üldse - 22,6% parteitutest, 53,2% kommunistidest on viimasel aastal lugenud iga "TRÜ" numbrit; 17,9% parteitu-test, 4,3% kommunistidest loeb tavaliselt läbi ainult üksi-kud artiklid lehes. Kommunistidest mõnevõrra aktiivsemalt loevad parteitud ilukirjanduslikke tõlkeid.

Vanemaid õppejõude iseloomustab samuti mõnevõrra aktiivsem "TRÜ" jälgimine: kuni 30-aastastest on viimasel aastal iga "TRÜ" numbrit lugenud 17,9%, 31-45-aastastest - 38,4%, üle 46-aastastest 37,9%. Kuni 30-aastastest õppejõu-

Tabel 2.2.5.

Kuivõrd loete või olete lugenud järgmisi rubriike ja teemasid?
 (jaotuste keskmised skaalal: 1 - loen alati; 2 - igakord ei loe;
 3 - ei loe üldse; 4 - ei mäleta sellist)

	NLKP liige või 1/k	Parteitu	Teadus- te kan- didaat	Kraa- dita	alla 30 a.	31-45 a.	üle 46 a.
Ars	1,89	2,19	1,97	2,13	2,37	1,87	2,39
Littera	2,07	2,23	2,32	2,10	2,22	2,16	2,17
Ilukirjanduslikud tõlked	2,06	1,67	2,04	1,62	1,59	1,85	1,91
Ilukirjanduslik osalooming	1,64	1,42	1,63	1,41	1,28	1,57	1,58
Puhh	2,17	2,06	2,23	1,94	1,60	2,04	2,15
V.I. Lenin 1870 - 1970	1,38	2,36	1,90	2,33	2,60	2,04	2,15
Leninlik arvestus	1,69	2,05	1,69	2,36	2,44	1,99	2,08
ELKHO TRÜ Komitees	1,30	1,99	1,47	1,92	1,82	1,67	1,91
Partei elu	1,15	1,88	1,37	1,78	1,92	1,48	1,66
Oma näтта otsast	1,42	2,19	1,69	2,03	2,07	1,75	2,24
Nädala kroonika	1,11	1,34	1,30	1,25	1,28	1,22	1,33
Hommikust õhtuni. Päevast päeva	2,26	2,45	2,52	2,28	2,21	2,42	2,49
Rektori käskkirjad	1,51	1,52	1,41	1,37	1,42	1,41	1,31
Ülikooli ajaloo	1,25	1,29	1,19	1,35	1,22	1,29	1,31
Verbum habet professor	1,18	1,37	1,17	1,59	1,89	1,23	1,45
Vene lehekülg	2,26	2,78	2,41	2,68	2,78	2,55	2,52
EÜE lood	1,88	1,70	1,92	1,65	1,55	1,83	1,83
Toimetuse postist	1,54	1,89	1,59	1,59	1,57	1,74	1,49
TRÜ Rahvakontrolligrupi tööst	1,54	1,39	1,59	1,89	1,92	1,65	1,95
IP	2,87	3,10	3,07	2,95	3,07	2,99	3,04
Meil on külas	1,40	1,53	1,52	1,48	1,53	1,44	1,55
Teadus ja tänapäev. Teadus ja ülikool	1,38	1,50	1,55	1,54	1,60	1,37	1,51
RÜL, teiste maade üliõpilaste elust	1,49	1,55	1,58	1,49	1,49	1,58	1,43
RSR-press	1,97	2,03	2,02	2,01	1,89	1,99	2,21
Variatsioonid vilistlaste teemadel	1,54	1,66	1,79	1,53	1,71	1,48	1,91
Looduskaitseringi teemadel	1,90	1,82	1,79	1,84	2,07	1,72	1,96
Mis selles majas tehakse	1,73	1,71	1,71	1,73	1,96	1,56	1,87
Raägime ühiselamutest	1,57	1,51	1,44	1,56	1,64	1,54	1,38
Sport	1,90	1,38	2,04	1,81	1,71	1,95	1,95
Uut teatmekirjandust Toomel	1,48	1,68	1,51	1,64	1,57	1,63	1,61
Teated	1,42	1,20	1,42	1,18	1,14	1,32	1,33

dudest ja teaduslikust abipersonalist loeb tavaliselt kogu lehe läbi 17,9%, 31-45-aastastest - 21,9%, üle 45-aastastest - 27,6%.

Vanusegruppini kuni 30 a. iseloomustab teistest vanusegruppidest mõnevõrra suurem huvi ilukirjanduslike tõlgete, ilukirjandusliku omaloomingu, "Puhhi" ja "EÜE lugude vastu. Oluliselt väiksemat huvi tuntakse rubriikide vastu "Leninlik arvestus", "Partei elu", "Vene lehekülg", "Verbum habet professor".

Õppejõude ja teaduslikku abipersonali vanuses 31-45 a. iseloomustab teistest vanuserühmadest suurem huvi ühiskondliku problemaatikaga rubriikide vastu "Partei elu", "Oma mätta otsast", aga ka suurem huvi ülikooli probleemide vastu - "Variatsioonid vilistlaste maailmas", "Mis selles majas tehakse?", samuti suurem huvi rubriigi "Ars" ja looduskaitseringi lugude vastu.

Vanuserühma puhul üle 46 a. tonkab silma mõnevõrra väiksema huvi kõrval "RSR-pressi" ja "Variatsioonid vilistlaste maailmas" vastu mõnevõrra suurem huvi rubriigi vastu "Käädime ühiselamutest". Ilmselt seletub see moraaliprobleemide vastu tuntava huvi mõningase kasvuga vanuse kasvades. (Seda tendentsi kinnitavad mitmed sotsioloogilised uurimused, sealhulgas "Edasi" auditooriumi uurimine. Huvi on selle tunnusmärke täheldada ka õppejõudude hulgas.)

Kui võrrelda rubriikide loetavust teinutuse prognoosidega, siis pakuvad vast enam praktilist huvi need rubriigid, millede loe-

tavust üliõpilaste hulgas toimetus alahindab. Nendeks on: "Räägime ühiselamutest" (80% ja 92,6%), "Variatsioonid vilistlaste teemadel" (60% ja 70,4%) ning "Toimetuse postist" (70% ja 82,7%). Ülejäänud rubriikide osas toimetus mõnevõrra ülehindas loetavust, kõige enam ehk rubriigi "Hommikust õhtuni" puhul (100% ja 57,2%), siin ei võtnud toimetus ilmselt arvesse halvast pealkirjast tingitud ununemisefekti. Tunduvalt suurem on rubriikide arv, mille loetavust õppejõudude hulgas toimetus alahindab. Nendeks on: "Räägime ühiselamutest" (80% ja 89,4%), "RSR-press" (40% ja 70,4%), "RÜL" (40% ja 73,4%), "Meil on külas" (60% ja 83,1%), "Toimetuse postist" (50% ja 81,8%), "Oma mätta otsast" (60% ja 68,9%), "V.I. Lenin 1870-1970" (50% ja 62,9%), ilukirjandusomalooming (80% ja 90,1%), ilukirjanduslikud tõlked (60% ja 80,3%) ning "Littera" (40% ja 62,9%).

Mõnes mõttes kontrollküsimusena loetavuse suhtes, põhieesmärgiga aga mõõta juba hinnanguid mõningaile probleemidele ja teemadele, andsime ankeedis nii õppejõududele kui ka üliõpilastele hinnata 11. 1970/71. õ.-a. ülikooli ajalehes ilmunud artiklit. Artikli autorid olid jäetud ankeedis märkimata tahtlikult, sest vastasel korral oleks küsimus mõõtnud suhtumist autorisse, mitte aga artiklisse või probleemi. (Dots. A. Miti mälestuste puhul oli muidugi see põhimõte läbiviimatu.) Vastuste üldjoetumusi sellele küsimusele näete tabelist 2.2.6. ja 2.2.7. Analüüsisime siinkohal vastuseid sellele küsimusele artiklite kaupa.

Tabel 2.2.6.

Kuidas hindate järgmisi sellel õppeaastal lehes ilmunud lugusid?

	Vastamata			Lugesin, meeldis			Mäletan et lugesin			Lugesin, ei meeldinud			Ei mäleta, vist ei lugenud			Σ		
	Üli-õpil.	koms. kom.	õppe- jõud	Üli-õpil.	koms. kom.	õppe- jõud	Üli-õpil.	koms. kom.	õppe- jõud	Üli-õpil.	koms. kom.	õppe- jõud	Üli-õpil.	koms. kom.	õppe- jõud			
"Meie ülikool uuel õppeaastal"	6,8	2,6	8,3	17,4	13,2	34,9	55,9	78,9	47,0	1,5	-	0,8	18,6	5,3	9,1	2,23	1,81	1,83
"Tulipunktis on õppedistsipliin"	6,6	-	6,8	11,0	2,6	14,4	55,4	71,0	50,8	7,8	18,4	7,6	19,2	7,9	20,5	2,38	2,31	2,37
"Meie sihid ja seadmised"	7,0	-	13,6	9,5	10,5	16,7	35,2	44,7	40,9	2,3	7,9	1,5	46,0	36,8	27,3	2,31	2,71	2,46
"Ülikooli partei- ja majandus-aktiivilt"	7,6	-	9,1	3,4	10,5	18,9	32,8	49,9	47,7	6,2	7,9	1,5	50,1	31,6	22,7	6,11	2,66	2,31
"Tehtust ja kavatsetavast õppetöö alal"	9,2	-	11,4	12,8	7,9	25,8	47,8	57,9	46,2	4,2	15,8	2,3	26,1	18,4	14,4	2,42	2,44	2,06
"Muuseumid ja kirikud täis rikkusi"	6,9	-	9,1	37,0	52,2	31,1	25,0	23,7	28,0	2,8	5,3	3,8	28,4	18,4	28,0	2,24	1,89	2,32
"Kent 4. V 1970. a."	8,8	-	13,6	15,0	31,6	15,2	23,4	35,8	26,5	3,1	7,9	2,3	49,7	23,7	42,4	2,96	2,23	2,83
"Tere, Virve!"	4,2	-	8,3	43,9	28,9	43,2	18,8	13,2	18,2	28,7	55,2	18,9	4,3	2,6	11,4	1,93	2,31	1,98
"Konvikust, restaureerimisest ja (uus) renessansist"	5,4	-	9,9	54,4	68,4	44,7	28,0	18,4	28,0	3,4	7,9	6,1	8,8	5,3	11,4	1,65	1,50	1,82
"Vanemuises" unistatakse operiballidest"	6,9	-	12,1	32,0	47,3	25,8	30,5	31,6	31,8	2,4	-	2,3	28,2	21,0	28,0	2,29	1,92	2,37
Dots. A. Niti mälestused	5,2	-	4,6	34,0	21,0	56,8	37,4	42,1	22,0	9,5	28,9	9,1	13,9	7,9	7,6	2,03	2,24	1,66

Artikkel " M e i e ü l i k o o l u u e l
õ p p e a a s t a l " kujutas endast rektor professor
A. Koobi uue õppeaasta avaartiklit septembrikuu esimeses
ülikoolilehes. Artiklit luges 78,8% üliõpilastest ja 82,7%
õppejõududest. Kõige enam selle artikli mittelugejaid on
Füüsika-Keemiateaduskonnas 26,7% ja Õigusteaduskonnas 25,5%.
Kõigist artiklitest kõige enam hoiduvad üliõpilased selle
artikli puhul hinnangulise suhtumise avaldamisest. Artikli
suhtes aktiivselt positiivset hinnangut avaldab siiski 21,9%
nais- ja 12,7% meesüliõpilastest. Õppejõudude suhtumine
artiklisse on suhteliselt positiivne. Nii üliõpilaste kui
õppejõudude osas on see artikkel võrreldes teistega kutsu-
nud esile kõige vähem otsesest negatiivset reaktsiooni. Toi-
metuse prognoosid artikli suhtes on siiski veelgi positiiv-
semad, eeldati et artikliga on tutvunud kõik lugejad ja
kellelgi neist ei kutsunud ta esile negatiivset reaktsiooni.
Positiivse reaktsiooni osa õppejõudude hulgas siiski alahin-
nisti (prognoos 20%, tegelik 34,9%).

Artikkel " T u l i p u n k t i s o n õ p p e -
d i s t s i p l i i n " kujutas endast ELKNÜ TRÜ Komitee
õppesektori juhataja A. Reinmaa mõtteid õppedistsipliini
tõstmise vajaduse ja abinõude kohta. Artiklit luges 74,2%
üliõpilastest ja 72,8% õppejõududest. Ka see artikkel pole
kutsunud esile olulisel määral hinnangulisi suhtumisi, üldi-
selt võib öelda, et nii üliõpilastele kui õppejõududele see
artikkel (nagu ka peaaegu kõik teised) pigem meeldis kui ei

meeldinud, küll aga õppejõududele veidi enam kui üliõpilastele. Kõige positiivsem oli reaktsioon artiklile Matemaatikateaduskonnas (meeldis 18,8%, ei meeldinud 4,7%), kõige negatiivsem Ajaloo-Keelteaduskonnas (meeldis 9,1% ei meeldinud 11,9%). 27,8% KKT üliõpilastest artikliga ei tutvunud, samal ajal tuleb märkida, et artiklit ei lugenud vaid 10,7% juriste. Ka selle artikli puhul eeldas toimetus negatiivse reaktsiooni puudumist.

Artikkel "M e i e s i h i d j a s e a d m i - s e d" kujutas endast H. Palametsa sihisesdvat artiklit ajalehe toimetuse tööle algavaks õppeaastaks. Ilmselt küllaltki ebaõnnestunud pealkirja pärast ei mäleta artiklit 46% üliõpilastest, mis meie arvates ei peegelda veel artikli lugemust. Teistest veidi aktiivsemalt on oma positiivset suhtumist selle artikli suhtes väljendanud Füüsika-Keemiateaduskonna üliõpilased (meeldis 16,7%, ük 9,5%). Toimetuse arvates ei meeldinud artikkel kellelegi üliõpilastest ning eeldati, et 70% on ta juba unustanud.

Artiklit "Ü l i k o o l i p a r t e i - j a m a j a n d u s a k t i i v i l i t" luges 42,4% üliõpilasi ja 67,9% õppejõude. See on ainus artikkel, mille kohta üldtendentsina võib öelda, et ta pigem ei meeldinud kui meeldis üliõpilastele, kuigi enamus lugejast ka siin ei väljenda hiinangulist suhtumist. Artikkel oli üliõpilaste hulgas ka kõige väiksema loetavusega materjaliks. Kõige kriitilisemalt on artiklisse suhtunud KKT üliõpilased

(ei meeldinud 10,6%, ük 6,2%), ja kusjuures artiklit on lugenud seal vaid 36,2% üliõpilasi. Selle artikli puhul ilmneb loetavuses sama tendents, millest oli eelpool juttu seoses rubriigiga "Partei elu". Kui esimese kursuse üliõpilastest artikkel meeldis 2,6%, teda polnud lugenud aga 56,6% üliõpilastest, siis neljandal kursusel meeldis artikkel 5,5% ja teda polnud lugenud 42,5% üliõpilastest.

Artikli "T e h t u s t j a k a v a t s e t a v a s t õ p p e t õ õ a l a l" autoriks on õppeprorektor dots. K. Püss. Artiklit luges 64,8% üliõpilasi ja 74,3% õppejõude. Kõige positiivsema vastuvõtu leidis artikkel Õigusteaduskonnas, kus ta meeldis 19,2% ja ei meeldinud 1,9% üliõpilastest (ük 12,8 ja 4,2%).

Artikkel "M u u s e u m i d j a k i r i k u d t ä i s r i k k u s i" kujutas endast puhtmeelelelutuslikku materjali. Ü. Utteri sulest, mis jooksis läbi ajalehe mitme numbriga ja jutustas pildivargustest jms. Artiklit luges 64,8% üliõpilastest ja 62,9% õppejõududest. See on esimene artikkel, mis meeldis üliõpilastele suhteliselt enam kui õppejõududele, leidis aga mõlemate juures küllalt soodsa vastuvõtu. Kõige enam meeldis artikkel Bioloogia-Geograafia- ja Maateaduskonnale - 51,3% üliõpilastest (ük 37,0%).

Artiklis "K e n t 4 . V 1 9 7 0" andis S. Kallas ülevaate üliõpilasrahutustest USA-s Kenti ülikoolis. Artikkel täitis pool lehekülge ja oli varustatud suure fotoga. Sellest hoolimata ei ole artiklile tähelepanu pööranud pooled lugejaist. Mitteloetavuse poolest on artikkel õppe-

jõudude hulgas esikohal ja üliõpilaste seas "Ülikooli partei- ja majandusaktiivi" järel teisel kohal. Neile, kes artikliga vaevusid tutvuma, ta üldiselt meeldis, seejuures poistest 22,4% ja tütarlastest 13,3%. Teaduskondade lõikes leidis artikkel teistest märgatavalt negatiivset vastuvõttu Majandusteaduskonnas, kus õpib ka artikli autor. (Meeldis 6,5% ei meeldinud 5,2% ei lugenud 59,7%, ük vastavalt 15,0%, 3,1% ja 49,7%). Seda fakti ei saa seletada ainult RSR lugude suhteliselt vähese loetavusega Majandusteaduskonnas, sest kuigi Majandusteaduskonnas ja Füüsika-Keemiateaduskonnas on RSR lugude loetavus tõesti suhteliselt madal, leidis antud artikkel soodsat vastuvõttu just Füüsika-Keemiateaduskonnas, kus ta meeldis 27,3% küsitletuist. Tuleb märkida, et toimetuse prognoosis siin õigesti materjali suhteliselt vähese loetavuse.

Fõljetonide sari "T e r e, V i r v e i" on kutsunud esile teravalt polaarsed hinnangud nii üliõpilaste kui õppejõudude hulgas. Mõlema kategooria hulgas on ta esikohal nii loetavuse kui negatiivsete hinnangute arvukuse poolest, mis teatud määral kinnitab uurimuse programmis esitatud hüpoteesi, et loetavus pole võrdelises sõltuvuses hinnanguga ajalehele ja ka üksikule materjalile. Positiivsete hinnangute arvukuselt on see materjal üliõpilaste seas teisel ja õppejõudude hulgas kolmandal kohal, kusjuures positiivsete

hinnangute arv ületab negatiivsete hinnangute oma, seda eriti tunduvalt õppejõudude osas. Ainuke teaduskond, kus "Tere, Virve!" vastaste arv ületab tema pooldajate oma, on Ajaloo-Keelteaduskond (vastavalt 44% ja 34,6%). Kõienam meeldis "Tere, Virve!" KKT üliõpilastele (58,3%, ük 43,9%), kõige enam tema mittelugejaid on Füüsika-Keemia-teaduskonnas (8,9%, ük 4,3%). Ja kuigi "Tere, Virve!" näerab just mõnede esimese kursuse üliõpilaste üle, on ilmne tendents, et ta meeldib kõige enam just esimesele kursusele (meeldis 59%, ei meeldinud 20%) ja ei meeldi kursuse kasvades (neljandal kursusel meeldis 32,1%, ei meeldinud 42,5%). Tundub, et esimene kursus on tänulik juba ainuüksi selle eest, et talle ajalehe veergudel tähelepanu pööratakse, sest tõsisemas vormis juhtub seda küll üsna harva. Toimetus hindas "Tere, Virvet!" kõige enam meeldinud artiklikis nii üliõpilaste kui õppejõudude hulgas (prognoos meeldivuse ja mittemeeldivuse suhtele mõlemal juhul 80% ja 20%).

Kindlal esikohal meeldivuse ja teisel kohal lugemuse poolest on üliõpilaste seas K. Alttõa artikkel "Kohvikutest, restaupeerimisest ja (uus)renessansist". Selles teravas ja poleemilises artiklis kritiseeris autor ülikooli kohviku uut sisekujundust. Artikli edu ning küllaltki üksmeelne heakskiit nii üliõpilaste kui õppejõudude poolt (nende hulgas meeldivuselt teisel kohal) tuleneb ilmselt sellest, et tegemist on ühega väga vähestest

aktuaalsetest probleemartiklitest ülikoolilise veergudel ja ka sellest, et probleem selles artiklis on otseselt elu-eluline. Hinnangust artiklile võime järeldada ka üsna levinud kriitilist suhtumist kohviku uuele sisekujundusele ja ehk eriti tema teostajate püüetele teha lõpp kunstiautuste traditsioonile ülikooli kohvikus, mis avalikkusele ka üsna teatavaks said. Nii artikli pooldajaid kui lugejaid on kõige enam Ajaloo-Keeleteaduskonnas, kust (nagu nähtub hiljem) on ka kõige rohkem kohvikukülastajaid. Märkimisväärne on siiski ka artikli vastaste protsent selles teaduskonnas - 6% (ük 3,1%).

S. Endre artikkel " " V a n e m u i s e s " u n i s t a t a k s e o o p e r i b a l l i d e s t " leidis lugemist 64,9% üliõpilaste ja 59,9% õppejõudude hulgas. Artikli vastuvõtt oli küllalt üksmeelselt soodne. Ülikooli keskmisest märgatavalt vähem lugejaid leidis see artikkel KKT-s (40,4%) ja Majandusteaduskonnas (41,3%), see langeb kokku ka vähesema huviga kunsti- ja kirjandusrubrikide vastu neis teaduskondades. Juba tuntud tendentsiks on ka see, et nimetatud artikkel meeldib 39% naistest ja vaid 24,6% meeslugejast. Toimetuse prognoos, et nimetatud artikkel kutsub aktiivselt negatiivse reaktsiooni esile 30% üliõpilastest ja 40% õppejõududest, osutus tõest kaugel olevaks (tegelikult 2,4% ja 2,3%).

Õppejõudude seas on meeldivuselt esikohal dotsent Anatoli Miti mälestused, mis meeldivad 56,8% õppejõududest. Esikohal on see

materjal õppejõudude hulgas ka loetavuse poolest (87,9%). Samal ajal on siiski suhteliselt suur ka artiklile negatiivse hinnangu andnud õppejõudude hulk, eitavete hinnangute arvukuselt on dots. Miti mälestused nii õppejõudude kui üliõpilaste seas "Tere, Virve!" järel teisel kohal. Üliõpilaste hulgas on see materjal loetavuse poolest (73,9%) viiendal ja meeldivuse poolest neljandal kohal. Huvitavalt on dots. Miti mälestuste suhtes polariseerunud Füüsika-Keemiateaduskond. Siin on kõige rohkem nende lugejaid (92,3%), kõige rohkem pooldajaid (50,7%) kui ka kõige rohkem vastaseid (15,6%). Küllap hinnatakse siin mõneti ka endist dekaani ja mitte ainult tema mälestusi. Kõige rohkem mitte-lugejaid on neil mälestustel Mehandusteaduskonnas, kus kolmandik üliõpilasi neid ei jälgi. Toimetuse prognoosiks on, et dots. Miti mälestusi loevad kõik, kusjuures nende pooldajate ja vastaste arv nii üliõpilaste kui õppejõudude osas langeb pooleks.

Komsomolikomitee vastuseid kogu üliõpilasauditöörii omadega võrreldes torkeb kõigi artiklite juures silma suurem hulk neid, kes artiklit on lugenud. Tähelepanu väärrib asjaolu, et mõlema õ p p e t õ õ d k ä s i t l e v a a r t i k l i p u h u l - "Tulipunktis on õppedistsipliin" ja "Tehtust ja kavatssetavast õppetöö alal" - on komso- molikomitee mõnevõrra kriitilisem, vähem on neid, kellele artikkel meeldis ja rohkem neid, kellele ta ei meeldinud.

"T e r e , V i r v e ! " - seeriale on komso- molikomitee andnud nii üliõpilastest kui õppejõududest tunduvalt

negatiivsema hinnangu - 55,2% komsomolikomitee liikmetest märgivad, et see neile ei meeldi. Märkimist väärrib ka positiivsem hinnang artiklile "K e n t 4 . V 1 9 7 0 . a .", mille puhul 31,6% komsomolikomiteest on märkinud, et see neile meeldis. D o t s . A . M i t i m ä l e s t u s t e l e on aga komsomolikomitee andnud oluliselt negatiivsema hinnangu - 28,9% vastavad, et see seeria neile ei meeldi. Nagu kogu auditooriumi puhulgi, lähevad ka komsomolikomitee arvamused "Tere, Virve!" ja dots. A. Miti mälestuste suhtes üsnagi olulisel määral lahku, osa komitee liikmetest hindab neid positiivselt, osa negatiivselt. Kusjuures erinevalt kogu auditooriumist on komsomolikomitees nende mõlema seeria suhtes negatiivselt meelestatute suhteline osakaal suurem.

Vaadeldes õppejõudude, teaduslike töötajate ja abi-personali hinnanguid artiklitele parteilisuse ja vanuse lõikes (vt. tabel 2.2.8.), märkame samu tendentse, mis rubriikide puhulgi: kommuniste iseloomustab mõnevõrra aktiivsem "TRÜ" jälgimine, mõnevõrra suurem huvi ühiskondlike ja ülikooli probleeme puudutavate materjalide vastu. Juba eespool märkasime ka parteitute suuremat huvi meelelahutusliku laadiga materjalide vastu ajalehes. Vastused antud küsimustele ankeedis näitavad lisaks suuremale huvile ka positiivsemaid hinnanguid vastavasisisulistele materjalidele ajalehes.

Vanusegrupis kuni 30 a. märkame lisaks positiivsematele hinnangutele meelelahutuslikku ja kultuurilist laadi materjalidele, ka teistest vanusegruppidest positiivsemaid hinnanguid artiklile "Kent 4. V 1970. a." ja teravat pola-

Tabel 2.2.8.

Kuidas hindate järgmisi sellel õppeaastal ilmunud lugusid?
(%-des vastanutest)

	Lugesin, soovisin					Lugesin, ei soovitud				
	NLRP	Parteilu	kuni 30 a.	31-45 a.	üle 46 a.	NLRP	Parteilu	kuni 30 a.	31-45 a.	üle 46 a.
"Meie ülikool uuel õppeaastal"	46,8	28,6	21,4	35,6	44,8	-	1,2	-	1,4	-
"Tulipunkti on õppeaastal"	17,0	11,9	3,6	9,6	34,5	8,5	7,1	14,3	6,9	3,5
"Meie sihid ja seadmised"	21,3	14,3	14,3	20,6	10,3	-	2,4	3,6	1,4	-
"Ülikooli partei- ja majandusaktiivist"	29,8	13,1	14,3	21,9	17,2	2,1	1,2	-	2,7	-
"Tehtust ja kavatsustavast õppetöö elal"	27,8	22,6	17,9	26,0	31,0	2,1	2,4	3,6	1,4	3,5
"Muuseumid ja kirikud täis rikkusi"	17,0	39,3	42,9	28,8	27,6	8,5	1,2	3,6	4,1	3,5
"Kent 4. V 1970. a."	14,9	15,5	28,6	15,1	3,5	4,3	1,2	3,6	1,4	3,5
"Tere, Virve!"	38,3	46,4	42,9	48,0	34,5	14,9	20,2	32,1	13,7	17,2
"Kohvikust, restaureerimisest ja (uus)renessansist"	29,8	52,4	53,6	43,8	37,9	8,5	4,8	7,1	4,1	10,3
"Vanemuises" unistatakse operiballidest"	21,3	28,6	39,3	24,7	17,2	2,1	2,4	7,1	1,4	-
Dots. A. Miti mälestused	68,1	51,2	57,1	60,3	48,3	10,6	8,3	7,1	9,6	10,3

riiseerumist hinnangutes seeriale "Tere, Virve!". Märkame ka huvi ja positiivsete hinnangute kasvu õppetöö-teemaliste, eriti õppedistsipliini-teemaliste materjalide vastu vanuse kasvades. Asjaolu, et just vanusegrupp üle 46 a. kõrgelt hindab artiklit "Tulipunktis on õppedistsipliin", annab mõnesugust kinnitust eespool tehtud oletusele huvi tõusust üliõpilaste käitumise probleemide vastu koos õppejõudude jõudmisega vanemasse ikka. Teiseks teguriks, mis võib mõjustada suhteliselt suuremat huvi ja kriitilisust üliõpilaste käitumise ja kõlbelise palge vastu, võib olla ka praeguste üliõpilaste kõlbeliste väärtuste ja igapäevase käitumisviisi küllalt terav erinevus käitumishormidest ja -harjumustest paar-kolm-neli aastakümnet tagasi, s.o. praeguse kõige auväärsema vastajategrupi nooruses. Vahe õigekspeetava käitumisviisi ja praeguse üliõpilaspõlvkonna käitumisviisi vahel võib olla üheks põhjuseks mõnevõrra suuremale huvile ja positiivsele hoiakule moraaliteemaliste materjalide suhtes "TRÜ"-s.

Tähelepanu väärrib ka asjaolu, et dots. A. Miti mälestuste suhtes ei ole kõige vanem vanusegrupp teistest positiivsemalt meelestatud, nagu võiks arvata selle järgi, et mälestused kujutavad endast selle vanusegrupile lähedase eaga inimese meenutusi ajast, mida nemadki hästi mäletavad. Võib aga täheldada isegi vastupidist - mõnevõrra tagasihoidlikumaid hinnanguid dots. A. Miti mälestustele üle 46 a. vanusegrupis.

3. Hinnangud ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool"
temaatilisele mitmekülgsusele.

Eesmärgil teada saada arvamusi ülikooli ajalehe soovitava temaatilise mitmekülgsuse suhtes, esitasime üliõpilastele 21 võimalikku teemat ja küsisime nende arvamust selle kohta, kui võrd sageli tuleks neid küsimusi lehes käsitleda (vt. tabel 2.3.1.).

Üle poolte üliõpilastest arvas, et ülikooli ajalehes peaksid pidevalt valgustamist leidma järgmised teemad:

1. Informatsioon üliõpilaselust mujal maailmas	61,8%
2. Üliõpilaste kirjanduslik omalooming	61,6%
3. Teaduslased saavutused ülikoolis ja TRÜ teadlaste tutvustamine	59,1%
4. Meelelahutuslikud materjalid	55,5%
5. Noore spetsialisti ette kerkiavad mured	53,0%
6. Vabariigi teiste kõrgemate koollide probleemid	50,5%

Nende teemade suhtes arvanuste polearsust ei esine, üliõpilaste arv, kes leiab, et neid teemasid poleks üldse vaja käsitleda, on tühine.

Enam kui 10% üliõpilastest leidis, et järgmistel teemadel poleks ülikooli lehes üldse vaja kirjutada:

Tabel 2.3.1.

Kui palju peaks Teie arvates ajaleht "Tartu Riiklik Ülikool"
osutama tähelepanu järgmistele teenadele?

	Vastamata		Pidevalt		Vahetevahel		Sellest poleks üldse vaja kirjutada		x̄	
	üliõp.	koms. kon.	üliõp.	koms. kon.	üliõp.	koms. kon.	üliõp.	koms. kon.	üliõp.	koms. kon.
Informatsioon üliõpilaselust mujal maailmas	3,3	-	61,8	63,1	33,4	36,9	1,6	-	1,38	1,36
Informatsioon NSVL teiste kõr- gemate koolide elust	3,4	-	33,9	36,9	60,7	60,5	2,1	2,6	1,67	1,66
Vabariigi teiste kõrgemate koolide probleemid	2,3	-	50,5	55,2	44,0	42,1	3,1	2,6	1,51	1,47
Õppetöö ja selle parema korralda- mise probleemid	3,4	-	48,3	52,6	45,3	44,7	3,0	2,6	1,53	1,50
Teadusalesed sas- vutused ülikoolis ja TRÜ teadlaste tutvustamine	3,1	-	59,1	68,4	35,2	31,6	2,5	-	1,42	1,31
Ülikooli juhtimise probleemid	3,1	-	33,2	63,4	57,2	26,3	6,5	5,3	1,72	1,37
Ülikooli ajalugu	3,3	-	24,1	26,3	68,9	68,4	3,5	5,3	1,79	1,79
Ülikooli välja- ehitamine	3,4	-	42,7	50,0	51,5	50,0	2,4	-	1,58	1,50
Noore spetsialisti ette kerkiavad ma- red	3,3	-	53,0	55,2	41,7	44,8	2,1	-	1,47	1,44
Õppedistsipliini probleemid	3,7	-	27,1	34,2	57,5	44,8	11,6	21,0	1,84	1,87
Komsomoliproblee- mid	5,0	-	42,6	86,8	48,0	13,2	4,5	-	1,60	1,13
Informatsioon üli- õpilaste ebavääri- kast käitumisest	5,1	-	24,5	42,1	50,1	44,7	20,4	13,2	1,96	1,71
Artiklid õppejõu- dude juubeliteks	4,7	-	32,7	34,2	56,1	60,5	6,5	5,3	1,73	1,69
Vilistlaste elu ja töö	3,6	-	17,3	18,4	71,9	81,6	7,2	-	1,90	1,71
Vene osakondade üli- õpilaste tegevus	4,5	-	7,6	26,3	62,0	57,9	25,9	15,8	2,19	1,89
Kuidas üliõpilased elavad ühiselamus	3,4	-	40,9	31,6	50,8	65,7	5,0	2,6	1,63	1,71
Sport, ülikooli spordielu ja tipp- sportlased	3,7	-	49,2	21,0	43,2	68,4	3,9	10,6	1,53	1,89
Üliõpilaste kirjan- duslik omalooming	4,0	-	61,6	31,6	32,9	68,4	1,6	-	1,37	1,69
Üliõpilaste tegevus vabal ajal	4,0	-	34,3	21,0	55,1	71,0	6,6	8,0	1,71	1,87
Kommentaarisid välis- sündmustele	4,2	-	40,7	36,8	42,7	44,7	12,4	18,5	1,71	1,81
Meelelahutuslikud materjalid	4,2	-	55,5	36,8	37,4	55,2	2,9	8,0	1,45	1,71

Tabel 2.3.2.

Kui palju peaks Teie arvates ajaleht "TRÜ"
osutama tähelepanu järgmistele teemadele?
(jaotuste keskmised skaalal: 1 - pidevalt; 2 - vahetevahel;
3 - sellest poleks üldse vaja kirjutada)

	A-K	Arstit.B-G	P-K	KKT	Maj.	Matem.	Õigus.	Koms. kom.	TRÜ E	
Informatsioon üliõpilaselust mujal maailmas	1,36	1,35	1,31	1,53	1,27	1,39	1,46	1,30	1,36	1,38
Informatsioon NSVL teiste kõrgemate koolide elust	1,67	1,68	1,64	1,69	1,72	1,69	1,61	1,66	1,66	1,67
Vabariigi teiste kõrgemate koolide probleemid	1,52	1,51	1,45	1,65	1,37	1,49	1,53	1,48	1,47	1,51
Õppetöö ja selle parema korraldamise probleemid	1,50	1,52	1,43	1,60	1,52	1,55	1,53	1,49	1,50	1,53
Teadusalased saavutused ülikoolis ja TRÜ teadlaste tutvustamine	1,39	1,31	1,33	1,57	1,54	1,49	1,29	1,53	1,31	1,42
Ülikooli juhtimise probleemid	1,73	1,76	1,65	1,73	1,61	1,82	1,70	1,51	1,37	1,72
Ülikooli ajalugu	1,78	1,80	1,69	1,73	1,84	1,86	1,77	1,85	1,79	1,79
Ülikooli väljaehitamine	1,57	1,64	1,60	1,42	1,63	1,63	1,56	1,49	1,50	1,58
Noore spetsialisti ette keruvad mured	1,43	1,47	1,42	1,58	1,44	1,47	1,53	1,48	1,44	1,47
Õppedistsipliini probleemid	1,93	1,78	1,72	1,88	1,80	1,91	1,85	1,76	1,87	1,84
Komsomoliprobleemid	1,59	1,59	1,42	1,85	1,78	1,51	1,62	1,51	1,13	1,60
Informatsioon üliõpilaste ebavaarikast käitumisest	2,12	1,84	1,91	2,01	1,82	1,95	2,06	1,82	1,71	1,96
Artiklid õppejõudude juubeliteks	1,70	1,65	1,65	1,83	1,76	1,85	1,72	1,69	1,69	1,73
Vilistlate elu ja töö	1,92	1,88	1,84	1,90	1,83	1,88	1,88	1,94	1,71	1,90
Vene osakondade üliõpilaste tegevus	2,07	2,22	2,15	2,33	2,2	2,28	2,09	2,26	1,89	2,19
Kuidas üliõpilased elavad ühiselamus	1,65	1,65	1,72	1,53	1,45	1,60	1,69	1,55	1,71	1,63
Sport, ülikooli spordielu ja tippsportlased	1,63	1,42	1,57	1,71	1,18	1,44	1,48	1,69	1,89	1,53
Üliõpilaste kirjanduslik omalooming	1,29	1,34	1,37	1,46	1,43	1,41	1,32	1,58	1,69	1,37
Üliõpilaste tegevus vabal ajal	1,71	1,72	1,75	1,72	1,57	1,78	1,70	1,65	1,87	1,71
Kommentaariid välissündmustele	1,63	1,72	1,69	1,85	1,64	1,86	1,59	1,66	1,81	1,71
Meelelahutuslikud materjalid	1,52	1,32	1,42	1,42	1,47	1,48	1,58	1,55	1,71	1,45

konne probleemide vastu väljaspool Tartut. Pidevalt soovivad informatsiooni NSVL teiste kõrgemate koolide elust ka matemaatikud (43,6%), kuid tundub, et see huvi võib olla ka seotud matemaatikateaduse kõrge tasemega reas teistes NSVL ülikoolides. Matemaatikud tunnevad ka märkimisväärselt suurt huvi teadusalaste saavutuste vastu ülikoolis ja TRÜ teadlaste tutvustamise vastu (pidevalt 72,6%, ük 59,1%), KKT pidev huvi selle probleemi vastu on suhteliselt väiksem (45,7%). Selle teema käsitlemist ülikoolilehes eitab 12,1% Füüsika-Keemiateaduskonnast (ük 2,5%). Võrdluseks meenutame, et 37,3% matemaatikuid 40,4% KKT-laste vastu loeb pidevalt ülikoolilehe rubriiki "Teadus ja ülikool". Siit võime hüpoteesi korras järeldada, et matemaatikute huvi teaduse vastu lehes on küllalt erialaline, KKT-l jääb aga puudu huvi sügavusest.

Ülikooli juhtimise probleemide vastu tunneb mõistetavalt pidevat huvi 55,4% juriste, tähelepanuväärne on aga vaid 26,2% majandusteadlaste pidev huvi selle probleemi vastu (ük 34,7%).

Ülikooli väljehitamise probleemide pidevast käsitlemisest on huvitatud kõige enam Füüsika-Keemiateaduskond, nii leiab sealt 59,5% üliõpilasi (ük 44,3%), et see probleem peaks pidevalt lehe tähelepanu orbiidile olema.

Õppeaastatsipiiri probleemide vastu tunneb pidevat huvi 34,9% Bioloogia-Geograafia-teaduskonna üliõpilastest ja vaid 20,2% Majandusteadus-

konnast (ük 27,9%). Samal ajal leiavad 16,5% Ajaloo-Keele-
teaduskonnast ja 15,6% Füüsika-Keemiateaduskonnast, et sel-
lest poleks lehes tarvis üldse kirjutada (ük 12,2%). Bio-
loogidele-geograafidele pakuvad kõige enam huvi ka õ p p e -
t õ õ p a r e m a k o r r a l d a m i s e p r o b -
l e e m i d (59,0%, ük 49,6%).

Suur erinevus ilmneb huvitatuse juures ü l i õ p i -
l a s t e e b a v ä r i k a s t k ä i t u m i s e s t .
Sellise teema pidevat käsitlemist peab vajalikuks 35,7%
juriste ja vaid 16,4% Matemaatiketeaduskonna ning 17,3%
A-K üliõpilastest (ük 25,6%), peasegu kolmandik Ajaloo-Keele-
teaduskonnast leiab, et seda teemat poleks üldse vaja käsit-
leda.

Selle vastu, k u i d a s ü l i õ p i l a s e d
e l a v a d ü h i s e l a m u s , tunnevad kõige suuremat
huvi KKT üliõpilased (pidevalt 54,2%, ük 42,1%). 8,3% Bio-
loogia-Geograafiateaduskonna üliõpilastest eitab aga täies-
ti sellise teema vajalikkust (ük 5,0%). Selles võib näha
ehk ka teatud seost teaduskonna tollesegse elukohaga ja mit-
mesuguste seal toimunud pahandustega (teaduskond elas ühis-
elamus Tiigi tn. 14).

K o m s o n o l i p r o b l e e m i d e vastu tun-
nevad kõige suuremat huvi Bioloogia-Geograafiateaduskonna
üliõpilased (pidevalt 58,5%, ük 45,0%), 13,7% Füüsika-Keemia-
teaduskonnast aga leiab, et neist probleemest poleks lehes
üldse vaja juttu teha (ük 4,8%). Samasugused tendentsid il-
nesid mäletatavasti ka rubriikide loetavuse juures.

Õppejõudude juubeliartik-
lite suhtes on kõige negatiivsemalt meelestatud
Majandusteaduskond (27,4% soovib neid näha pidevalt, ük
34,6%; 13,1% leiab, et neid poleks üldse vajalik avaldada,
ük 6,8%). Suurim huvi teoliste artiklite vastu on Arsti-
teaduskonnas - 40,3%. (Meenutagem samasugust polariseeru-
mist rubriigi "Verbun hebt professor" puhul.)

Pidevalt soovivad s p o r d i m a t e r j a l e
lugeda 81,3% KKT ja vaid 36,4% juriste (ük 51,6%), kirjandus-
likku osalooningut aga 70,1% A-K ja jällegi vaid 42,9% ju-
riste (ük 63,7%). Võrreldes seda juristide suurima huviga
ohvaarlike kaitumise juhtumite vastu leiab ka kõrgemat hari-
dust teotlejate juures kinnitust vana tõe osast sürgist,
mis läheb kõige lähemal.

Ülalpool kirjeldatud polariseerumise kommentaaride
suhtes v a l i s ü n d a u s t e l e kutsub ilmselt esi-
le ühelt poolt 50% Ajaloo-Keeleteaduskonna ja Matemaatika-
teaduskonna üliõpilaste pidev huvi nende vastu, teiselt poolt
aga 21,8% Füüsika-Keeleteaduskonna tudengite teravalt nega-
tiivne suhtumine teolisse materjali. Sagu espool ilmnes,
ligi kolmandik F-K üliõpilasi ke ei lbe RSR-ir'artikleid.

Füüsika-Keeleteaduskond on kõige negatiivsemalt mee-
lestatud k a v e n e e e s k a n d a d e ü l i õ p i -
l a s t e t e g e v u s e k e j e s t e m i s e s u h -
te ülikooli lehes (42,9%, ük 27,4%); tahaks aga märkida,
et ka 33,6% Sigusteaduskonnast arvab, et sellest pole vaja
ülikooli lehes kirjutada.

Meelalahutusliku materjali vajalikkust lehes eitab 9,7% matemaatikuid (ük 3,1%), kõige enam soovivad seda näha aga arstid (68,8%, ük 57,7%).

Analüüsidest kõnealust ankeediküsimust kursuste lõikes, tõestub jällegi meie juba tuttav tendents - huvi tõus komsomoliprobleemide vastu, samuti aga ka ülikooli juhtimist kajastavate materjalide suhtes. (Komsomoliprobleemide pidevat käsitlemist pooldab 43% esimese kursuse ja 55,1% neljanda kursuse üliõpilastest, ülikooli juhtimist kajastavate materjalide pidevat avaldamist 29,8% esimese ja 44,8% neljanda kursuse üliõpilastest.) Vastupidine tendents, kuigi mitte oluliselt tugev, ilmneb õppedistsipliini probleemide puhul (5,8% esimese ja 15,2% neljanda kursuse üliõpilastest leiab, et neid pole tarvis), samuti ka üliõpilaste kirjandusliku omaloomingu puhul, vaba aja veetmist ja elu ühiselamus käsitlevate materjalide puhul (vt. tabel 2.3.3.).

Soolised erinevused on märgatavamad juba meie tuttava nähtusena üliõpilaste kirjandusliku omaloomingu puhul, mida eotab pidevalt 72,6% naisi ja 46,8% mehi. Nimetada võib ka naiste suuremat huvi noore spetsialisti ette kerivate murede suhtes (59% naisi ja 46,2% mehi sooviks neid pidevalt jälgida), õppedistsipliini probleemide puhul (17,8% mehi ja vaid 9,5% naisi leiab, et neist poleks vaja kirjutada). Suurem on naiste huvi ka

v a s t u . Rohkem kui pool komsomolikomiteest arvab, et ülikooli ajalehes peaksid pidevat kajastamist leidma järgmised teemad:

1. Komsomoliprobleemid	86,8%
2.-3. Ülikooli juhtimise probleemid	68,4%
Teadusalased saavutused TRÜ-s	68,4%
4. Informatsioon üliõpilaselust mujal maailmas	63,1%
5.-6. Vabariigi teiste kõrgemate koolide probleemid	55,2%
Noore spetsialisti ette ker- kivad mured	55,2%
7. Õppetöö ja selle parema korraldamise probleemid	52,6%
8. Ülikooli väljaehitamine	50,0%

Teemad, mille kohta rohkem kui 10% komsomolikomiteest arvab, et ei maksaks üldse tähelepanu pöörata, on samad, mis kogu üliõpilasauditooriumil, ainult järjekord mõnevõrra teine: õppedistsipliini probleemid (21%), kommentaarid välissündmustele (18,5%), vene osakondade üliõpilaste tegevus (15,8%), informatsioon üliõpilaste eba-
väärikast käitumisest (13,2%).

Oluliselt vähem kui kogu üliõpilasauditoorium tahab komsomolikomitee lehes näha ülikooli spordielu kajastavaid materjale, meelelahutuslikke materjale ja üliõpilaste kirjanduslikku omaloomingut.

Üldiselt on aga komsomolikomitee ja kogu üliõpilasauditooriumi vahelised erinevused lugejaseovide ja -ootuste

osas hoopis väiksemad kui erinevused lugejakäitumises - rubriikide ja teemade jälgimise regulaarsuses.

Õppejõududel küsime sama küsimuse veidi muudetud vormis ning tundsimis huvi selle vastu, kui palju osutab ülikoolileht nende arvates tähelepanu meie poolt välja pakutud 20 teemale (vt. tabel 2.3.4.).

Üle poolte õppejõududest leidis, et liiga vähe osutatakse tähelepanu järgmistele teemadele:

1. Noore spetsialisti ette kerkivad probleemid	76,5%
2. Ülikoolid mujal maailmas	75,0%
3. Väljaspool ülikooli töötavate vilistlaste tegevus	65,9%
4. Õppejõudude suhteid üliõpilastega	58,3%
5. NSVL teiste kõrgemate koolide elu	50,8%

Märkimisväärne hulk õppejõude (17,4%) leiab, et lehes avaldatakse liialt palju õppejõudude juubeliartikleid, kuna pole aga ühtegi, kes arvaks, et taolisi materjale lehes üldse avaldama ei peaks, kerkib kahtlus, kas mitte osal neist kriitilistest seltsimeestest poleks midagi enda juubeliartikli lehes nägemise vastu. 12,1% peab liiaks ka õppejõudude mälestuste lehes avaldamist.

Tähelepanu tuleks juhtida faktiliselt, et 9,7% õppejõude leiab, et ülikooli lehes poleks vaja kirjutada vene osakondade üliõpilaste tegevusest ja 9,1% partei elust ja selle probleemidest. Ilmneb ka fakt, et just neile küsi-

Tabel 2.3.4

Kui palju osutab ajaleht "Tartu Riiklik Ülikool"
Teie arvates tähelepanu järgmistele teemadele?

	Vastamata	Liiga vähe	Parasjagu	Liiga palju	Sellest pole üldse vaja kirjutada	$\bar{x}$
Ülikoolid mujal maailmas	6,1	75,0	18,2	0	0,8	1,22
NSVL teiste kõrgemate koolide elu	6,1	50,8	42,4	0,8	0	1,47
Teadusalased saavutused ja TRÜ teadlaste tutvustamine	9,1	36,4	54,6	0	0	1,60
Üliõpilaste ebavaarikas käitumine	4,6	47,7	39,4	0	8,3	1,67
Õppetöö ja selle parema korraldamise probleemid	8,3	36,4	51,5	3,0	0,8	1,65
Õppedistsipliini probleemid	4,6	33,3	47,0	6,1	9,1	1,90
Vabariigi teiste kõrgemate koolide probleemid	12,9	40,9	40,9	0	5,3	1,65
Vene õppekeslega osakondade tegevus	14,4	16,7	57,6	3,0	9,7	2,04
Ülikooli väljaehitamine	7,6	36,4	53,0	3,0	0	1,64
Kuidas üliõpilased elavad ühiselamus	6,8	38,6	47,0	1,5	6,1	1,73
Õppejõudude juubeli artiklid	7,6	5,3	69,7	17,4	0	2,13
Sport, ülikooli spordielu ja tippsportlased	9,1	18,2	61,8	8,3	3,0	1,96
Väljaspool ülikooli töötavate vilistlaste tegevus	8,3	65,9	18,2	1,5	6,1	1,43
Õppejõudude suhtes üliõpilastega	9,9	58,3	25,0	0	6,8	1,50
Noore spetsialisti ette keruvad probleemid	9,9	76,5	12,1	0,8	0,8	1,18
Partei elu teaduskondades, gruppides nende probleemid	12,9	17,4	56,8	3,8	9,1	2,05
Üliõpilaste kirjanduslik omalooming	9,9	31,8	50,8	5,3	2,3	1,76
Õppejõudude mälestused ja memuaarid	7,6	17,4	62,9	12,1	0	1,94
Ülikooli ajalugu	7,6	43,2	47,7	1,5	0	1,55
Ülikooli juhtimise probleemid	11,4	40,2	41,7	3,0	3,8	1,67

Tabel 2.3.3

Kui palju peaks "TRÜ" osutama tähelepanu järgmistele teemadele?

(kursuste lõikes jaotuste keskmised skaalal 1 - pidevalt; 2 - vahetevahel; 3 - sellest poleks üldse vaja kirjutada)

	I kur- sus	II kur- sus	III kur- sus	IV kur- sus
Informatsioon üliõpilaselust mujal maailmas	1,33	1,32	1,41	1,43
Informatsioon NSVL teiste kõrgemate koolide elust	1,64	1,63	1,74	1,66
Vabariigi teiste kõrgemate koolide probleemid	1,53	1,46	1,53	1,51
Õppetöö ja selle parema korralduse probleemid	1,55	1,49	1,60	1,50
Teadusalased saavutused ülikoolis ja TRÜ teadlaste tutvustamine	1,38	1,44	1,42	1,42
Ülikooli juhtimise probleemid	1,79	1,73	1,73	1,59
Ülikooli ajalugu	1,72	1,81	1,84	1,79
Ülikooli väljaehitamine	1,64	1,52	1,59	1,56
Noorte spetsialistide ette kerkivad mured	1,43	1,42	1,55	1,50
Õppedistsipliini probleemid	1,75	1,87	1,87	1,89
Komsomoliprobleemid	1,61	1,62	1,61	1,48
Informatsioon üliõpilaste ebaväärikast käitumisest	1,91	2,01	2,03	1,94
Artiklid õppejõudude juubeliks	1,72	1,74	1,78	1,66
Vilistlaste elu ja töö	1,95	1,93	1,89	1,79
Vene osakondade üliõpilaste tegevus	2,22	2,25	2,19	2,08
Kuidas üliõpilased elavad ühiselamus	1,50	1,62	1,73	1,69
Sport, ülikooli spordielu, tipp sportlased	1,40	1,58	1,57	1,54
Üliõpilaste kirjanduslik omalooming	1,29	1,36	1,43	1,44
Üliõpilaste tegevus vabal ajal	1,65	1,71	1,74	1,79
Kommentaariid välissündmustele	1,58	1,76	1,80	1,68
Meelelahutuslikud materjalid	1,33	1,51	1,51	1,48

komsomolitöö probleemide suhtes (48,8% naisi ja 37,9% mehi ootab neid pidevalt) ning mõnevõrra üllatuslikult ka sporditemaatika suhtes (56,8% ja 40,2%).

Võrreldes üliõpilaste arvamusi toimetuse prognoosiga, näeme, et toimetus alahindab üliõpilaste huvi järgmiste teemade osas: informatsioon üliõpilaselust mujal maailmas ("pidevalt" prognoos 30%, tegelikult 61,8%), artiklid õppejõudude juubeliteks (10% ja 32,7%), üliõpilaste kirjanduslik omalooming (30% ja 61,6%), kommentaarid välissündmustele (20% ja 40,7%) ning meelelahutuslikud materjalid (40% ja 55,5%). Ülehinnatakse üliõpilaste huvi järgmiste teemade osas: ülikooli ajalugu (50% ja 24,1%), ülikooli juhtimise probleemid (50% ja 33,2%), ülikooli väljaehitamine (60% ja 42,7%), õppedistsipliini probleemid (50% ja 27,1%), komsomoliprobleemid (60% ja 42,6%), vilistlaste elu ja töö (40% ja 17,3%). Kinnitust ei leidnud ka toimetuse arvamus, et 30% üliõpilasi ei soovi lehes näha kirjanduslikku omaloomingut (tegelikult 1,6%), samuti, et 40% ei soovi kommentaare välissündmustele (12,4%) ja 20% ei soovi meelelahutuslikke materjale (2,9%).

Võrreldes komsomolikomitee hinnangut "TRÜ" temaatilisele mitmekesisusele kogu üliõpilasauditooriumi omadega märkame suuremat huvi paljusid ülikooli probleeme käsitlevate materjalide

mustele on kõige enam õppejõude ka vastamata jätnud (vastavalt 14,4% ja 12,9%). Huvi pakub fakt, et 15,2% õppejõude leiab, et õppedistsipliinist oleks tarvis lehes kirjutada kas vähem või hoopiski mitte.

Toimetus on alahinnanud õppejõudude huvi järgmiste teemade vastu: ülikoolid mujal maailmas ("liiga vähe" prognoos 40%, tegelikult 75%), õppejõudude suhted üliõpilastega (30% ja 58,3%), noore spetsialisti ette kerkivad probleemid (60% ja 76,5%) ja üliõpilaste kirjanduslik omalooming (0 ja 31,8%). Väga tugevalt on ülehinnatud õppejõudude huvi järgmiste teemade suhtes: üliõpilaste ebavaerikas käitumine (70% ja 47,7%), vabariigi teiste kõrgemate koolide probleemid (100% ja 40,9%), vene õppekeele osakondade tegevus (80% ja 16,7%), sport (70% ja 18,2%), partei elu (50% ja 17,4%), ülikooli juhtimise probleemid (70% ja 40,2%). Õieti on tabatud tendents, et osa õppejõude peavad paljuks juubeliartiklite ja mälestuste lehes avaldamist, kuigi proportsioon on üle pakutud. Samal ajal ei leia mingit kinnitust arvamused, et 20% õppejõude hindab liiga rohkeks üliõpilaste kirjandusliku omaloomingu ulatuse lehes (prognoos 20%, tegelikult 5,3%), samuti ka see, et 30% õppejõude leiab, et õppejõudude ja üliõpilaste suhetest poleks lehes vajalik kirjutada (tegelikult 6,8%), et 40% õppejõududest arvab, et ülikoolidest mujal maailmas pole vaja kirjutada (tegelikult 0,8%), et 20% on seisukohal, et NSVL teiste kõrgemate koolide elu ei tuleks kajastada (tegelikult 0), et 20% ei huvitu ülikooli

ajaloost (tegelikult 0) ja 30% ülikooli juhtimise probleemidest (tegelikult 3,8%).

Teatud erinevused ilmnevad õppejõudude vahel vanuse ja parteilisuse seisukohalt tulemusi analüüsidest (vt. tabel 2.3.5.).

Partei elu kajastavate materjalide kõrval soovivad kommunistid parteitutest mõnevõrra sagedamini näha "TRÜ"-s rohkem materjale vene õppekeelega osakondade tegevusest, õppetöö ja ülikooli juhtimise probleemidest. Parteitute hulgas on mõnevõrra rohkem neid, kes tahavad, et "TRÜ" rohkem tähelepanu pööraks ülikoolidele mujal maailmas ja vabariigi teiste kõrgemate koolide probleemidele, samuti üliõpilaste kirjanduslikule omaloomingule.

Vaadeldes hinnanguid "TRÜ"-s käsitletust leidvatele teemadele vanuse järgi näeme, et proportsionaalselt vanuse tõusule tõuseb huvi parteiorganisatsiooni tegevuse vastu (jaotuste keskmised vastavalt 2,26 - 2,04 - 1,71) ja õppestiisipliini probleemide vastu (jaotuste keskmised 2,40 - 1,82 - 1,62). Kõige noorem vanusegrupp iseloomustab veel kõige madalam huvi üliõpilaste ebaväärilist käitumist ja õppetöö probleeme kajastavate materjalide vastu, vene õppekeelega osakondade tegevuse ja ülikooli juhtimise probleemide vastu. Teistest vanusegruppidest mõnevõrra suuremat huvi tunnevad kuni 30 a. materjalide vastu, mis puudutavad ülikooli mujal maailmas, samuti üliõpilaste kirjandusliku omaloomingu vastu.

Vanusegrupp üle 46 a. iseloomustab lisaks mõne-

Tabel 2.3.5.

Kui palju osutab "TRÜ" Teie arvates tähelepanu järmistele teemsidele?
(jaotuste keskmised skaalal: 1 - liiga vähe, 2 - parasjagu, 3 - liiga palju, 4 - sellest pole üldse vaja kirjutada)

	NLKP või 1/k	Partei- tu	Tead. kand.	Kraa- dite	alla 30 a.	31-45 a.	üle 46 a.
Ülikoolid mujal maailmas	1,36	1,12	1,26	1,15	1,07	1,24	1,26
NSVL teiste kõrgemate koolide elu	1,36	1,53	1,36	1,51	1,57	1,41	1,53
Teaduslased saavutused ja TRÜ teadlaste tutvustamine	1,59	1,59	1,53	1,63	1,60	1,58	1,59
Üliõpilaste ebaväärikas käitumine	1,56	1,70	1,66	1,75	1,99	1,53	1,62
Õppetöö ja selle parema korraldamise probleemid	1,45	1,78	1,49	1,77	1,92	1,54	1,63
Õppedistsipliini probleemid	1,76	1,98	1,81	2,06	2,40	1,82	1,62
Vabariigi teiste kõrgemate koolide probleemid	1,79	1,57	1,78	1,58	1,61	1,66	1,67
Vene õppekeele osakondade tegevus	1,79	2,18	1,78	2,16	2,23	1,98	1,95
Ülikooli väljehitamine	1,63	1,63	1,54	1,64	1,71	1,61	1,62
Kuidas üliõpilased elavad ühiselamus	1,71	1,75	1,67	1,76	1,82	1,85	1,34
Õppejõudude juubeli artikleid	2,19	2,07	2,19	2,07	2,07	2,10	2,22
Sport, ülikooli spordiela, tipp- sportlased	1,95	1,97	2,02	1,93	2,10	1,89	2,03
Väljaspool ülikooli töötavate vilistlaste tegevus	1,36	1,47	1,37	1,42	1,44	1,38	1,51
Õppejõudude suhted üliõpilastega	1,55	1,49	1,43	1,49	1,48	1,49	1,53
Noore spetsialisti ette kerkivad probleemid	1,19	1,19	1,10	1,18	1,14	1,17	1,23
Partei elu teaduskondades, gruppides, nende probleemid	1,86	2,14	1,78	2,22	2,26	2,04	1,71
Üliõpilaste kirjenduslik omalooming	1,93	1,63	2,05	1,56	1,49	1,87	1,74
Õppejõudude mälestused ja memuarid	2,02	1,88	1,97	1,90	1,99	1,90	1,92
Ülikooli ajalugu	1,49	1,57	1,32	1,52	1,57	1,52	1,59
Ülikooli juhtimise probleemid	1,55	1,74	1,52	1,72	1,88	1,61	1,61

Tabel 2.3.6.

Kas Teie arvates peaks ajalehes "Tartu Riiklik Ülikool" avaldatama... ?

	Vastamata			Senisest rohkem?			Sama palju?			Senisest vähem?			Üldse mitte?			Σ		
	õppe- jõud	üli- õpil. kom.	koms.	õppe- jõud	üli- õpil. kom.	koms.	õppe- jõud	üli- õpil. kom.	koms.	õppe- jõud	üli- õpil. kom.	koms.	õppe- jõud	üli- õpil. kom.	koms.			
... TRÜ Rektoraadi materjale (otsused, ülevaated koosolekute- test, teadaanded, juhtide sõna- võttud jms.)	6,8	3,7	-	25,8	17,7	23,9	62,9	58,3	55,2	4,6	15,8	15,8	0	4,3	0	1,77	2,07	1,86
... EKP TRÜ Komitee materjale	9,1	4,1	2,6	14,4	6,3	23,7	68,9	57,2	65,7	6,8	26,8	7,9	0,8	5,7	0	1,93	2,33	1,62
... ELKNÜ TRÜ Komitee materjale	8,3	4,3	2,6	9,1	20,8	42,1	74,2	60,0	49,9	6,8	11,6	5,2	1,5	3,4	0	2,01	1,97	1,62
... TRÜ A/ü Komitee materjale	5,3	4,8	2,6	33,6	22,7	15,8	52,3	60,2	65,7	3,8	10,3	15,8	0	2,1	0	1,63	1,91	2,00

võrra suuremale huvile partei elu kajastavate materjalide ja õppedistsipliini probleemide vastu teistest vanusegruppidest oluliselt suurem huvi üliõpilaste elu ühiselamuis kajastavate materjalide vastu. See kinnitab eespool tehtud oletust suuremast huvist moraaliprobleemide vastu vanuse kasvades. Huvitav on ka märkida, et liiga paljuks hindab õppejõudude juubeliartiklite avaldamise "TRÜ"-s just kõige vanemate õppejõudude rühm (24,1% hindab tähelepanu sellele liiga paljuks). Kuna juubeliartiklid puudutavad eelkõige just vanuserühma üle 46 a., võib nende juures oletada teatud selvumist või ebaõigluse tunnet juubeliteemaliste artiklite suhtes "TRÜ"-s või ka teema oskamatuset käsitlemisest ajalehes tulenevat rahulolematust.

Nii üliõpilaste kui õppejõudude juures tundsi me huvi ka selle vastu, milline on nende suhtumine lehte väljandavate organite materjalidesse (vt. tabel 2.3.6.).

Peaaegu iga neljas üliõpilane leiab, et TRÜ ametiühingukomitee materjale tuleks lehes senisest rohkem avaldada ja ainult 12,4% on neid, kellel peaaegu puudub huvi taolise materjali vastu. Veelgi selgemini ilmneb see soov õppejõudude juures, kellest 38,6% nõuab ametiühingule suurema tähelepanu pööramist ja vaid 3,8% on selle vastu. Teaduskondade lõikes tunnetavad a/ü materjalide vähesust kõige enam Arstiteaduskonna ja KKT

üliõpilased (29,1%), kõige vähem on neist huvitatud Füüsika-Keemiateaduskond, kus vaid 14,8% leiab, et a/ü tööst peaks leht rohkem kirjutama ja 16% on selle vastu. Ilmne on ka naiste mõnevõrra suurem huvi taolise materjali suhtes ("senisest rohkem" naised - 26,4%, mehed 19,2%, "senisest vähem" ja "üldse mitte" naised 9,4%, mehed 18,8%). Õppejõududest tunnevad a/ü materjalide vastu suuremat huvi kommunistid kui parteitud ja pigem vanemad kui nooremad inimesed.

Tuleb märkida, et prognoosidest ilmneb toimetuse äärmiselt tugev tendents a/ü materjalide loetavuse alahindamisele. Nii eeldab toimetus, et 70% üliõpilasi ja 40% õppejõude sooviks a/ü materjale näha lehes senisest vähem, selliseid aga, kes neid rohkem sooviks lugeda, ei leidu toimetuse arvates ühtegi kogu ülikooli kollektiivis.

Enamik õppejõude on täiesti rahul selle mahuga, mida leht pühendab ELKNÜ TRÜ Komitee tegevuse valgustamisele. Nagu kõigi teistegi ühiskondlike organisatsioonide materjalide puhul, tunnevad kommunistid komsomolikomitee töö vastu suuremat huvi kui parteitud. Huvi rektoraadi ja ühiskondlike organisatsioonide töö vastu tõuseb ka vanuse tõustes. On märkimisväärne, et see ilmneb ka suhtumises ELKNÜ TRÜ Komitee materjalidesse (jaotuste keskmised vanuserühmades vastavalt 2,14 - 1,97 - 1,95).

Üliõpilastest sooviks iga viies, et ELKNÜ TRÜ Komitee materjalide mahtu suurendataks ja 15% on nende suhtes negatiivselt meelestatud. Tuleks vast märkida, et Bioloogia-Geograafiateaduskonnast soovivad 30,3% neid materjale rohkem lugeda, samal ajal leidub Füüsika-Keemiateaduskonnas 7,9% üliõpilasi, kes on täiesti vastu ELKNÜ TRÜ Komitee tegevuse lehes valgustamisele, 12,5% aga arvavad, et seda tuleks vähendada. Siin leiab uuesti kinnitust B-G positiivne ja F-K suhteliselt negatiivne meelestatus komsomolitöö suhtes. Teatavas korrelatsioonis vast just füüsikute suhteliselt suurimapoiste arvuga (54,6%) on see, et 23,5% meestest ja vaid 11,1% naistest leiavad, et komsomolikomitee materjalide hulka peaks kas vähendama või sellest hoopiski loobuma. Ajalehe toimetuse prognoosis õppejõududele üliõpilastest tunduvalt suurema huvi komsomolikomitee töö suhtes (õppejõududest 40% komsomolikomitee materjalide seni- sest rohkem ja O-senisest vähem, üliõpilastest O-rohkem ja 30% senisest vähem).

TRÜ Rektoraadi materjale soovib lehes rohkem leida iga neljas õppejõud ja iga kuues üliõpilane. 20,1% üliõpilastest soovib neid siiski lugeda vähem või üldse mitte. Eriti madal huvi rektoraadi suhtes valitseb matemaatikute seas, kellest iga neljas ei oota eriti selleteemalist informatsiooni. Teistest suhte-

liselt enam soovivad neid materjale juristid (26,3% senisest rohkem ja vaid 10,6% vähem või üldse mitte). Nagu eespool nägime, valitses juristide seas ka teistest märgatavalt suurem huvi ülikooli juhtimisprobleemide suhtes. Rektoraadi materjalid on ka ainsad, mille vastu valitseb meeste seas suurem huvi kui naiste hulgas. T o i m e t u s p r o g n o o s i s pooltele üliõpilastest ja õppejõududest soovi neid materjale lehes vähem näha ja ka siin ei usutud, et ülikooli kollektiivis võiks leiduda kedagi, keda rektoraadi töö kajastamine senisest suuremal määral eriti huvitaks.

Suhteliselt kõige vähem huvitab üliõpilasi ülikooli parteikomitee tegevuse laialdasem tutvustamine ja 32,2% leidub neid, kelle arvates seda koguni piirama peaks. Eriti laialt on selline tendents levinud jällegi Füüsika-Keemiateaduskonnas (30,6% "senisest vähem" ja 9,1% "üldse mitte"). Suhteliselt vähem üliõpilasi on parteikomitee materjalide suhtes negatiivselt meelestatud Bioloogia-Geograafiateaduskonnas (24,5%), kõige enam neid, kes seda materjali rohkem ootavad, on juristide seas - 10,6%. (Siiski leiavad ka juristide hulgas 26,3%, et parteikomitee materjale lehes peaks vähendama või üldse mitte avaldama.) Toimetus prognoosis siin üliõpilaste seas tendentsi suhteliselt õigesti, õppejõudude hulgas aga mitte (eeldati pooltel õppejõududest suuremat huvi parteikomitee töö suhtes).

Mis puutub erinevustesse kursuste lõikes, siis ilmneb jällegi selge tendentsina huvi tõus ühiskondlike organisatsioonide tegevuse vastu ülikooliaastate jooksul (vt. tabel 2.3.7.).

Veelgi ilmekamalt demonstreerib seda tendentsi nn. negativistliku suhtumise vähenemine. Nii leiab rektoraadi materjalide suhtes esimesel kursusel 28,3% üliõpilastest, et nende avaldamist peaks piirama, neljandal aga 15,1%; BKP TRÜ Komitee materjalide suhtes esimesel 39,1%, neljandal 127,5%; ELKNÜ TRÜ Komitee materjalide suhtes esimesel 18,3%, neljandal 10,1%; TRÜ a/ü komitee suhtes esimesel 14% neljandal 10,8%. Tahaks juhtida siinkohal tähelepanu aga faktille, et meie küsitlus ei hõlma massiivi mitte dünaamiliselt, vaid staatiliselt. See tähendab, et ülal kirjeldatud nähtustele meie poolt juba pakutud seletuse, s.t. ülikooli ühiskondlike organisatsioonide positiivse kasvatusliku mõju kõrval, võib võrdväärseks eksisteerida ka teine seletus, s.t. negativistliku suhtumise märgatav kasv viimaste aastate jooksul meie keskkoolides. Antud metoodikaga teostatud küsitluses ei saa nende hüpoteeside tõenäosust täpselt määrata, kuigi teatud võimalused selleks meie ankeedis siiski leiduvad, sellel peatume hiljem.

K o m s o m o l i k o m i t e e d i s e l o o -
m u s t a b o o t u s p ä r a s e l t s u u r e m

Tabel 2.3.7.

Hinnang rektoraadi ja ühiskondlike organisatsioonide materjalide avaldamisele "TRÜ"-s
(jaotuste keskmised skaalal: 1 - senisest rohkem;
2 - samapalju; 3 - senisest vähem; 4 - üldse mitte)

	I kursus	II kursus	III kursus	IV kursus
TRÜ Rektoraadi materjale	2,20	2,04	2,02	1,98
EKP TRÜ Komitee materjale	2,42	2,34	2,28	2,26
ELKNÜ TRÜ Komitee materjale	1,98	1,93	2,00	1,92
TRÜ A/ü Komitee materjale	1,98	1,90	1,91	1,83

huvi EKP TRÜ Komitee ja ELKNÜ TRÜ Komitee materjalide avaldamise vastu "TRÜ" - s. Ka rektoraadi materjale oodatakse kogu üliõpilasauditooriumist mõnevõrra rohkem. Kuid TRÜ A/ü komitee materjalide suhtes iseloomustab komsomolikomiteed nii õppejõududest kui üliõpilastest tagasihoidlikum huvi. Nii ametiühingukomitee materjale senisest rohkem kui senisest vähem soovijaid on komsomolikomitee liikmete hulgas võrdselt 15,8%.

4. Ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" arvatavad puudused.

Ülikooli ajalehe puuduste väljaselgitamiseks esitasime nii üliõpilastele kui õppejõududele valiku 18 võimalikust puudusest ja palusime neil määrata, milliseid nendest nad ei loe üldse puudusteks, millised on küll puudused, kuid ei esine ülikooli ajalehel ja millised on ülikooli ajalehele omasteks puudusteks (üldjaotumused vt. tabel 2.41. ja 2.4.2.).

Üle poole küsitletuist peab ülikoolilehe põhilisteks puudusteks:

üliõpilased	õppejõud
1. Tõstab liiga harva meile ette teravaid aktuaalseid probleeme	1. Tõstab liiga harva meile ette teravaid aktuaalseid probleeme
68,7%	64,4%

Tabel 2.4.1.

Ajalhele "Tartu Riiklik Ülikool" on ette heidetud mõningaid puudusi.

Meid huvitab Teie arvamus nende kohta.

	Vastamata	Ei pea seda üldse puuduseks		See on puudus, kuid üli- kooli lehel se- da ei ole		See puudus on ka üli- kooli lehel		X		
		üli- õpil. koms. kom.	üli- õpil. koms. kom.	üli- õpil. koms. kom.	üli- õpil. koms. kom.	üli- õpil. koms. kom.	üli- õpil. koms. kom.	üli- õpil. koms. kom.	üli- õpil. koms. kom.	
1. Kirjutab liiga palju komsonolitööst	5,9	-	42,5	63,1	27,9	13,2	12,7	10,5	1,67	1,34
2. Kirjutab liiga vähe parteiorganisat- siooni tööst	5,9	-	56,7	21,0	26,3	44,7	11,1	34,2	1,52	2,25
3. Materjalide hulgas on liiga palju õppejõududele, liiga vähe üliõpilas- tele mõeldut	5,9	-	19,5	7,9	53,1	60,5	21,5	31,6	2,02	2,34
4. Pole ülikoolipere ühendaja lahendamist vajavate probleemide ümber	7,6	-	11,3	5,2	24,9	10,5	56,2	84,2	2,49	2,80
5. Liialt õpetab, loeb moraali, kipub kasvatama	5,2	-	25,0	10,5	54,9	60,5	15,0	28,9	1,89	2,18
6. Tõstab liiga harva meie ette terevaid, aktuaalseid probleeme	4,3	-	10,5	2,6	16,7	10,5	68,5	86,8	2,61	2,84
7. Kajastab rohkem Ajaloo-Keeleteadus- konna kui kogu ülikooli probleemistikku	5,1	-	13,3	26,3	27,0	39,5	48,6	38,4	2,31	2,07
8. Liiga pikalt ja sageli trükitakse ära käskkirju	5,7	-	33,1	36,8	39,4	42,1	21,7	21,0	1,88	1,83
9. Toob ära liiga palju ülikoolile kaugeid kunsti ja kirjanduse materjale	4,8	-	63,3	68,4	23,4	13,2	8,4	18,4	1,42	1,50
10. Liiga harva kirjutavad lehes õppejõud	5,6	-	28,7	21,0	26,4	34,2	39,3	44,7	2,11	2,26
11. Ei anna üliõpilastele peaaegu üldse teadmisi edaspidiseks isikliku elu korraldamiseks	4,8	2,6	27,9	39,5	6,5	10,5	60,8	47,3	2,35	2,08
12. Annab oma veerudel liiga vähe sõna ini- mestele väljastpoolt ülikooli	5,1	-	50,4	55,2	10,0	5,2	34,5	39,5	1,83	1,84
13. Ilmuved liiga pikad ja igavad lood	5,4	-	9,5	5,2	58,5	55,2	26,5	39,5	2,18	2,34
14. Puudub nali, leht on liiga tõsine	4,8	-	19,4	10,5	42,9	28,9	32,8	60,5	2,15	2,50
15. Vähe on sügavaid ja mõtlemapanevaid kirjutisi	3,6	2,6	10,3	7,9	22,6	10,5	63,6	78,9	2,55	2,80
16. On elukauge, jätab lugemisel ükskõikseks	4,6	2,6	8,4	2,6	64,5	55,2	22,4	39,5	2,15	2,30
17. Ei abista üliõpilasi erialase kirjanduse leidmisel, ilmuvas teaduslikus kirjanduses orienteerumisel	3,5	2,6	36,6	63,1	20,1	13,2	39,8	21,0	2,03	1,57
18. Ilustab tegelikkust	4,5	2,6	11,3	7,9	63,8	57,9	20,4	31,6	2,09	2,19

Aidake, palun, välja otsida ajalehe
"Tartu Riiklik Ülikool" sisulisi puudusi

	Vastamata	Ei pea seda üldse puuduseks	See on tões- ti puuduseks kuid ülikoo- li lehes se- da ei ole	See puu- dus on ülikooli lehel	$\bar{x}$
Kirjutab liiga palju komsomoli- tööst	12,1	54,6	27,3	6,1	1,45
Kirjutab liiga vähe parteiorgani- satsiooni tööst	14,4	31,8	33,3	20,5	1,87
Kirjutab liiga vähe s/ü organisat- siooni tööst	12,1	34,1	19,0	34,9	2,0
Materjalide hulgas on liiga palju üliõpilastele, liiga vähe õppejõu- dudele mõeldud	12,9	53,8	15,2	18,2	1,59
Pole ülikoolipere ühendaja lahenda- mist vajavate probleemide ümber	16,7	12,1	21,2	50,0	2,45
Tõestab liiga harva meie ette tera- vaid, aktuaalseid probleeme	12,1	7,6	15,9	64,4	2,65
Rajastab rohkesti Ajaloo-Keeleteadus- konna kui kogu ülikooli probleeme	15,2	23,5	31,1	30,3	2,08
Liiga pikalt ja sageli trükitakse käskkirju	11,4	34,9	37,1	16,7	1,79
Toob ära liiga palju ülikoolile kaugelid kunsti ja kirjanduse mater- jale	15,9	56,1	17,4	10,6	1,46
Liiga harva kirjutavad ajalehes õppejõud	9,1	23,5	15,9	51,5	2,31
Ei anna üliõpilastele peaaegu üldse teadmisi edaspidise isikliku elu korraldamiseks	12,1	23,5	3,8	60,6	2,42
Annab oma veergudel liiga vähe sõna inimestele väljaspoolt ülikooli	13,6	54,6	6,8	25,0	1,66
Ilmuvad liiga pikad, igavad lood	16,7	10,6	59,1	13,6	2,04
Puudub hea nali, leht on liialt tõsine	12,1	13,6	34,9	39,4	2,29
Vähe on sügavaid ja mõtlemapanevaid kirjutisi	13,6	10,6	15,2	60,6	2,58
On elukauge, jätab lugemisel üks- kõikseks	18,9	5,3	65,2	10,6	2,07
Ei abiasta üliõpilasi erialase kir- janduse leidmisel, ilmub teadus- likus kirjanduses orienteerumises	14,4	50,0	12,1	23,5	1,69
Ilustab tegelikkust	18,2	6,8	51,4	13,6	

2. Vähe on sügavaid, mõtlema- panevaid kirjutisi	63,6%	2.-3. Vähe on sügavaid mõtlemapanevaid kirju- tisi	60,6%
3. Ei anna üliõpilastele pea- aegu üldse teadmisi edas- pidise isikliku elu korral- damiseks	60,8%	2.-3. Ei anna üliõpilas- tele peaaegu üldse teadmisi edaspidise isikliku elu korral- damiseks	60,6%
4. Pole ülikoolipere ühendaja lahendamist vajavate prob- leemide ümber	56,2%	4. Liiga harva kirjutet- vad lehes õppejõud	51,5%
		5. Pole ülikoolipere ühendaja lahendamist vajavate probleemi- de ümber	50%

Nagu näeme, võime lehe puuduste määramise osas konstateerida üliõpilaste ja õppejõudude arvamusete harukordselt täielikku kokkulangemist.

Tuleb tunnistada, et ka toimetuse prognoosis akuaalsete probleemide puuduse osa lehe peamiseks puuduseks nii õppejõudude kui üliõpilaste silmis. Küll eeldati aga ekslikult, et 100% õppejõude peab lehe puuduseks käskkirjade liiga sagedast trükkimist (tegelikult 16,7%) ja 80% üliõpilastest leiab, et lehes on liiga palju õppejõududele ja liiga vähe üliõpilastele mõeldut (tegelikult 21,5%).

Tõsisteks puudusteks ajakirjanduses, millest aga ülikooli-

leht vaba on (ja milledest toimetus järel-
kult ka edaspidi hoiduma peaks) peetakse meie kollektiivi
liikmete poolt veel järgmisi nähtusi:

üliõpilased		õppejõud	
1. On elukaige, jätab lugemisel ükskõikseks	64,5%	1. On elukaige, jätab lugemisel ükskõikseks	65,2%
2. Ilustab tegelikkust	63,8%	2. Ilmuvad liiga pikad ja igavad lood	59,1%
3. Ilmuvad liiga pikad ja igavad lood	58,5%	3. Ilustab tegelikkust	51,4%
4. Liialt õpetab, loeb moraali, kipub kasvata	54,9%		

Tahaks juhtida tähelepanu sellele, et nende üldist arvamust mõõda teravate puuduste ilmnemises süüdistab ka ülikooli lehte siiski umbes viiendik lugejaist. Ülikoolipere e n a - m i k e i p e a ü l d a s e p u u d u s t e k s järgmisi võimalikke nähtusi ülikooli ajalehe juures:

üliõpilased		õppejõud	
1. Toob ära liiga palju ülikoolile kauged ja kunsti ja kirjanduse materjale	63,3%	1. Toob ära liiga palju ülikoolile kauged kunsti ja kirjanduse materjale	56,1%
2. Kirjutab liiga vähe parteiorganisatsiooni tööst	56,7%	2.-3. Kirjutab liiga palju komsomoli-tööst	54,6%
3. Annab oma veergudel liiga vähe sõna inimestele väljastpoolt ülikooli	50,4%	2.-3. Annab oma veergudel vähe sõna inimestele väljastpoolt ülikooli	54,6%

4. Materjalide hulgas on liiga palju üliõpilastele liiga vähe õppejõududele mõeldut 53,8%
5. Ei abista üliõpilasi erialase kirjanduse leidmisel, ilmuvas teaduslikus kirjanduses orienteerumisel 50%

Üleltoodud andmed ja juuresolevad tabelid võimaldavad meie arvates teha siinkohal järelduse, et enamik õppejõude peab ülikooli lehte põhiliselt üliõpilasteleks, loodab sealt leida materjale üliõpilasele ja näha temas abistajat üliõpilaste kasvata-
misesel.

Komsomolikomiteed iseloomustab üldiselt mõnevõrra suurem (nii üliõpilastest kui õppejõudest) kriitilisus "TRÜ" suhtes. Rohkem kui pool komsomolikomiteest peab ülikooli ajalehte järgmiste etteheidete vääriliseks:

1. Tõstab liiga harva meie ette teravaid, aktuaalseid probleeme 86,8%
2. Pole ülikoolipere ühendaja lahendamist vajavate probleemide ümber 84,2%
3. Vähe on sügavaid ja mõtlemapanevaid kirjutisi 78,9%
4. Puudub nali, leht on liiga tõsine 60,5%

Kogu üliõpilasauditooriumist tunduvalt sagedamini peetakse "TRÜ" puuduseks seda, et ta kirjutab liiga vähe parteiorganisatsiooni tööst; on elukauge ja jätab lugemisel ükskõikseks; liialt õpetab, loeb moraali, kipub kasvatama. Oluliselt vähem peetakse "TRÜ" puuduseks seda, et ta ei anna üliõpilastele peaaegu üldse teadmisi edaspidiseks isikliku elu korraldamiseks ja ei abista üliõpilasi erilase kirjanduse leidmisel, ilmuvas teaduslikus kirjanduses orienteerumises.

Kui hinnangut "TRÜ" võimalikele puudustele vaadata hinnanguna mõnede lugejaskonna poolt oodatavate funktsioonide täitmisele "TRÜ" poolt, võiksime esitatud võimalike puuduste hulgas näha nelja funktsiooni esindajaid.

Hinnanguna sellele, kuidas "TRÜ" täidab p u b l i t - s i s t l i k k u , a g i t e e r i v a t j a i n - t e g r e e r i v a t funktsiooni, võime vaadata asjaolu, mil määral peetakse "TRÜ" puudusteks seda, et ta ei ole ülikoolipere ühendaja lahendamist vajavate probleemide ümber, et ta tõstab liiga harva meie ette teravaid, aktuaalseid probleeme, et lehes on vähe sügavaid ja mõtlemapanevaid kirjutisi.

Seda, mil määral peetakse puuduseks liiga paljut või liiga vähest komsomoli- ja parteitööd kirjutamist, võime veadelda kui hinnangut "TRÜ" o r g a n i s a a t o r - l i k u j a p r o p a g a n d i s t l i k u funktsiooni täitmisele.

Vähem teadmiste andmist isikliku elu korraldamiseks

ja vähest abi ilmuvas teaduslikus kirjanduses orienteerumiseks "TRÜ" puudusteks pidamise määra võime vaadelda hinnanguna kasulike teadmiste andmise funktsiooni täitmisele.

Hinnanguna meelelahutusliku funktsiooni täitmisele võib vaadelda seda, mil määral peetakse "TRÜ" puudusteks nalja puudumist ja liiga pikkade ning igavate lugude avaldamist.

Ligemale 90% osas üliõpilastest lugejatest on "TRÜ" oodatavaks funktsiooniks agiteeriv ja integreeriv funktsioon - vaid umbes 10% küsitletutest ei pea üldse puuduseks, kui "TRÜ" seda funktsiooni ei täida. Selle funktsiooni täitmisel on aga lugejatel ülikooli ajalehele ka kõige rohkem ette heita - ligemale 60% nii üliõpilastest kui õppejõududest ei ole rahul agiteeriva ja integreeriva funktsiooni täitmisega.

Mõnevõrra paremaks hinnatakse meelelahutusliku funktsiooni täitmist, mis samuti valdava enamuse lugejate jaoks olulise funktsioonina esineb. Siiski peab ligemale 30% lugejatest "TRÜ" puuduseks meelelahutusliku funktsiooni halba täitmist.

Veelgi rohkem, üle 40% lugejatest ei ole rahul kasulike teadmiste andmise funktsiooni täitmisega "TRÜ" poolt. Siin ei oota aga ligemale kolmandik nii üliõpilastest kui õppejõududest üldse selle funktsiooni täitmist.

Vaid 12-13% lugejatest hindab puudulikuks "TRÜ" organisatorliku ja propagandistliku funktsiooni täitmist.

Kuivõrd paljudele on see oodatavaks funktsiooniks, ei ole küsimuste vastandliku asetuse tõttu kahjuks võimalik öelda.

Üliõpilaste ja õppejõudude arvamusi "TRÜ" puuduste kohta võrreldes näeme üsnagi suurt üksmeelsust, mis näitab "TRÜ" oodatavate funktsioonide küllalt suurt sarnasust üliõpilaste ja õppejõudude jaoks ja annab kinnitust ka eeltoodud seisukohale, et enamik õppejõude vaatleb "TRÜ"-d, eeskätt kui üliõpilaslehte.

Võrreldes üliõpilaste ja õppejõudude arvamusi "TRÜ" puuduste kohta näeme üldise tendentsina ka viimaste mõnevõrra väiksemat kriitilisust oma hinnangutes, mis kinnitab uurimuse programmis toodud hüpoteesi. Nagu eespool näitasime, ei tähenda see aga väiksemat huvi lehe vastu.

Mõningad tähelepanuväärased erinevused ilmnevad antud küsimuse osas ka teaduskondade lõikes (vt. tabel 2.4.3.). Nii ilmneb, et agiteeriva ja integreeriva funktsiooni puudulikkuse täitmist - aktuaalsete probleemide ja mõtlemapanevate kirjutiste punäüst, samuti ka seda, et leht pole ülikooli pere ühendajaks lahendamist vajavate probleemide ümber - heidavad ülikooli lehele teistest suhteliselt vähem ette kehakultuurilased (vastavalt 61,7%, 52,2%) ja 50% samal ajal kui ülikooli keskmine nende puuduste puhul on 71,5%, 66,1%

Tabel 2.4.3.

"TRÜ" puudused
(%-des vastanutest)

	A-K	Arstit.	B-G	F-K	KKT	Maj.	Matem.	Õigus.	Koms. kom.	TRÜ Σ
Kirjutab liiga palju komsomolitööst	19,5	20,0	9,6	23,8	33,3	17,5	13,8	17,5	10,5	19,1
Kirjutab liiga vähe parteitööst	11,4	8,6	7,2	14,5	20,5	11,5	8,5	22,8	34,2	11,8
Materjalide hulgas on liiga palju õppejõududele, liiga vähe üliõpilastele mõeldüt	23,4	21,1	20,5	24,1	26,1	23,7	16,1	30,4	31,6	22,7
Pole ülikoolipere ühendaja lahendamist vajavate probleemide ümber	62,6	56,1	56,6	73,1	50,0	64,5	61,3	57,1	84,2	60,4
Liialt õpetab, loeb moraali, kipub kasvatama	19,1	15,7	10,7	14,5	11,1	13,9	21,3	15,8	28,9	15,8
Tõstab meie ette liiga harva teravaid, aktuaalseid probleeme	78,0	69,3	63,9	70,7	61,7	68,8	78,7	75,4	86,8	71,5
Kajastab rohkem Ajaloo-Keeleteaduskonna kui kogu ülikooli probleematikku	20,9	58,8	56,0	56,1	59,6	60,8	57,4	66,1	38,4	51,2
Liiga pikalt ja sageli trükitakse äre käskkirju	29,1	24,5	9,8	22,9	28,3	16,9	19,4	25,5	21,0	22,9
Toob äre liiga palju ülikoolile keugeid kunsti ja kirjanduse materjale	5,7	9,1	7,1	8,4	6,4	8,8	14,8	19,6	18,4	9,0
Liiga harva kirjutavad lehes õppejõud	35,6	47,7	41,2	51,2	41,3	40,7	36,2	35,7	44,7	41,5
Ei anna üliõpilastele peaaegu üldse teadmisi edaspidiseks isikliku elu korraldamiseks	53,4	72,1	54,2	67,1	67,4	70,7	70,7	56,7	47,3	71,4
Annab oma veergudel liiga vähe sõna inimestele väljastpoolt ülikooli	35,2	37,6	41,7	34,6	45,7	41,3	23,0	28,5	39,5	36,2
Ilmuvad liiga pikad ja igavad lood	32,8	20,6	33,7	27,5	17,4	34,6	17,0	40,0	39,5	27,9
Puudub nali, leht on liiga tõsine	34,3	35,6	22,6	31,7	29,8	37,8	38,7	43,6	60,5	34,2
Vähe on sügavaid ja mõtlemapanevaid kirjutisi	72,6	65,3	65,9	68,6	52,2	62,9	66,1	60,7	78,9	66,1
On elukeuge, jätab lugemisel ükskõikseks	24,4	22,5	15,3	29,9	14,9	26,3	23,3	30,9	39,5	23,6
Ei abiasta üliõpilasi erielase kirjanduse leidmisel, ilmuvas teaduslikus kirjanduses orienteerumises	40,0	47,4	32,1	39,5	46,8	50,0	29,0	41,1	21,0	41,5
Ilustab tegelikkust	21,5	16,5	17,9	35,3	21,7	14,8	23,0	32,1	31,6	21,6

ja 60,4%). Aktuaalsete ja mõtlemapanevate materjalide vajadust eitab täiesti ka küllalt suur grupp majandusteadlasi - 16,1%. Enam teravaid ja aktuaalseid probleeme ootab lehelt 75,4% juriste, 78,8% matemaatikuid ja 78% A-K üliõpilasi, mõtlemapanevate kirjutiste järgi janunevad aga kõige enam just Ajaloo-Keeleteaduskonna üliõpilased (72,6%). Seda, et leht ühendaks ülikoolipere lahendamist vajavate probleemide ümber, soovib kõige enam Füüsika-Keemiateaduskond (73,1%, ük 60,4%). Meenutagem, et see teaduskond soovis teistest enam lehest lugeda ka ülikooli väljehitamist puudutavaid materjale.

M e e l e l a h u t u s l i k u funktsiooni täitmist ootavad kõige rohkem juristid ja nemad on ka kõige vähem rahul selle täitmisega "TRÜ" poolt. Ülikooli lehes ilmuvad lood on liiga pikad ja igavad 40% Õigusteaduskonna üliõpilaste jaoks (ük 27,9%), 43,6% jaoks neist on leht ka liiga tõsine (ük 34,2%). Bioloogia-Geograafiateaduskonnast kannatab nalja vähesuse all "TRÜ"-s samal ajal vaid 22,1%. Tundub, et siin on seos ka sellega, et just B-G oli kõige innukum "Puhhi" lugeja. Kuigi ka Õigusteaduskond luges "Puhhi" suhteliselt pidevalt, jäi neile nende tõsisema kutsetöö tõttu seal avaldatud naljadest aga ilmselt väheks.

K a s u l i k e teadmiste andmist ootab "TRÜ"-lt eeskätt Kehakultuuriteaduskond, kõige vähem Bioloogia-Geograafia- ja Matemaatikateaduskond. Viimastes on ka mõnevõrra vähem neid, kes "TRÜ"-le selle funktsiooni

puudulikku täitmist ette hoidavad.

Ka "TRÜ" organisatorliku ja propagandistliku funktsiooni täitmisega on suhteliselt rohkem rahul Bioloogia-Geograafia- ja Matemaatikateaduskond (liiga palju komsomolitööst B-G 9,6%, Matem. 13,8%, ük 19,1%, liiga vähe parteitööst B-G 7,2%, Matem. 8,5%, ük 11,8%). Liigset tähelepanu komsomolitööle heidab "TRÜ"-le teistest rohkem ette Kehakultuuriteaduskond - 33,3% KKT-st peab seda paljuks. Vähest tähelepanu parteitööle peab "TRÜ" puuduseks teistest rohkem Õigusteaduskond (22,8%).

37,8% kehakultuurlastest pole puuduseks liigne moraalilugemine ja kasvatanine, samal ajal on selles suhtes kõige tundlikum Ajaloo-Keeleteaduskond kus vaid 7,4% üliõpilasi seda puuduseks ei pea (ük 26,5%). Ülikoolilehele heidavad seda puudust aga kõige rohkem ette matemaatikud (21,3%), polariseerumine nende seas on aga küllalt tugev, sest 34,4% matemaatikuid ei pea liigset moraalilugemist üldse mingiks puuduseks.

Ligi veerand kehakultuurlastest ei pea taunimisväärsaks nähtuseks katgelikkuse ilustamist (ük 11,8%), samal ajal kui 35,3% Füüsika-Keemiateaduskonnast ja 32,1% Õigusteaduskonnast süüdistab selles ka ülikoolilehte (ük 21,6%). Täpselt samasugune tendents ilmneb ka lehe elukaugusega ja lugemisel ükskõikseks jäämise puhul, mida puuduseks ei pea 19,2% KKT (ük 9,0%), ülikoolilehele aga puudusena inkrimineerib 30,9% juristidest ja 29,9% F-K-st (ük 23,6%).

Kõige enam tahaksid ülikoolilehe veergudel näha sõna võtmas inimesi väljastpoolt ülikooli kehakultuurilased ja Bioloogia-Geograafia-teaduskonna üliõpilased, kus selliste sõnavõttude vähesust lehe puuduste hulka arvab vastavalt 45,7 ja 41,7% üliõpilastest (ük 36,2%).

Ülikoolile kaugete kunsti ja kirjanduse materjalide lehes avaldamist ei pea lehe puuduseks 75,6% Ajaloo-Keeleteaduskonnast, samal ajal ilmneb küllalt märgatav taolise materjali vastane tendents õigusteaduskonnas, kus seda ülikoolilehe puuduseks loeb 19,6% üliõpilastest, üldse puuduseks aga ei pea 57,1% (ük vastavalt 9,0% ja 66,3%).

Juristid on kõige solvunud ka selle peale, et leht kajastab rohkem Ajaloo-Keeleteaduskonna kui kogu ülikooli probleematikat, nii arvab neist 66,1% (ük 51,2%). Samal ajal 40,7% Ajaloo-Keeleteaduskonda ei näe sellises olukorras (kui see nii oleks) mingitki puudust (ük 20,4%).

Antud küsimuse põhjal moodustasime ka ühtse indeksi, mis kannab tinglikku pealkirja "Kriitilisus "TRÜ" suhtes". Kuigi me indeksanalüüsil peatume pikemalt aruande järgmistes osades, tooksime siinkohal ära teaduskondade pingerea kõne all olevas küsimuses (jaotuse keskmiste järgi seitsmendal skaalal).

1. Õigusteaduskond	2,77
2. Füüsika-Keemiateadus- kond	2,71
3. Majandusteaduskond	2,57
4. Arstiteaduskond	2,49
5. KKT	2,46
6. Ajaloo-Keeleteaduskond	2,42
7.-8. Bioloogia-Geograafia- teaduskond	2,34
7.-8. Matemaatikateadus- kond	2,34

Uurimuse programmis esitasime hüpoteesi, et kõi-
ge kriitilisemalt hindavad leh-
te selgelt väljakujunenud sot-
siaalse suunitluse ja vastava-
te intensiivsete huvidega luge-
jad. Tundub, et vastused selle küsimusele kinnitavad
meie hüpoteesi, sest on ju ka F-K üliõpilaste vastustes
tendentsina märgatav küllalt selge sotsiaalne suunitlus.
Seda hüpoteesi kinnitab ka komsomollikomitee ja ka õppejõu-
dude-kommunistide suurem kriitilisus "TRÜ" suhtes. Kriiti-
lisuse keskmine näitaja ülikooli lehe suhtes on komsomoli-
komiteel 3,13, sotsiaalne suunitlus aga vägagi olulisel
määral tugevam kogu üliõpilasauditooriumist.

Ülikoolilehe püüdis kursuste lõikes
analüüsides võib konstateerida
oluliste erinevuste puudumist.

Ilmnevad juba tuntud tendentsid huvi suurenemisest ülikooli-administratsiooni ja ühiskondlike organisatsioonide tegevuse vastu. Nii ei pea seda, et leht trükib sageli ära käeskirju, puuduseks 29,9% esimese ja 43,2% neljanda kursuse üliõpilastest. Oluline on ehk ka huvi kasv sügavate ja mõtlemapanevate artiklite vastu vanematel kursustel. (Ülikooli lehe puudusena märgib seda 61,4% esimese ja 71,9% neljanda kursuse üliõpilastest.) Lehe abi erialase kirjanduse leidmisel ootab aga 53,3% esimese ja vaid 34,6% neljanda kursuse üliõpilastest.

Soost tulenevatest erinevustest võib märkida, et liigset moraalilugemist ja kasvatama kippumist heidab ülikooli lehele ette 23% mehi ja 12% naisi, vähest abi erialase kirjanduse leidmisel aga 48% naisi ja 29,1% mehi. Ka tegelikkuse ilustamise tendentsi näevad ülikooli lehes mehed tunduvalt rohkem kui naised (vastavalt 31,6% ja 16,4%).

Lähemalt vaadeldes õppe jõudude vastu seid "TRÜ" oletatavaid puudusi käsitlevatele küsimustele (vt. tabel 2.4.4.), märkame mitme küsimuse juures kommunistide suuremat kriitilisust: lisaks parteiorganisatsioonile osutatava vähese tähelepanu tunduvalt sagedasemale äramärkimise (44,7% kommunistidest parteitute 7,1% vastu) on kommunistide hulgas oluliselt rohkem neid, kes peavad "TRÜ" puuduseks seda, et vähe on

Tabel 2.4.4.

"TRÜ" puudused
(%-des vastanutest)

	NLKP või l/k	Partei- tu	Tead- kend.	Kraa- dita	alla 30 a.	31-45 a.	üle 46 a.
Kirjutab liiga palju komsomolitööd	4,3	7,1	2,3	6,4	7,1	5,5	6,9
Kirjutab liiga vähe parteiorg. tööd	44,7	7,1	41,9	8,4	10,7	23,3	24,1
Kirjutab liiga vähe a/ü tööd	44,7	29,8	46,5	30,1	28,6	38,4	31,0
Liiga palju üliõpilastele, liiga vähe õppejõududele mõeldud	17,0	19,1	18,6	15,9	17,9	20,6	13,8
Pole ülikoolipere ühendaja lahendamist vajavate probleemide ümber	59,6	44,1	53,5	44,6	57,1	52,1	37,9
Tõstab liiga harva meile ette teravaid aktuaalseid probleeme	61,7	65,5	65,1	62,7	75,0	64,4	55,2
Kajastab rohkem Ajaloo-Keeleteaduskonna kui ülikooli probleeme	29,8	31,0	32,6	28,9	28,6	32,9	27,6
Liiga pikalt ja sageli trükitakse ära käskkirju	17,0	16,7	16,3	15,7	10,7	13,7	31,0
Töeb ära liiga palju ülikoolile kaugelid kunsti ja kirjanduse materjale	17,0	7,1	11,6	8,4	10,7	11,0	10,3
Liiga harva kirjutavad lehes õppejõud	66,0	44,1	60,5	44,6	42,9	54,8	55,2
Ei anna üliõpilastele peasegu üldse teadmisi edaspidise isikliku elu korraldamiseks	61,7	60,0	58,1	62,7	60,7	56,2	69,0
Annab oma veergudel liiga vähe sõna inimestele väljastpoolt ülikooli	34,0	19,1	18,6	27,7	17,9	26,0	24,1
Ilmuvad liiga pikad, igavad lood	17,0	11,9	7,0	15,7	21,4	9,6	17,2
Puudub hea nali, leht on liiga tõsine	42,6	36,9	41,9	39,8	35,7	35,6	51,7
Vähe on sügavaid ja mõtlemapanevaid kirjutisi	70,2	54,8	72,1	53,0	67,9	58,9	58,6
On elukauge, jätab lugemisel ükskõikseks	4,3	14,3	9,3	9,6	10,7	5,5	24,1
Ei abista üliõpilasi erialase kirjanduse leidmisel, ilmuvab teaduslikus kirjanduses orienteerumises	17,0	27,4	20,9	26,5	39,3	19,2	17,2
Ilustab tegelikkust	14,9	13,1	16,3	13,3	14,3	12,3	17,2

sügavaid ja mõtlemapanevaid kirjutisi (vastavalt kommunistid 70,2%, parteitud 54,8%), et liiga harva kirjutavad lehes õppejõud (vastavalt 66,0% ja 44,1%), et "TRÜ" pole ülikoolipere ühendaja lahendamist vajavate probleemide ümber (vastavalt 59,6% ja 44,1%), kirjutab liiga vähe ametiühingorganisatsiooni tööst (vastavalt 44,7% ja 29,8%), annab oma veergudel liiga vähe sõna inimestele väljastpoolt ülikooli (vastavalt 34,0% ja 19,1%), toob ära liiga palju ülikoolile kaugeid kunsti ja kirjanduse materjale (vastavalt 17,0% ja 7,1%). Parteitute hulgas on mõnevõrra rohkem neid, kes peavad "TRÜ" puuduseks elukaugust (vastavalt 14,3% ja 4,3%) ja seda, et ta ei abista üliõpilasi erialase kirjanduse leidmisel (vastavalt 27,4% ja 17,0%).

V a n u s e r ü h m a d e l õ i k e s märkame tendentsi, et vanuse kasvades väheneb nende inimeste hulk, kes peavad "TRÜ" puuduseks seda, et ta tõstab meile ette liiga harva teravaid, aktuaalseid probleeme (vastavalt 75,0%, 64,4% ja 55,2%) ja et ta pole ülikoolipere ühendaja lahendamist vajavate probleemide ümber (vastavalt 57,1%, 52,1% ja 37,9%). Ilmsest peavad vanemad õppejõud seda vähemal määral "TRÜ" ülesandeks või talle vähemal määral jõukohaseks kui nooremad. Samal ajal on kõige vanemas vanusegruppides kõige rohkem neid, kes peavad "TRÜ" puuduseks seda, et ta ei anna üliõpilastele peaaegu üldse teadmisi edaspidise isikliku elu korraldamiseks, et liiga pikalt ja sageli trükitakse ära käskkirju, et puudub hea nali, leht on liiga tõsine ja et leht on elukauge, jätab lugemisel ükskõikseks.

Lehe puudustest rääkides püüdsime leida ka puuduste arvatavaid põhjuseid, selleks esitasime üliõpilastele ja õppejõududele hindamiseks rea võimalusi (vt. tabelid 2.4.5. ja 2.4.6.).

Kolme peamise põhjusena lehe puudustele märgiti:
(sulgudes toome põhjust võimalikuks pidanute koondprotsendi)

üliõpilased	õppejõud
1. Üliõpilaste passiivsusest lehe autoritena 56% (87,5%)	1. Õppejõudude passiivsusest lehe autoritena 47,7% (78%)
2. Lehe piiratud mahust 28,6% (63,2%)	2. Üliõpilaste passiivsusest lehe autoritena 34,1% (76,5%)
3. Ajalehte väljaandvate organite liiga täpsetest ettekirjutustest toime-tusele 28,6%(61,5%)	3. Lehe piiratud mahust 31,8%(62,1%)

Kuna üliõpilaste ankeedis ühe võimaliku põhjusena õppejõudude passiivsust välja pakutud ei olnudki, siis võime jälle konstateerida arvamuste kokkulangevust ja enese-kriitilisust. Peasegu üksmeelne on ka nii üliõpilaste kui õppejõudude ar-vamus selle kohta, et ülikooli-elu annaks küllalt materjali huvitava lehe kokku seadmiseks. Tuloks märkida veel seda, et nii üliõpilaste kui õppejõudude

Tabel 2.4.5.

Millest on Teie arvates tingitud ajalehe sisulised puudused?

	Vastamata		Jah, sellest kindlasti		Võib-olla ka sellest		Sellest küll mitte		Ei oska öelda		Σ	
	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.		
Toimetuse saamatusest?	3,9	-	8,7	31,6	38,7	44,7	13,3	2,6	35,5	21,0	2,79	2,13
Üliõpilaste passiivsusest lehe autoritena	3,3	-	56,0	63,1	31,5	32,2	3,4	2,6	5,9	0	1,58	1,39
Rektoraadi ja ühiskondlike organisatsioonide vähesest suunavast mõjust ajalehele?	3,6	-	3,3	10,5	26,4	23,7	41,5	44,7	24,7	18,4	2,91	2,66
Ajalehte väljasandvate organite liiga täpsetest ettekirjutustest toimetusele?	3,6	-	28,6	47,3	32,9	26,3	3,0	13,2	31,9	13,2	2,40	1,89
Ülikoolielu ei paku ainet huvitava lehe kokkuseadmiseks?	4,0	-	1,6	0	3,4	10,5	87,3	89,4	3,74	0	2,97	2,89
Ülikoolist mittesõltuvatest asjaoludest?	3,9	2,6	9,8	36,8	31,9	31,6	14,6	15,8	39,9	13,2	2,88	2,05
Lehe autorite vähesest ajakirjanduslikust meisterlikkusest?	4,3	-	5,7	5,2	40,3	36,8	39,0	31,6	17,7	26,3	2,65	2,79
Lehe piiratud mahust?	3,9	-	28,6	42,1	34,6	28,6	24,7	18,4	8,2	10,5	2,13	1,97

Tabel 2.4.6.

Millest on Teie arvates tingitud sisulised puudused ülikooli lehes?

	Vastamata	Jah, sellest kindlasti	Võib-olla ka sellest	Sel-lest küll mitte	Ei oska öelda	$\bar{x}$
Toimetuse saamatusest?	9,9	5,3	21,2	18,2	45,5	3,15
Üliõpilaste passiivsusest lehe autoritena?	9,9	34,1	42,4	4,6	9,1	1,87
Õppejõudude ja ülikooli töötajate passiivsusest lehe autoritena?	7,6	47,7	30,3	5,3	9,1	1,74
Rektoraadi ja ühiskondlike organisatsioonide vähesest suunavast mõjust?	12,1	5,3	23,5	26,5	32,6	2,98
Lehte väljaandvate organite liiga täpsetest ettekirjutustest toimetusele?	10,6	11,4	26,5	11,4	40,2	2,90
Ülikoolielu ei paku ainet huvitava lehe kokkuseadmiseks?	11,4	0	2,3	82,6	3,8	3,02
Ülikoolist mittesõltuvatest asjaoludest?	12,1	9,9	18,9	15,2	33,9	3,06
Lehe autorite vähesest ajakirjanduslikust meisterlikkusest?	14,4	4,6	41,7	27,3	12,1	2,55
Lehe piiratud mahust	10,6	31,8	30,3	20,5	6,8	2,03

Tuleks märkida veel seda, et nii üliõpilaste kui õppejõudude seas leidub rohkem neid, kes arvavad, et ajalehte väljaandvate organite liiga täpsed ettekirjutused on olulisem põhjus ajalehe puudustele, kui neid, kes peavad olulisemaks sellise suunava mõju vähesust. Torkab silma ka lugejate üsna vähene kursus olek toimetuse "kõõgiga", nii ei oska üle kolmandiku lugejast seisukohta võtta ei toimetuse seaduse ega ka väljaandvate organite mõju ja ülikooliväliste asjaolude kohta.

K o m s o m o l i k o m i t e e vastustes sellele küsimusele täheldame tunduvalt selgemaid seisukohavõtte "TRÜ" puuduste põhjuste suhtes. Selgelt eitatakse seisukohta, et ülikoolielu ei paku ainet huvitava lehe kokkuseadmiseks, oluliseks põhjuseks ei peeta ka lehe autorite vähest ajakirjanduslikku meisterlikkust ja lehte väljaandvate organite vahest suunavat mõju ajalehele. Teiste põhjuste puhul peab valdav osa komiteest võimalikuks lehe puuduste tulenemist antud asjaolust.

1. Üliõpilaste passiivsusest lehe autoritena 63,1% (95,3%)
2. Lehte väljaandvate organite liiga täpsust ettekirjutustest toimetusele 47,3% (74%)
3. Lehe piiratud mahust 42,1% (71%)
4. Ülikoolist mittesõltuvatest asjaoludest 36,8% (68,4%)
5. Toimetuse seadusest 31,6% (76,3%)

Teaduskondade lõikes siin kuigi palju olulisi erinevusi ei esine. Toimetust suudistavad saamatuses veidi enam juristid (12,3%), ka 11,7% A-K on selles veendunud, samal ajal suhtub kõige leebemalt toimetusse Matemaatika-teaduskond (1,6%).

Bioloogia-Geograafiateaduskond on teistest veelgi enam veendunud, et põhisaü peitub üliõpilastes endis (66,1%), kehakultuurlastest jagab sama arvamust aga vaid 43,6%. KKT peistab seevastu teistest kindlamalt veendunud olevat, et kui leht laheks mahult suuremaks, siis saaks ta ka puudustest vabaks (39,5%, ük 28,6). Rektoraadi ja ühiskondlike organisatsioonide vähest suunavat mõju ajalehele peab puuduste üheks põhjuseks 7% juriste (ük 3,3%), et see nii pole, selles on aga veendunud 51% Füüsika-Keemiateaduskonnast (ük 41,5%). Nende organite liiga täpsete ettekirjutuste negatiivset mõju arvavad aga teistest paremini tundvat Ajaloo-Keeleteaduskonna üliõpilased (34,8%, ük 28,6%). Huvitav on ehk ka see, et ei leidu ühtegi juristi, kes arvaks isegi kahtluse tasemel, et ülikoolielu ei paku ainet huvitava lehe tegemiseks.

Kursuste lõikes erinevusi vastustes sellele küsimusele ei ole. Soolistest erinevustest tuleks märkida, et ajalehte väljandvate organite liiga täpseid ettekirjutusi tunnetab 38,4% mehi ja 24,6% naisi, ülikoolist mittesõltuvaid asjaolusid peab puuduste üheks peamiseks põhjuseks

Tabel 2.4.7.

Millest on Teie arvates tingitud ajalehe sisulised puudused?
 (7-des vastanutest, kes antud võimaliku puuduse puhul on märkinud "jah, sellest kindlasti", sulgudes
 olev arv väljendab summaarset protsenti vastanutest, kes antud puudust võimalikuks peab)

	NLEP	Parteitu	Teaduste kandidaat	Kredita	Kuni 30 a.	31-45 a.	üle 46 a.
Toimetuse seamatusest	6,4 (29,8)	4,8 (25,0)	4,7 (28,0)	6,0 (25,3)	3,6 (20,9)	6,9 (30,2)	3,5 (24,2)
Üliõpilaste passiivsustest lehe autoritena	42,6 (80,9)	29,8 (75,0)	37,2 (74,4)	32,5 (79,5)	32,1 (76,5)	32,9 (72,6)	41,4 (86,2)
Õppejõudude ja ülikooli töötajate passiivsusest lehe autoritena	72,3 (91,5)	34,5 (71,4)	53,5 (88,4)	44,6 (72,3)	46,4 (65,8)	50,7 (80,8)	41,4 (82,8)
Rektoraadi ja ühiskondlike organisatsioonide vähesest suunavast mõjust	8,5 (36,2)	3,6 (25,0)	7,0 (30,3)	4,8 (28,9)	3,6 (32,2)	5,5 (27,4)	6,9 (31,0)
Lehte väljastavate organite liiga täpsetest ettekirjutustest toimetusele	4,3 (29,8)	15,5 (41,7)	4,7 (23,3)	14,5 (43,4)	17,9 (46,5)	11,0 (32,9)	6,9 (31,0)
Ülikoolielu ei paku ainet huvitava lehe kokkuseadmiseks	- (2,1)	- (2,4)	- (2,3)	- (1,2)	- (-)	- (2,7)	- (3,5)
Ülikoolist mittesõltuvatest asjaoludest	17,0 (27,6)	6,0 (28,6)	7,0 (16,3)	12,1 (33,8)	25,0 (35,7)	6,9 (28,8)	- (17,2)
Lehe autorite vähesest ajakirjanduslikust meisterlikkusest	6,4 (55,3)	3,6 (41,7)	9,3 (60,5)	2,4 (37,3)	- (50,0)	8,2 (49,3)	- (37,9)
Lehe piiratud mahust	38,3 (70,2)	28,6 (57,2)	30,2 (60,4)	30,1 (60,2)	35,7 (60,7)	31,5 (63,0)	27,6 (58,6)

16,9% mehi ja 6,7% naisi, selle põhjuse kohta ei oska seisukohta võtta 48,5% naisi ja 29,2% mehi.

Õppejõudude vastussid lähemalt vaadates (vt. tabel 2.4.7.) märkame kommunistide ja vanemate õppejõudude suuremat kriitilisust nii üliõpilaste kui ka õppejõudude ja ülikooli töötajate passiivsuse suhtes "TRÜ" puuduste põhjusena. Nooremad õppejõud ja parteitud soovisid peavad mõnevõrra sagedamini "TRÜ" puudusi tulenevateks lehte väljaandvate organite liiga täpsetest ettekirjutustest teinutusele.

5. Kaastöö ajalehele "Tartu Riiklik Ülikool".

Nagu nägime, peetakse peamiseks põhjuseks lehe puudustele iseenenda passiivsust. Meie küsitlus võimaldas välja selgitada ka selle passiivsuse põhjused. Kõigepealt ilmnas, et meie küsitlusele vastanud üliõpilastest polnud ülikooli lehele kunagi kirjutanud 87%, 7,5% sulest oli lehes materjali ilmunud. Õppejõududest olid lehes kirjutanud 34,9% küsitletulist, 59,9% polnud seda kunagi teinud. Küllalt raskel on selles küsimuses sooline erinevus, nii on meesüliõpilastest lehele kirjutanud 14,6% ja naistest 4,6%. Loomulikud on erinevused kursuste lõikes, kus kasv on vastavalt 1,5% - 7,7% - 10,1% - 13,2%. Siit järeldub, et lehe kaastöö -

liste kontingent kujuneb välja küllalt suure osas teise kursuse lõpuks. Teaduskondade pingeriida pakub aga võrdlemisi kurva pildi:

1. Ajalo-Keelteaduskond	16,0%
2. Sigusteaduskond	12,2%
3. Majandusteaduskond	7,0%
4. Bioloogia-Geograafiateaduskond	5,8%
5. Kehakultuuriteaduskond	4,2%
6. Arstiteaduskond	3,5%
7. Füüsika-Keemiateaduskond	3,4%
8. Matemaatikateaduskond	3,2%

Passiivse kaastöö arvatavate põhjustega võime tutvuda tabelite 2.5.1. ja 2.5.2. abil. Sellest selgub mõnevõrra hämmastav fakt, et 70,8% kõrgemat haridust omandavatest inimestest arvab end mitte oskavat ajalehele kirjutada. Põhjus, et seda tööd peetakse rohkem toimetuse ja kurnalistikatudengite asjaks, jääb esimesena nimetatust kaugale maha (47,5%). Kui siia lisada, et üle poolte tudengitest ei pea seda, et neilt pole lugu tellitud, eriti oluliseks oma senise passiivsuse põhjendamisel, siis pole toimetusele selles suhtes eriti midagi ette heitagi. Huvitav on vast ka see, et oskus ennast kirjalikult väljendada üliõpilaste endi arvates ülikeolisas-

Tabel 2.5.1.

Miks Teie ei kirjuta ülikooli lehele, või kirjutate väga harva?

	Vastamata		Just täpselt		Võib-olla ka sellepärast		Mitte sellepärast		Σ	
	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.
Pean seda rohkem žurnalistikatudengite ja toimetuse asjaks	6,3	2,6	21,1	5,2	26,4	18,4	46,2	73,6	2,27	2,58
Minult pole keegi lugu tellinud	6,8	5,2	15,6	7,9	25,3	36,8	52,4	49,9	2,39	2,44
Ei näe mõtet lehes kirjutamisel	7,7	7,9	10,1	5,2	18,9	10,5	63,2	76,3	2,58	2,80
Aega ei jätku	6,7	5,2	11,0	15,8	34,6	60,5	47,7	18,4	2,39	2,03
Mul pole millestki kirjutada	6,9	-	9,5	0	33,8	28,9	49,8	71,0	2,43	2,71
Kirjutaksin, aga tean, et niikuinii ära ei trükita või jäetakse peamine välja	7,2	5,2	12,9	5,2	24,1	36,8	55,7	52,6	2,46	2,50
Ma arvan, et ma ei oska kirjutada	6,4	5,2	37,4	13,2	33,4	39,5	22,8	42,1	1,84	2,19
Mulle ei meeldi ülikooli leht	7,6	5,2	1,7	5,2	7,1	13,2	83,6	76,3	2,89	2,79

Tabel 2.5.2.

Miks Teile ei kirjuta ülikooli ajalehele,
või kirjutate väga harva?

	Vastamata	Just selle- pärast	Võib-olla ka selle- pärast	Mitte selle- pärast	$\bar{x}$
Pean seda rohkem üliõpilaste ja toimetuse asjaks	18,2	24,2	12,9	44,7	2,25
Minult pole lugu tellitud	17,4	7,6	23,5	51,5	2,53
Ei näe mõtet lehes kirjutamisel	19,7	4,6	11,4	64,4	2,75
Aega ei jätku	10,6	28,8	31,8	28,8	2,00
Pean oma probleemi ülikooli lehe jaoks liiga spetsiifiliseks	18,2	14,4	14,4	53,0	2,47
Ülikooli lehel on liiga väike kõlajõud	19,7	1,5	9,1	69,7	2,85
Ma arvan, et mul pole millestki kirjutada	18,2	17,4	17,4	47,0	2,36

t a t e j o o k s u l e i s u u r e n e , n i i e i
pea 22,4% esimese kursuse tudengitest seda takistavaks
teguriks, neljandal kursusel on protsent 24,2. Ülikooli-
aastad ei suuda lugejale selgeks teha ka seda, et ainult
toimetusele ja žurnalistikaliõpilastele lootma jäädes
leht ei parane, sest kindlal arvamusel, et ülikooli aja-
lehe huvitavamaks tegemine on ainult toimetuse ülesanne,
pasib esimesel kursusel 20,1 ja neljandal 20,3% tudengeist.
Kõige vähem seega lehes kaasa löömiseks on aga küll esimese
kursuse üliõpilastel, kellest 14% peab just ajapuudust oma
passiivsuse põhjuseks, neljanda kursuse 8,3% vastu. Ja ka
"elutargemad" on rohkem noored, esimesest kursusest on
20,3% veendunud, et tema artiklit ei trükita või jäetakse
sealt peamine välja, neljandal kursusel on nii arvajaid
7,7%.

T e a d u s k o n d a d e l õ i k e s peab
lehe tegemist vaid žurnalistide seas 27% kehakultuur-
lasi (ük 21,1%). Selle üle, et neilt keegi pole lugu telli-
nud kurdevad samuti kehakultuurlased, vaid 41,5% märgib, et
nad mitte sellepärast lehte ei kirjuta. 61,2% juriste ei
pea tellimuse ootamist aga üldse mitte kirjutamise mõjuvaks
põhjuseks (ük 52,4%). Kõige vähem näeb lehes kirjutamisel
mõtet jällegi teatud osa kehakultuurlasi (19,2%; ük 10,1%),
juristidest on sellisel arvamusel aga vaid 3,5%. Seevastu
on juristidel endi arvates teistest teaduskondadest hoopis-
ki vähem seega kirjatöö tegemiseks (ajapuudust peab neist
peapõhjuseks 15,7%, täiesti eitab seda põhjust 38,5%;

ük vastavalt 11,0% ja 47,7%). 57% Ajaloo-Keeleteaduskonnast ei julge väita, et neil pole millestki kirjutada (ük 49,8%), kuigi 14,1% matemaatikuid just nii arvab (ük 9,5%). Siinkohal tundub rõõmustavana, et pooled tudengitest leiavad, et neil siiski millestki kirjutada on, kui veel meenutada, et 87,3% neist oli veendunud selles, et ülikoolielu pakub kirjutamisainet küllaldaselt, siis peaks leht ammugi kaugelt parem olema, kui mitte oskuse puuduse takistamas ei oleks. Just seda peab aga mittekirjutamise täpseks põhjuseks koguni 28,4% filoloogidestki, mis seal siis imestada, kui Majandusteaduskonnas see protsent 48,4-ni tõuseb (ük 37,4%) ja vaid 14,7% kehakultuurlastest leiab, et oskuse puudus neid kirjutamast ei takista (ük 22,8%). Selles, et nende kirjutustest peamine välja jäetakse, on veendunud 20,4% Füüsika-Keemiateaduskonnast, kehakultuurlased peavad aga seda vägagi vähetõenäoliseks, neist arvab nii vaid 4,2% (ük 12,9%). Füüsika-Keemiateaduskonnas on kõige rohkem ka neid, kellele ülikooli leht ei meeldi, sellele vihjab võimaliku põhjusena neist 15%.

Sooline erinevus ilmnes selle küsimuse puhul samuti just kirjutamisoskuse punktis. Nii on oma mitteoskamises täiesti veendunud ülikooli naisperest 45,6% ja meestest 27,3%.

Õppejõududele esitatud skaalal ei olnud me kahjuks seda võimalust ette näinud, et ka neist mõni kirjutada ei oska, ja nii puudub meil võrdlusmaterjal. Küll on aga tavalise ajapuuduse (50,6%) ja toimetuse olemasolule viitamise (37,1%) kõrval kolmandal kohal arvamus, et pole millestki kirjutada (34,8%). Meenutades aga, et 32,6% õppejõududest pidas ülikoolieliu lehele küllaldaselt ainet pakkuvaks, tundub, et ka siin on üheks peamiseks asjaoluks just kirjutamise, st. probleeminägemise oskuse puudumine.

Õppejõudude vastuseid parteilisuse, kvalifikatsiooni ja vanuse lõikes analüüsisid (vt. tabel 2.5.3.) näeme, et vanemad õppejõud leiavad mõnevõrra rohkem põhjusi oma passiivsele kaastööle, peamiseks põhjuseks on ajanappuse kõrval (mis vanemaks saades oluliselt kasvab) ka asjaku, et toimetus ei ole lugu tellinud (passiivse kaastöö põhjendamine sellega samuti vanuse tõustes kasvab) ja lehega tegelemise pidamine rohkem toimetuse ja üliõpilaste asjaks. Kommunistid peavad oluliselt rohkem kui parteitud vajalikuks ka ise lehe kaastöölisena lehetööst osa võtta, selle vajaduse realiseerimine jääb ajanappuse ja lehe-poolse tellimuse puuduse taha, aga ligi pooltel ka selle taha, et ei ole millestki kirjutada.

Komsomolikomitee liikmetest kuulub "TRÜ" kaastöölisete hulka 65,7%, mis näitab veelkord komitee aktiivset suhtumist paljudesse ülikoolieliu sündmustesse ja

Tabel 2.5.3.

Miks Te ei kirjuta ülikooli lehele või kirjutate väga harva?
 (3-des vastenutest ja jaotuse keskmised skaalal: 1 - just täpselt; 2 - võib-olla ka sellepärast;
 3 - mitte sellepärast)

	Mitte sellepärast						Jaotuse keskmine							
	NLKP	Parteitu	Kand.	Kraadita	kuni 30 a.	31-45 a.	üle 46 a.	NLKP	Parteitu	Kand.	Kraadita	kuni 30 a.	31-45 a.	üle 46 a.
Pean seda rohkem üliõpilaste ja toimetuse asjaks	57,5	38,1	44,2	42,2	46,4	46,6	37,9	2,55	2,10	2,35	2,14	2,26	2,21	2,27
Minult pole lugu tellitud	44,7	54,8	54,9	61,5	64,3	52,1	37,9	2,52	2,53	2,61	2,66	2,59	2,59	2,31
Ei näe mõtet lehes kirjutanisel	68,1	61,9	74,4	57,8	67,9	64,4	58,6	2,83	2,69	2,99	2,60	2,63	2,77	2,76
Aega ei jätku	21,3	33,3	11,6	38,6	57,1	23,3	13,8	1,80	2,07	1,69	2,14	2,40	1,93	1,70
Pean oma probleeme ülikooli lehe jaoks liiga spetsiifilisteks	51,1	53,6	39,5	60,2	60,7	52,1	48,3	2,48	2,45	2,30	2,54	2,49	2,45	2,45
Ülikooli lehel on liiga väike kõlajõud	63,8	72,6	65,1	72,3	82,1	69,8	65,5	2,78	2,88	2,76	2,88	2,95	2,80	2,82
Ma arvan, et mul pole millestki kirjutada	48,9	46,4	51,2	42,2	42,9	50,7	44,8	2,62	2,24	2,67	2,18	2,15	2,45	2,38

probleemidesse, kinnitab tema kontrolligrupina, üliõpilaskonna avangardse osana vaatlemise põhjendatust.

Mitmekordselt suurem aktiivsus lehe suhtes tingib ka tunduvalt vähemate tegurite nimetamist vähese kaastöö põhjustena. Olulise põhjusena kaastöö puudumisele või vähesusele märgitakse vaid seda, et aega ei jätku. Suhteliselt sageli tuuakse aga siiski ette ka kirjutamisoskuse vähesust (52,7% komitee liikmete poolt). Ligemale 40% märgib passiivsuse võimaliku põhjusena ka asjaolu, et nendelt ei ole lugu tellitud ja kartust, et ei trükita või jäetakse peamine välja.

Rõõmustav on märkida, et "TRÜ"-le kaastööde pidamine rohkem toimetuse ja žurnalistikatudengite asjaks on komsomollikomitee hulgas oluliselt harvemini esinev kui kogu üliõpilaskonna ja õppejõudude puhul.

Huvipakkuv on võrrelda passiivse kaastöö põhjendusi lehe üliõpilastest k a a s t ö ö l i s t e l ja nendel üliõpilastel, kes k a a s t ö ö d l e h e l e t e i - n u d e i o l e (vt. tabel 2.5.4.). Üksmeelsed ollakse vaid selle eitamisel, et lehes kirjutamisel ei ole mõtet. Lehe autorite hulgas on aga mõnevõrra vähem neid, kes kirjutamist peavad toimetuse asjaks, kes ootavad toimetusepoolset tellimust, kellel ei ole millestki kirjutada või kes ei oska kirjutada (48 protsendil lehe kaastöölistest esineb see siiski ühe võimaliku passiivse kaastöö põhjusena). Passiivse kaastöö põhjustena märgivad lehe autorid eeskätt ajapuudust, aga kogu üliõpilasauditooriumist sagedamini esi-

Tabel 2.5.4.

Miks Te ei kirjuta ülikooli lehele
või kirjutate väga harva?

(%-des vastanutest ja keskmised skaalal: 1 - just täpselt;
2 - võib-olla ka sellepärast; 3 - mitte sellepärast)

	Mitte selle-		Jactuse keskmine	
	lehe autorid	mitte- autorid	lehe autorid	mitte- autorid
Pean seda rohkem žurnalis- tikatudengite ja toimetuse asjaks	70,6	48,3	2,66	2,25
Minult pole keegi lugu tellinud	68,6	56,0	2,66	2,38
Ei näe mõtet lehes kirjuta- misel	70,8	68,4	2,64	2,56
Aega ei jätku	21,6	53,8	2,01	2,42
Mul pole millestki kirjutada	74,5	52,3	2,74	2,41
Kirjutaksin, aga tean, et niikuinii ära ei trükita või jäetakse peamine välja	49,0	61,5	2,29	2,48
Ma arvan, et ma ei oska kirjutada	52,0	22,3	2,41	1,79
Mulle ei meeldi ülikooli leht	76,5	92,3	2,72	2,90

neb ka kartus, et peamine jäetakse välja ja ka negatiivne hoiak "TRÜ" suhtes.

6. Ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" koht TRÜ

üliõpilaste ja õppejõudude informatsiooniväljas.

Vastused küsimusele selle kohta, kust meie üliõpilased ja õppejõud saavad põhilise osa ülikoolisisesest informatsioonist (vt. tabelid 2.6.1. ja 2.6.2.), näitavad ülikooli lehe osa ülikoolipere informatorina on enamiku probleemide osas teiste võimalike kanalitega võrreldes valdav.

Uurimisprogrammis püstitatud hüpotees, et see osa pole kuigi suur, osutus seega ebaõigeks. Nii on ülikooli leht üliõpilaste jaoks peamiseks informatsioonikanaliks rektoraadi, ülikooli parteikomitee, komsomolikomitee ja ÜTÜ tegevuse kohta, samuti ka spordisündmuste kohta ülikoolis. Tagasihoidlikut kohta omab ta vaid informatsiooniteaduskonna sündmuste kohta (v.a. Ajaloo-Keeleteaduskond!) ja erialakateedrite tegevuse kohta, mida peabki pidama loomulikuks. Küll tuleb aga mõnevõrra häirivaks lugeda teiste informatsioonikanalite väga tagasihoidlikku osa ÜTÜ tegevuse valgustamisel. On muidugi loomulik, et ajaleht propa-

Tabel 2.6.1.

Kust Te saate põhilise osa informatsioonist?

	Ajalehest "TRÜ"		Teie poolt valitud funktsionäridelt (grupporg, komsomolikomitee liige jne.)		Kaasüliõpilastelt, kes pole reklaamkuuluridelt (funktsionärid tustelt)		Teadetetahvilt		Õppejõududele		Väljastpoolt ülikooli		Ma ei tea ega kuule sellest eriti midagi	
	üli-õpil.	koms. kom.	üli-õpil.	koms. kom.	üli-õpil.	koms. kom.	üli-õpil.	koms. kom.	üli-õpil.	koms. kom.	üli-õpil.	koms. kom.	üli-õpil.	koms. kom.
Rektoraadi töö kohta	55,7	64,7	9,7	38,4	4,0	2,7	9,5	5,4	3,9	13,5	2,3	2,7	21,4	8,1
Ülikooli parteikomitee tegevuse kohta	55,9	38,4	11,7	54,0	3,1	2,7	1,7	0	4,7	18,0	1,9	2,7	21,4	13,5
Ülikooli komsomolikomitee tegevuse kohta	51,4	30,3	46,1	78,0	7,6	5,4	3,9	2,7	0,7	2,7	1,1	2,7	3,9	0
Dekanaadi töö kohta	8,2	10,8	41,5	25,0	12,3	13,5	16,8	16,2	21,1	54,0	1,1	0	9,2	8,1
Oma eriala kateedrite tegevuse kohta	5,6	5,4	8,2	10,8	15,8	13,5	8,8	8,1	58,1	78,0	2,7	5,4	8,1	10,8
Sündmuste kohta oma teaduskonnas	11,0	5,4	32,7	59,0	42,8	35,7	16,4	8,1	11,9	18,0	1,7	2,7	1,2	2,7
Sündmuste kohta teistes ühiselamutes	17,4	13,5	6,0	38,7	58,8	46,4	2,2	2,7	0,5	2,7	3,1	2,7	16,2	16,2
Ülikooli klubi tegevuse kohta	36,7	35,7	6,5	33,0	29,8	30,0	38,6	27,7	0,6	0	2,2	0	3,7	10,8
ÜTÜ tegevuse kohta ülikoolis	62,0	64,7	8,2	38,4	10,0	10,8	9,9	5,4	9,3	8,1	1,2	0	10,1	2,7
Ülikoolisiseste spordisündmuste kohta	41,5	56,7	4,2	5,4	15,9	13,5	24,4	10,8	5,3	5,4	5,2	2,7	13,3	22,3

Tabel 2.6.2.

Kust saste Te põhilise osa ülikoolisisest informatsioonist?

	Ajalohest "TRÜ"	Otseselt vastava ametkonna juhtidelt	Kollee- gidelt	Teadete- tahvilt, reklaam- kuulutus- telt	Vastavatest otsustest, käsk- ja ringkirja- dest	Üliõpi- lastelt	Väljast- poolt ülikooli	Ma ei tea ega kuule selle kohta eriti midagi
Rektoraadi töö kohta	42,2	18,2	19,7	9,1	40,9	0	2,3	8,3
Ülikooli parteikomitee tegevuse kohta	55,3	22,0	16,7	4,6	13,6	0	2,3	7,6
Ülikooli A/Ü komitee tegevuse kohta	49,2	9,9	14,4	12,2	11,4	0	0	13,6
Ülikooli komsevolikomitee tegevuse kohta	74,2	7,6	6,8	4,6	3,0	15,9	0	8,3
Dekanaadi töö kohta	6,1	42,4	25,0	7,6	30,3	6,1	0,8	6,1
Sündmuste kohta oma teaduskonnas	5,3	31,8	65,2	9,9	13,6	9,1	3,0	0,8
Teadusalastest seavutustest ülikoolis	52,3	9,9	28,8	1,5	3,0	0,8	20,5	6,8
Ülikooli klubi tegevuse kohta	56,1	1,5	5,3	13,6	0,8	18,9	3,8	19,7

geerib ÜTÜ ringide tegevust, teadusliku töö kohta omal erialal peaksid aga sellised kanalid nagu õppejõud ja kaasüliõpilased ilmselt omama suuremat kaalu. On muidugi võimalik tõlgendada vastuseid antud küsimusele kui ÜTÜ kogu ülikooli ulatuses toimuvale tegevusele suunatud. Kontrollküsimustele toetudes, millel peatume hiljem, võib vastuseid antud küsimusele lugeda aga siiski üheks sümptomiks, mis viitab ÜTÜ väikesele kandepinnale ja populaarsusele ülikoolis.

Analüüsidest tabelit 2.6.1. tuleb pidada väga rõõmutavaks faktiks, et informatsioon, mida üliõpilased saavad oma valitud funktsionääridelte komsovolikomitee tegevuse kohta, on ulatuselt peasegu võrdne lehest saadavaga ja ületab koguni nendelt saadava informatsiooni dekanaadi töö kohta. See fakt väärrib äramärkimist aga vaid tabeli üldpildist lähtudes. Püüdes sisuliselt lahtimõtestada arvude tähendust, jõuame me arusaamale, et üle poole üliõpilaskonnast ei pea informatsiooni, mida neile annavad nende poolt valitud kaaslased oma tegevuse kohta valitud organeis või dekanaadis isegi mitte nimetamisväärseks (küsimus andis võimaluse ära märkida kõik informatsiooniallikad). Sama tõsine on ka fakt, et 21,4% üliõpilaskonnast (üle 700 üliõpilase) väidab end mitte midagi teadvat ega kuulvat ülikooli rekto-

raadi ja parteikomitee tegevuse kohta.

Tabeli 2.6.1. üldpilt osutab sellele, et üliõpilased tunduvad olema kõige enam informeeritud sündmustest oma teaduskonnas ja ülikooli klubis, kõige vähem ollakse kursis ülikooli parteikomitee tegevusega.

Informatsioonikanaleid oma vahel võrreldes on ülikooli leht kindlalt esikohal, järgnevad kaasõpilased ja valitud funktsionäärid, vägagi tagasihoidlik on aga õppejõudude osa üliõpilaste informeerimisel. Olukorda, kus isegi erialakateedrite tegevuse kohta saab õppejõududelt kuulda vaid 58% üliõpilaskonnast, ei saa pidada kuidagi normaalseks.

Vaadeldes õppejõudude informatsiooni allikaid on siin ülikooli lehe osa veelgi domineerivam, ületades nii rektoraadi, parteikomitee kui ka ametühingukomitee töö osas nii otsustest ja ringkirjadest kui ka vastava ametkonna juhtidelt seadava informatsiooni ulatuse. Meenutades, et 35,6% ankeedile vastanud õppejõududest olid partei liikmed, tahaks pöörata tähelepanu faktile, et vaid 22% õppejõududest saab mingit informatsiooni parteikomitee tegevuse kohta otseselt selle juhtidelt ja vaid 13,6% vastavatest otsustest. Tuleb ära märkida ka fakt, et 13,6% õppejõududest ütleb end mitte midagi

teadvet ülikooli a/ü komitee tööst ja 8,3% ka rektoraadi tegevusest. 20,5% õppejõude saab põhilise informatsiooni teadusalaalastest saavutustest ülikoolis väljastpoolt ülikooli. Tundub, et selles faktis peegeldub ajalehe "Edasi" aktiivne tegevus ülikooli teadlaste tutvustamisel. Tabeli üldpilti vaadeldes tõrkab eriti silma õppejõudude vähenenud informeeritus ametiühingukomitee tööst. Informatsioonikanalite osas on kindlalt teisel kohal kolleegid, kust saadav informatsioon ületab üsna tublisti otseselt ametlikest kanalitest saadava.

Üldiselt tahaks märkida, et tundes ülikooli ajalehe objektiivset sisu, ei saa meie arvates vastuseid antud küsimusele nii üliõpilaste kui õppejõudude osas tõlgendada kui tõendit ülikooli ajalehe väljapaistvalt hea töö kohta ülikoolisisese informatsioonikanalina. Pigemini juhi-
vad need vastused tähelepanu sellele, kui võrd ebapiisavalt tõõtavad teised informatsioonikanalid, mis küllaltki suure osa informatsiooni edasiandmisel oleksid tegelikult ülikooli lehest sobivanad, kuid praegu jäävad alla isegi ajalehes avaldatavale suhteliselt napile informatsioonile.

Konsomelikeomitee informatsiooni-

allikaid vaadeldes näeme, et endi poolt valitud funktsionääridel (siin ilmesti komitee, võib-olla ka teaduskondade sekretäridel) on tunduvalt suurem osatähtsus kui kogu üliõpilasauditooriumi puhul, oluliselt suurem on ka õppejõudude osatähtsus informatsiooniallikana. Vastavalt sellele on ka "TRÜ" osatähtsus partei- ja komsomolikomiteede tegevusest informeerijana märgatavalt väiksem. Rektoraadi töö ja ÜTÜ tegevuse puhul, kus komsomolikomitee üldine informeeritus on samuti mõnevõrra kõrgem ja funktsionääride ja õppejõudude osa suurem, me aga "TRÜ" osatähtsuse langust ei märka - ilmselt on see seotud teadaandeliste materjalide suurema osatähtsusega selle temaatika puhul, mistõttu ka "TRÜ"-le küllalt oluline osa jääb.

Analüüsidest teaduskondade vahelisisi erinevus ajalehest "Tartu Riiklik Ülikool" ammutatava informatsiooni osas (tabel 12.6.3.) tuleb juhtida tähelepanu sellele, et ajalehest saadava informatsiooni ülemäära suur osa mõnes teaduskonnas juhib eelkõige tähelepanu teiste informatsioonikanalite töö puudulikkusele antud informatsiooniliigi osas vastavas teaduskonnas. Kuigi me teaduskondade informatsioonivälja analüüsimise hiljem põhjalikult aruande auditooriumisse puutuvas osas ja anname seal ka vastavad tabelid, tahaks siinkohal ära märkida mõned faktid, mis ülaltoodud järeldust kinnitavad. Nii näiteks saab Bioloogia-Geograafiatea-

Tabel 2.6.3.

"TRÜ" osatähtsus informatsiooniallikana
(%-des küsitletutest, kes märkisid esavat põhilise osa informatsioonist
vastavatel teemadel "TRÜ"-st)

	A - K	Arstit.	B - G	F - K	KKT	Maj.	Matem.	Õigust.	TRÜ keskm.	kons. kon.
Rektoraadi töö	53,5	63,8	62,9	57,0	58,2	40,0	68,2	59,9	50,7	64,7
Ülikooli parteikomitee tegevus	53,2	55,0	54,0	50,0	50,0	49,0	69,0	62,0	55,9	38,4
Ülikooli komsomolikomitee tegevus	50,0	51,0	41,0	48,0	46,0	38,0	61,0	56,0	51,4	30,3
Dekanaadi töö	7,5	14,0	7,0	5,7	4,2	5,9	1,6	8,8	8,2	10,8
Oma eriala kateedrite tegevus	4,6	10,3	2,3	6,3	0	3,5	1,6	3,5	5,6	5,4
Sündmused oma teaduskonnas	25,1	11,5	4,7	3,4	0	4,7	9,4	3,5	11,0	5,4
Sündmused teistes ühiselamutes	15,0	22,0	21,0	22,8	16,6	8,2	19,0	10,6	17,4	13,5
Ülikooli klubi tegevus	40,1	38,5	30,0	26,0	50,0	27,0	36,0	38,0	36,7	35,7
ÜTÜ tegevus ülikooli	66,0	67,0	58,0	56,0	69,0	59,0	51,0	56,0	62,0	64,7
Ülikoolisisised spordisündmused	46,5	47,0	44,0	37,5	33,5	27,0	38,0	40,0	41,5	56,7

teaduskonna üliõpilastest komsomolikomitee tegevusest põhilise osa informatsioonist ülikooli ajalehest vaid 41% (ük 51,4%), samal ajal mäletame, et just selle teaduskonna üliõpilased olid kindlal esikohal rubriigi "ELKNÜ TRÜ Komitees" loetavuse poolest. Mingit vastuolu siin aga pole, nagu selgub, hindab 65% B-G üliõpilastest oma põhilisteks informatsiooniks komsomolikomitee tegevusest valitud funktsionääre (ük 46,1%), neile lisandub veel 10,2%, kes hindab ka kaasüliõpilastelt saadud informatsiooni (ük 7,6%). Teatud määral vastupidine, aga samuti loogiliselt põhjendatav nähtus ilmneb KKT juures, kus analoogiliselt Bioloogia-Geograafiateaduskonnale hinnatakse komsomoliaktiivi tunduvalt tõsisema informatsiooniallikana komsomolikomitee tegevuse kohta kui ülikooli lehte (vastavalt 60% ja 46%). Kas me saame siin teha aga järelduse KKT komsomoliaktiivi tubli sisulise töö kohta, mis on seaduspäraseks järelduseks B-G teaduskonna kohta? Ilmselt mitte, sest meile on teada, et just KKT üliõpilastest loeb rubriiki "ELKNÜ TRÜ Komitees" regulaarselt vaid 28,9% (ük 43,2%). Seega, kui vastavat informatsiooni ajalehest lihtsalt ei ammutata, tundub komsomoliaktiivi käest saadav suhteliselt nappki informatsioon põhilisena.

I n f o r m a t s i o o n i v ä l j a a n a -
l ü ü s i d e s k u j u t a b K K T e n d a s t
t e i s t e s t t e a d u s k o n d a d e s t ü l d a s e
t u n d u v a l t e r i n e v a t p i l t i . I n d e k s i

järgi, mis mõõdab mitteinformeeritust ülikoolielust, on KKT kindlalt ja olulise edumaaga teiste ees ülikooli kõige informeeritumaks teaduskonnaks. KKT on ainus teaduskond, kus ei leidunud ühtegi üliõpilast, kes oleks väitnud, et ta ei tea komsomolikomitee tegevusest mitte midagi, kõige vähem oli seal ka neid, kes seda väitsid parteikomitee (16,7% ük 21,4%) ja rektoraadi tegevuse suhtes (6,2% ük 21,4%). Ja pmeti, nagu mäletame, oli just KKT kõige ebaregulaarsem ülikooli lehe lugeja ning ka rubriikide "Partei elu" ja "ELKNÜ TRÜ Komitees" vastu valitses seal suhteliselt väikseim huvi. On siis KKT-s mingid erilised efektiivsed informatsioonikanalid, mis valgustavad nende organite tegevust? Ka selles pole asi, sest põhiliseks informatoriks on ka seal ülikooli ajaleht, mõnevõrra suurem on küll valitud funktsionääride osa, kuid selle me juba põhjendasime. Jääb veel märkida, et näiteks parteikomitee tegevuse kohta ületab KKT-s õppejõududel ja teadetetahvliit saadav informatsioon ülikooli keskmise (vastavalt 6,3% ja 4,7% ja 4,0 ning 1,7%). Kui pidada aga silmas, et küsitletud KKT üliõpilaste hulgas NLKP liikmeid polnud, ning, et ka teadetetahvliit ülikooli parteikomitee oma tegevuse tutvustamiseks ei kasuta, siis ei ole nähtuse põhjus ka mitte siin. Vastuolu on siiski lahendatav, kui silmas pidada, et sotsioloogiline ankeet mõõdab mitte vahetult objektiivset olukorda, vaid selle peegeldumist hinnangutes ja arvamustes, sotsioloogiliseks faktiks ja tõepoolest objektiivseks faktiks on ka hinnangud ja arvamused, sest ka need kujutavad

endast olemasolevat reaalsust. Sellest lähtudes selgub aga, et suur osa KKT üliõpilasi hindab oma suhteliselt väikest informatsioonikogust täiesti piisavaks ning rahuldub sellega, olles seega veel olukorras, kus "ei teata, et midagi ei teata". See on aga murettekitav fakt.

Teiseks teaduskondade võrdlemisel ilmnevaks ja seletustvajavaks faktiks on see, et ülikooli lehte kõige regulaarsemalt ja põhjalikumalt lugevast teaduskonnast, s.o. Ajaloo-Keeleteaduskonnast, väidab 28% ennast mitte midagi teadvat ülikooli rektoraadi töö kohta (ük 21,4%). Analüüsides A-K üliõpilaste vastuseid reale teistele küsimustele, tundub, et see protsent koosneb kahesugustest üliõpilastest. Üks osa neist "mitte midagi teadjaist" on arvatavasti vastandiks KKT meeleolule, s.t. need, kes tahaksid teada kaugelt rohkem ja seetõttu peavad praegust, põhiliselt ajalehest ammutatavat informatsiooni tegelikult mitte midagi teadmiseks. (Teisel kohal selle näitaja poolest on muide õigusteaduskond - 26,5%, kust 55,4% üliõpilastest arvas, et ülikooli juhtimise probleemidest peaks leht kirjutama pidevalt - ük 34,7%). On aga ka ilmne, et teatud osa, ilmselt ligikaudu 7% A-K üliõpilastest ei tunne mingit huvi ülikoolielu probleemide vastu ega tahagi teada midagi ülikooli juhtkonna ja ühiskondlike organisatsioonide tegevusest. (Selle osa olemasolu poolest A-K ei erine teistest teaduskondadest.)

Tähelepanu väärib fakt, et Ajaloo-Keeleteaduskonnas on teistest teaduskondadest tunduvalt suurem osa üliõpilasi - 25% (ük 11%) - kes saavad "TRÜ"-st informatsiooni ka sündmuste kohta oma teaduskonnas. See seletub suures osas A-K üliõpilaste suurema aktiivsusega lehe autoritena ja annab kindlust seisukohale, et Ajaloo-Keeleteaduskonnas ajaleht on "TRÜ" mõnevõrra rohkem kui mõne teise teaduskonna oma.

Ülikooli lehe osa üliõpilaste informatsiooniväljasvandes tundub see olevat suhteliselt kõige tagasihoidlikum Majandusteaduskonnas. Põhjendada võib seda faktiga, et Majandusteaduskonnas on KKT kõrval lehe loetavus kõige väiksem, nii väitis 27,4% üliõpilasi, et nad on lugenud vaid lehe üksikuid numbreid, 1,2% polnud aga lehte üldse lugenud (ük 14% ja 0,5%).

Kursustevahelisi erinevusi selles küsimuses eriti olulisel määral pole. Tendents, et ülikooliaastate jooksul informeeritus kasvab, kuid küllalt tagasihoidlikult. Nii näiteks rektoraadi tööst ei tea midagi kursuste lõikes 22,2 - 23,9 - 23,7 - 14,7% üliõpilasi. Märkimisväärne on, et 12% I kursuse üliõpilasi ei olnud märtsikuuks veel midagi kuulnud oma erialakateedrite tegevuse kohta. Küll väheneb aga ülikooliaastate jooksul informeeritus elust teistes ühiselamutes. I kursusel ei tea sellest midagi 15,8% - IV kursusel 23,0%.

See arv näitab ilmselt ka teatud tendentsi ühiselamuist lahkumiseks vanematel kursustel. Väheneb ka informeeritus ülikooli spordisündmustest (sellest ei tea midagi vastavalt 8,2 - 13,0 - 15,8 - 15,3 %). Nagu hiljem näeme, väheneb ka sportimisega tegelemine ja üldse huvi spordi vastu ülikooliaja jooksul.

Tundsime huvi ka selle vastu, mis laadi informatsiooni üliõpilasteni viimiseks peetakse ülikooli lehtekõige eelistatumaks kanaliks (vt. tabelid 2.6.4. ja 2.6.5.). Selgub, et nii üliõpilaste kui õppejõudude arvamused siinkohal ühtivad: ülikooli lehe ülesandena nähakse põhiliselt ülikoolisestest probleemide valgustamist. Vajadust lehes valgustada välispoliitilisi ja NSVL majanduselu probleeme, samuti anda seal populaarteaduslikku informatsiooni peetakse võrdlemisi väheoluliseks. Teatud erinevuseks üliõpilaste ja õppejõudude arvamuse osas on see, et õppejõud ilmselt veidi alahindavad üliõpilaste vajadust diskussioonide järele, samal ajal üliõpilased ülehindavad ülikooliväliste informatsioonialikate piisavust. Ligi veerand õppejõududest hindab ülikooliprobleemide käsitlemisel sellise töövormi esatähtsust nagu lahtised informatsioonikoosolekud (samal ajal vajadust spetsiaalse informatsioonibülletääni

Tabel 2.6.4

Milliseid ülikoolisiseseid informatsiooni andmise vorme peate Te
üliõpilaste jaoks kõige sobivamateks?

	Kohtumised vastava ala juhtivate töötajatega		Ajaleht "TRU"		Loengud ja kommentaari- d õppejõududelt või üliõpi- lastelt		Diskussioonid ja arutelud kitsemas rin- gis		Piisab ülikoo- livalistest informatsiooni- allikatest		Ma ei vaja selleteema- list infor- matsiooni	
	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.
Valispoliitikast	38,1	39,5	5,6	2,6	25,2	44,7	20,5	42,1	23,9	10,5	1,2	0
Sündmustest NSVL sisepoliiti- lises elus	24,3	44,7	6,6	2,6	27,4	36,8	19,7	44,7	29,2	10,5	2,3	0
Majandusprobleemidest	34,3	47,3	7,1	7,9	28,4	52,6	12,7	31,6	21,8	7,9	4,1	0
Ideoloogilistest ja kultuuri- probleemidest vabariigis	24,3	63,1	13,4	18,4	13,8	21,0	23,4	39,5	32,3	15,8	2,3	0
Ülikoolisisestest majandus- probleemidest	15,8	44,7	63,1	63,1	11,5	18,4	5,6	2,6	2,8	2,6	5,0	0
Ülikoolisisestest ideoloogilis- test probleemidest	11,6	31,6	53,0	42,1	15,0	23,7	20,0	36,8	1,9	2,6	6,6	2,6
Ülikooli komsomolitöö probleemi- dest	14,5	31,6	57,0	57,0	6,6	15,8	11,8	31,6	2,2	0	8,0	2,6
Populaarsest teadusalasest informatsioonist	22,3	18,4	17,4	10,5	31,7	52,6	11,3	18,4	22,1	28,9	3,5	2,6

Tabel 2.6.5.

Milliseid ülikoolisiseseid informatsiooni andmise vorme peate Te
üliõpilaste jaoks kõige sobivamaks?

	Kohtumised vastava ts- sime juhti- vate töötä- jatega	Ajaleht "TRÜ"	Spetsiaal- ne infor- matsiooni- bülletään	Loengud ja kommenta- rid üliõpi- lastelt ja õppejõudu- delt	Ülikooli- siseseid lahtised informet- siooni- koosolekud	Diskussioo- nid ja aru- telud kit- seses rin- gis	Üliõpilased ei vaja sel- leteemalist informat- siooni	Piisab ülikooli- välistest informat- siooni- slikatest
Välispoliitikast	38,6	6,8	10,6	22,0	16,7	12,9	0	22,7
Sündmustest NSVL sise poliitilises elus	35,6	9,9	9,1	18,2	19,7	14,4	0,8	20,5
Majandusprobleemidest	42,4	6,8	10,6	14,4	12,9	11,3	0	12,9
Ideoloogilistest ja kultuuri- probleemidest vabariigis	36,4	13,6	3,8	16	16	17,4	0	20,5
Ülikoolisisestest majandus- probleemidest	19,7	50,8	3,8	3,0	24,2	3,8	3,0	0
Ülikoolisisestest ideoloogilistest probleemidest	12,1	47,0	1,5	8,3	22,0	28,0	0,8	0
Ülikooli komsonolitöö probleemi- dest	9,1	54,6	6,8	1,5	22,0	15,6	0,8	0,8
Populaarsest teadusalasest infor- matsioonist	9,1	19,0	8,3	20,5	3,8	6,8	0	37,9

järele peetakse tühiseks). Huvitav on, et kokku langeb ka üliõpilaste ja õppejõudude arvamus selles suhtes, et diskussioonivajadus on kõige suurem just ideoloogiliste küsimuste arutamisel. Üliõpilaste arv, kes vaidavad end teatud laadi informatsiooni mitte vajavat, on suhteliselt väike. Kõige märgatavam on see arv komsomolitöö probleemide puhul (8% = 64 inimest küsitluses, 37 meest ja 27 naist, = 250 inimest ülikoolis; siinkohal kõrvutuseks, et parteitud moodustasid küsitlusest siiski 14,5%).

K a k o m s o m o l i k o m i t e e näeb "TRÜ" ase põhiliselt ülikoolisest probleemide valgustamisel. Ootuspärane on komitee suurem huvi kohtumiste, loengute-kommentaaride ja diskussioonide vastu, siinkohal tuleks märkida küllalt suurt huvi majandusprobleemide vastu ja soovi kohutada vabariigi juhtivate ideoloogia- ja kultuuritöötajatega.

T e a d u s k o n d a d e v a h e l i s t e s t erinevustest siinkohal vast niipalju, et teisest märgatavalt enam arvatakse, et ülikooli leht on sobivaks kohaks välispoliitilise informatsiooni andmiseks Kehakultuuriteaduskonnas (14,6% ük 5,6%), ka valitseb seal märgatavalt väiksem huvi selleteemaliste diskussioonide vastu (12,5%, ük 20,5). Välispoliitilisi diskussioone ootab aga neljandik Füüsika-Keemiateaduskonna, Õigusteaduskonna ja Bioloogia-Geograafiateaduskonna üliõpilastest. Märgatavalt väiksem huvi selle problemaatika vastu üldse valitseb Majandusteaduskonnas, kus ülikooliväliseid informatsiooni-

allikaid peab piisavaks 35,2% üliõpilastest (ük 23,9%). NSVL sisepoliitilise elu vastu tunneb teistest tunduvalt suuremat huvi Õigusteakademiast (15,8% arvab ülikoolivälisestest allikatest piisavat, ük 29,2%). Majandusprobleemidest soovib 55,1% Majandusteakademiast kuulda vastava ala juhtivate töötajate käest (ük 34,3%), ka ei leidu selles teaduskonnas ühtegi inimest, kes arvaks, et teelist informatsiooni ei peaks andma ülikooli ajalehe kaudu või kes peaks oma teadmisi selles osas piisavateks. Teistest väiksem huvi valitseb majandusprobleemide vastu KKT-s ja Ajaloo-Keeleteaduskonnas. Küll pole Majandusteakademiast (nagu KKT-ski) erilist huvi ülikooli majandusprobleemide vastu, selle poolest paistavad silma hoopis Matemaatikateaduskond ja bioloogid-geograafid. Bioloogia-Geograafiateaduskond koos Õigusteakademiaga ja Ajaloo-Keeleteaduskonnaga tunneb suuremat huvi ka vabariigi ideoloogia- ja kultuuriprobleemide vastu, kusjuures 30,5% Ajaloo-Keeleteaduskonnast leiab, et informatsiooni saamiseks sellest oleks sobivaks vormiks diskussioonid ja arutelud. Märkatavalt väiksem huvi nende probleemide vastu valitseb Füüsika-Keemiateaduskonnas ja KKT-s.

18,2% Füüsika-Keemiateaduskonnast leiab, et nad ei vaja informatsiooni ülikooli kosmopolitöö probleemidest (ük 8,0%), siit ilmneb veel kord meile juba tuttav ühe osa Füüsika-Keemiateaduskonna üliõpilaste teravalt negatiivne suhtumine ülikooli ühiskondlike organisatsioonide tegevusse. Tuleb muidugi tunnustada, et küsimuse selline sõnastus võimaldab tõlgendada informatsiooni mittevajamist kui tunnisis-

tust väga kõrgeast olemasolevast informatsioonitasemest ja mitte ainult kui huvi täielikust puudumisest. Tundub aga, et vähemalt Füüsika-Keemiateaduskonna puhul pole selline tõlgendus tõenäoline.

Vaadeldes tabelit 2.6.6., mis peegeldab teaduskondade erinevaid ootusi ülikooli lehe kui informatsioonikanali suhtes, nähtub, et KKT soovib peaaegu kõigi teemade osas teistest teaduskondadest märgatavalt enam leida nende kohta informatsiooni ka ülikooli lehest, see kinnitab meie arvates samuti hüpoteesi KKT informatsioonilise vähenõudlikkuse kohta. Koondandmed selle kohta, kui võrd peetakse teaduskonniti sobivateks informatsiooniallikateks erinevate teemade puhul kohtumisi juhtivate töötajatega, loenguid ja kommentaare, diskussioone kitsamas ringis, on toodud tabelites 2.6.7., 2.6.8. ja 2.6.9.

Viimase küsimusena, mis puudutas ülikooli lehte, tundsi me huvi selle vastu, kui võrd on ülikooli lehes ilmunud artiklid omavaheliseks kõneaineks üliõpilaste seas. Vastuste üldjoonistust sellele küsimusele näete tabelist 2.6.10., millest nähtub, et lehe artiklid on üliõpilaste vahelises vestluses küllalt sageks kõneaineks. Üliõpilaste arv, kes on ajalehte oma viimase aja vestlustes puudutanud, jääb suuruselt maha vaid sellistest teemadest nagu õppetöö

Tabel 2.6.6.

Ajaleht "TRÜ" soovitava informatsioonikanalina
(%-des küsitletuid, kes "TRÜ"-d vastava teema puhul sobivaks informatsiooni
andmise vormiks peavad)

	A - K	Arstid,	B - G	F - K	KKT	Maj.	Matem.	Õigust.	Koms. kon.	TRÜ keskm.
Välispoliitika	4,8	7,5	8,2	2,3	14,6	1,2	3,1	3,5	2,6	5,6
NSVL sisepoliitika	5,4	5,5	9,3	4,6	8,4	4,7	4,7	10,5	2,6	6,6
Majandusprobleemid	4,3	12,1	5,8	5,7	10,4	-	6,2	5,3	7,9	7,1
Ideoloogilised ja kultuuriprobleemid vabariigis	16,1	11,6	16,3	9,1	12,5	10,6	12,5	17,5	18,4	13,4
Ülikoolisisesed majandusprobleemid	63,5	67,1	70,0	56,9	68,8	61,2	70,1	56,1	63,1	63,1
Ülikoolisisesed ideoloogilised probleemid	48,2	55,7	60,5	44,3	55,3	61,3	48,4	54,4	42,1	53,0
Ülikooli konsomolitöö probleemid	64,0	72,9	69,6	45,5	77,0	63,6	64,2	66,6	57,0	57,0
Populaarne teadusala informatsioon	17,1	23,0	12,8	12,8	27,0	15,3	10,9	21,2	10,5	17,4

Tabel 2.6.7.

Kohtumised vastava ala juhtivate töötajatega soovitava
informatsiooniallikana

(%-des küsitletuid, kes kohtumisi sobivaks peavad)

	A-K	Arstit.	B-G	F-K	KKT	Maj.	Matem.	Õigus	TRÜ X	Koms. kom.
Välispoliitika	30,0	40,2	28,0	36,4	52,0	30,6	50,0	58,0	38,1	39,5
Sündmused NSVL sisepoliitilises elus	22,5	20,7	23,2	31,8	18,8	24,6	29,6	28,0	24,3	44,7
Majandusprobleemid	31,5	28,7	35,0	36,4	29,1	55,1	43,7	24,5	34,3	47,3
Ideoloogilised ja kultuuriprobleemid vabariigis	32,6	18,6	32,6	15,9	20,6	19,8	25,0	26,2	24,3	63,1
Ülikoolisisesed majandusprobleemid	17,6	15,1	19,8	14,8	10,2	9,4	20,3	15,8	15,8	44,7
Ülikoolisisesed ideoloogilised probleemid	17,1	7,3	8,1	17,0	8,3	8,2	15,6	8,8	11,6	31,6
Ülikooli komsomolitöö probleemid	20,3	11,1	14,0	19,3	8,3	8,2	15,6	15,8	14,5	31,6
Populaarne teadusalane informatsioon	22,0	22,6	20,7	31,7	27,0	19,9	21,8	21,2	22,3	18,4

Tabel 2.6.8.

Loengud ja kommentaarid soovitava informatsiooniallikana
(%-des küsitletuid, kes loenguid ja kommentaare sobivaks peavad)

	A-K	Arstit.	B-G	F-K	KKT	Maj.	Matem.	Õigus	TRÜ	Koms. kon.
Välispoliitika	31,0	20,7	37,2	27,1	12,5	24,6	20,4	21,1	25,2	44,7
Sündmused NSVL sisepoliitilised elus	26,8	25,1	33,7	18,1	29,1	28,2	32,2	35,0	27,4	36,8
Majandusprobleemid	30,0	23,6	30,2	28,0	23,0	29,7	26,6	45,6	28,4	52,6
Ideoloogilised ja kultuuriprobleemid vabariigis	15,0	13,6	15,2	10,1	14,6	8,2	10,6	24,6	13,8	21,0
Ülikoolisisesed majandusprobleemid	9,1	10,1	11,6	13,7	10,2	16,5	12,5	17,4	11,5	18,4
Ülikoolisisesed ideoloogilised probleemid	18,7	14,6	16,3	9,1	14,6	16,5	20,2	19,3	15,0	23,7
Ülikooli komsomolitöö probleemid	5,4	4,0	5,4	4,5	2,1	7,1	9,4	18,9	6,6	15,8
Populaarne teadusalane informatsioon	34,8	28,2	39,6	29,0	25,0	30,6	34,4	29,8	31,7	52,6

Tabel 2.6.10.

Kas Te olete viimasel ajal vestelnud...

	Kaas- üliõpilastega		Kursuse(rühma) juhendajaga		Teiste õppejõu- dudega, aspi- rantidega		Inimestega väl- jastpoolt üli- kooli		Pole sel tee- mal vestelnud kellegagi	
	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.	üli- õpil.	koms. kom.
... õppetööst	88,5	86,8	18,8	15,8	20,1	47,3	38,7	36,8	2,4	7,9
... komsemitööst	49,6	94,8	6,9	10,5	4,5	36,8	7,7	34,2	40,3	2,6
... ülikooli lehes ilmunud artiklitest	73,8	71,0	1,33	-	3,9	21,0	12,7	23,7	18,6	10,5
... oma tulevikust	63,1	73,6	5,6	15,8	9,1	39,5	47,4	57,9	11,8	7,9
... ülikoolikeaslastest	80,1	81,5	5,7	10,5	5,8	18,4	32,7	36,8	4,2	2,6
... seksuaalprobleemidest	65,6	81,5	2,7	2,6	4,7	10,5	25,2	42,1	21,1	10,5
... õppejõududest ja nende omavahelistest suhetest	63,7	68,4	3,4	5,3	10,1	36,8	11,5	26,3	28,0	18,4
... teaduslikest probleemidest	55,4	65,7	8,0	10,5	27,4	57,9	20,9	34,2	16,8	7,9
... NSVL majandusprobleemidest	49,5	84,2	3,6	7,9	14,8	36,8	26,4	52,6	27,7	0
... rahvusküsimusest	63,2	78,9	2,5	10,5	14,6	39,5	28,1	34,2	19,5	10,5
... rahvusvahelisest olukorrest	63,0	84,2	2,7	10,5	12,9	36,8	36,6	42,1	15,3	13,2

Tabel 2.6.9.

Diskussioonid ja arutelud kitsamas ringis
soovitava informatsiooniallikana

(%-des küsitletuid, kes kitsas ringis diskussioone sobivaks peavad)

	A-K	Arstit.	B-G	F-K	KKT	Maj.	Matem.	Õigus	TRÜ	Koms.
										kom.
Välispoliitika	22,0	18,2	24,4	25,0	12,5	16,6	21,8	24,6	20,5	42,1
Sündmused NSVL sisepoliitilises elus	18,7	18,6	27,9	20,5	29,1	15,3	10,9	26,3	19,7	44,7
Majandusprobleemid	10,2	14,1	11,6	13,6	8,6	21,1	9,4	12,5	12,7	31,6
Ideoloogilised ja kultuuriprobleemid vabariigis	30,5	19,7	21,0	18,6	16,7	16,0	29,6	21,2	23,4	39,5
Ülikoolisisesed majandusprobleemid	0,5	8,6	4,7	6,8	2,1	8,2	7,8	8,8	5,6	2,6
Ülikoolisisesed ideoloogilised probleemid	26,2	19,6	18,7	19,3	12,5	12,9	26,6	17,5	20,0	36,8
Ülikooli komsomolitöö probleemid	15,5	12,1	11,8	10,2	8,3	10,6	14,1	5,3	11,8	31,6
Populaarne teadusalaane informatsioon	10,7	10,1	18,6	10,4	1,46	8,2	15,6	10,5	11,3	18,4

ja ülikoolikaaslased. Kuna rühmajuhendaja ja teiste õppejõududega vestlustes on aga ülikooli leht temaatiliselt viimasel kohal ning ka vestlustes väljastpoolt ülikooli inimestega üsna tagatipus, siis pole alust oletada, et vestlused ülikooli lehe üle kannaksid arutluste iseloomu, pigem kujutavad nad informatsiooni vahetust üliõpilaste vahel ülikooli asjadest.

Tabelist torkab silma kurb fakt, et $\frac{3}{4}$ üliõpilastest pole viimasel ajal vestelnud ühelgi kasvatus töö seisukohast olulisel probleemil õppejõududega ja enam kui $\frac{4}{5}$ kursusejuhendajaga. Kui välistada õppetöö probleeme, siis näeme, et kursusejuhendajaga pole millestki vestelda 92% üliõpilastest. Kursuste lõikes olulisi erinevusi vestlustemaatikas pole, küll aga ilmneb, et esimese kursuse üliõpilased on enamusel teemadest kursusejuhendajaga vestelnud veelgi vähem kui vanematel kursustel.

Vestlustemaatikat teaduskondade lõikes analüüsime hiljem, siin anname vaid teaduskondadevahelise võrdlustabeli vestlussagedusest ülikooli lehes ilmunud artiklite üle (tabel 2.6.11.). Ilmneb, et kõige enam vesteldakse ajalehe teemadel Ajaloo-Keeleteaduskonnas.

Komsomolikomitee suhtlemisaktiivsus on kogu üliõpilasauditooriumist tunduvalt kõrgem, vestluste poolest

Tabel 2.6.11.

Kas olete viimasel ajal vestelnud ülikooli lehes ilmunud artiklitest?

	A - K	Arstit.	B - G	F - K	KRT	Maj.	Matem.	Õigus.	TRÜ keskm.	Koms. kom.
Kaasüliõpilastega	87,0	65,8	69,8	74,0	75,0	70,8	79,5	66,4	73,8	71,0
kursuse juhendajaga	0	2,2	1,0	0	4,0	2,5	5,0	0	1,3	0
teiste õppejõududega	3,0	4,0	7,0	5,0	4,0	0	5,0	3,5	3,9	21,0
inimestega väljastpoolt ülikooli	16,9	13,0	12,9	7,0	14,5	8,3	18,5	26,4	12,7	23,7
pole sel teemal vestel- nud kellegagi	9,9	22,0	25,4	25,0	16,8	16,5	15,8	23,0	18,6	10,5

kursuse (rühma) juhendajaga ei ole aga komitee puhulgi
midagi röömustavat öelda.